

KARMØY KONTROLL- OG KVALITETSUTVALG

MØTEINNKALLING

Dato: onsdag 11. mai 2015
Tid: kl 17.30
Sted: Karmøy Rådhus, rom 309

Forfall meldes til: Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS tlf 52 75 73 50, som sms til mobiltlf. 959 86 979 eller på e-post: post@kontrollutvalgene.no

Medlem som må melde forfall eller anser seg inhabil, må gi melding om dette så tidlig som råd er. Varamedlemmer vil bli innkalt særskilt. Saker merket *Unntatt offentlighet i medhold av off.l.*, sendes bare internt. Sakskartet vil bli lagt ut på kommunens nettside via www.kontrollutvalgene.no

Rådmannen inviteres/innkalles til å orientere i sakene 14 og 15/16 og regnskapssakene.

Sakliste:

- 13/16 Godkjenning av protokoll fra møtet 09.03.16**
- 14/16 Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport – «Pleie- og omsorgstjenester for eldre»**
- 15/16 Orientering fra administrasjonen - sentraladministrasjonen**
- 16/16 Karmøy kommune - årsregnskap 2015 – kontrollutvalgets uttalelse**
- 17/16 Karmøyivannverk - årsregnskap 2015 – uttalelse**
- 18/16 Karmøy næringsfond - årsregnskap 2015 – uttalelse**
- 19/16 Plan for forvaltningsrevisjon 2016 – 2020 – 1. gangs behandling**
- 20/16 Plan for selskapskontroll 2016 – 2020 - 1. gangs behandling**
- 21/16 Referat- og orienteringssaker 11.05.16**

Eventuelt

Karmøy/Aksdal 03.05.16

Einar R. Endresen (sign.)
Utvalgsleder

Toril Hallsjø
daglig leder/utvalgssekretær

Kopi: Ordfører (møte- og talerett)
Revisor (møte- og talerett)
Rådmann (invitert m/andre fra adm.)
Varamedlemmer (til orientering)

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontroll- og kvalitetsutvalget	11.03.16	13/16

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	033	

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 09.03.16

Vedlegg: Protokoll fra kontrollutvalgsmøte 09.03.16

Saksorientering:

Vedlagt følger utkast til protokoll fra kontrollutvalgets møte 09.03.16. Protokollen er gjennomlest og godkjent av leder i etterkant av møtet og oversendt kommunestyret til orientering.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokollen fra møte i kontrollutvalget 09.03.16 godkjennes.

Aksdal, 03.05.16

Toril Hallsjø

Daglig leder/utvalgssekretær

KARMØY KONTROLL- OG KVALITETSUTVALG

PROTOKOLL

Onsdag **9. mars 2016** ble det avholdt møte i Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg under ledelse av utvalgets leder Einar R. Endresen.

MØTESTED:	Karmøy Rådhus, formannskapssalen
MØTESTART/MØTESLUTT:	kl. 17.30 – kl. 19.30
MØTENDE MEDLEMMER:	Einar R. Endresen (FrP), Svein Andreas Næsse (Ap), Brit Astrid Grønning (H), Per Inge Sjurseth (FrP), Solrun Gjerdevik (V) og Wenche Lindtner (Sp)
MØTENDE VARAMEDLEM:	Bjørn Egil Hatteland (KrF)
FORFALL:	Øyvind Meistad (KrF)
FRA SEKRETARIATET MØTTE:	Daglig leder/utvalgssekretær Toril Hallsjø, Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS
FRA REVISJONEN MØTTE:	Revisor/partner Else Holst-Larsen, Haugesund og forvaltningsrevisor Birte Bjørkelo, Deloitte as Bergen
ANDRE SOM MØTTE:	For rådmannen helse- og omsorgssjef Nora Olsen-Sund i sak 9/16 og stabssjef Ørjan Røed i sak 7/16. I tillegg møtte barnevernsleder Reidar Bråtå og nyansatt fagutvikler i sak 9/16.
MERKNADER TIL INNKALLING:	Ingen
MERKNADER TIL SAKLISTE:	Utvalget var enig i å flytte sak 9/16 og orienteringen i sak 7/16 fram, deretter ble sakslisten fulgt.

FØLGENDE SAKER BLE BEHANDLET:

SAK 6/16 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 20.01.16

Sekretariatets innstilling:

Protokollen fra møtet i kontroll- og kvalitetsutvalget 20.01.16 godkjennes.

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 09.03.16:

Utvalget hadde ingen merknader til protokollen.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 09.03.16:

Protokollen fra møtet i kontroll- og kvalitetsutvalget 20.01.16 godkjennes.

SAK 7/16 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 09.03.16

9. **Arkivsituasjonen i Karmøy kommune v/rådmannen**
10. Kommunestyrevedtak 08.02.16, sak 2/16 – årsmelding 2015 - kontrollutvalget
11. Statusoversikt pr. mars 2016
12. Skatteregnskapet 2015 og årsrapport fra kemneren i Karmøy kommune
13. Kontrollrapport 2015 vedr. skatteoppkreverfunksjonen for Karmøy kommune
14. Kontrollutvalgskonferansen 03.-04.02.15 Tilbakemelding fra Ø. Meistad og W. Lindtner
15. Ny rapport fra KS om kommunestyrets overordnede tilsynsansvar, utarbeidet av PwC
16. Invitasjon fra Forum for kontroll og tilsyn (FKT) om fagkonferanse 7.-08.16 - påmelding

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 09.03.16:

9. Stabssjef Ørjan Røed hadde på kort varsel fått tildelt oppgaven om å orientere, da rådmannen var forhindret pga. annet oppdrag. Utvalget har tidligere bedt om oppfølging og ønsket status for oppretting av lovbrudd. Utvalgsleder påpekte at utvalget også hadde bedt om *skriftlig* tilbakemelding.
Arkivlokalet i rådhusets underetasje er ikke godkjent. Det har vært arbeidet med finne alternativer, men stabssjef opplyste at det nå kan løses ved at kommunen kjøper et nabobygg. Bygget vil ha behov for forsterkninger, og ombygging vil skje i 2017. Sentraladministrasjonen har satt av ressurser til rydding av arkiv i 2016. Fortsatt er det mye som må gjøres, særlig arkivene ved teknisk og helse/omsorg. Materialet kan ikke avleveres før det er ryddet og digitalisert. Kommunen har avtale med IKA om fjernarkiv, men de kan ikke ta imot før de har flytte inn i Arkivenes hus neste år.
Utvalget ble enig om de kunne vente med en tilbakemelding til etterkant av statsarkivets tilsyn i 14. april og kommunens svar på forventet avvik.
14. Wenche Lindtner og sekretær orienterte fra NKRF-konferansen, som hadde vært lærerik og interessant, og ikke minst var de imponert over gjennomføringen med 800 deltakere.
16. Utvalgsleder opplyste at han var påmeldt FKT-konferansen via fylkeskommunen. Medlemmene skulle komme tilbake til sekretariatet innen 30.03.16 om de ønsket å delta.

Utvalget hadde ellers ingen vesentlige merknader til statusrapport og skatteregnskap med årsrapport.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 09.03.16:

Referatsakene 9 - 16 blir tatt til orientering.

Kontroll- og kvalitetsutvalget forventer skriftlig tilbakemelding om arkivsituasjonen i etterkant av Statsarkivets tilsyn i april 2016 og kommunens svar på lukking av avvik.

Til FKT-konferansen 2016 vedtar utvalget at det kan meldes på inntil 2 deltakere.

SAK 8/16 PROSJEKTPLAN – FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT – «PSYKOSOSIALT SKOLEMILJØ»

Sekretariatets innstilling:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg bestiller forvaltningsrevisjonsrapport "Psykososialt miljø i grunnskolen" i tråd med det utkast til prosjektplan som foreligger fra Deloitte AS (med eventuelle endringer som kom fram i møtet). Rammen settes til 290 timer.

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 09.03.16:

Revisor Birte Bjørkelo gikk igjennom hovedtrekkene i prosjektplanen. De har planlagt både bruk av spørreundersøkelse, intervju og stikkprøver ved utvalgte skoler på både barne- og ungdomstrinnet. Utvalgsleder syntes opplegget virket bra. Nestleder ba revisor sammenligne skoler som hadde hatt et program med fokus på dette temaet med de skoler som ikke har hatt. Utvalget ønsket at stikkprøvene ble mange nok. Revisor mente at dette var det mulig å legge inn. Utvalget sluttet seg til innstillingen.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 09.03.16:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg bestiller forvaltningsrevisjonsrapport "Psykososialt miljø i grunnskolen" i tråd med det utkast til prosjektplan som foreligger fra Deloitte AS med de innspill som kom fram i møtet. Rammen settes til 290 timer.

SAK 9/16 FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT «BARNEVERNTJENESTEN I KARMØY»

Sekretariatets innstilling:

1. Karmøy kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Barneverntjenesten i Karmøy kommune» fra Deloitte til orientering.
2. Rapporten oversendes rådmannen for videre oppfølging av rapportens anbefalinger, som er oppsummert i 9 punkter.
3. Rådmannen gir tilbakemelding til kommunestyret via kontrollutvalget om oppfølging av rapporten innen 12 måneder etter kommunestyrets vedtak.

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 09.03.16:

Revisor Birte Bjørkelo presenterte via lysark hovedtrekkene i rapporten, herunder bestilling, problemstillinger, metodebruk og funn. Hun framhevet at fagfeltet har tydelige krav opp mot internkontrollforskriften. Hun gikk så igjennom revisjonsanbefalingene, som var delt opp i fire emner: internkontroll, saksbehandling, barns medvirkning og tilbud om tillitsperson og samarbeidet med andre.

Helse- og omsorgssjef presiserte at alle brudd på lov og regler blir tatt på alvor og beklaget at kommunen ikke hadde og ikke har pr i dag alt på plass. Det var nå satt frister i løpet av 2016, og alle avvik skulle være lukket innen 30.10.16. Rapporten var et godt utgangspunkt for det videre arbeid.

Barnevernsleder takket utvalget for bestillingen og Deloitte for rapporten. Han framhevet brukermedvirkning som viktig og lovet å sørge for bedre dokumentasjon.

Utvalgsleder uttrykte at rapporten var lite lystig lesning, og at han ikke var overrasket over funnene. Han hadde fått tilbakemeldinger i flere år, bl.a. opp mot arbeidsmiljø. Han fant det gledelig med ny ledelse og pekte på at det vil ta tid å endre kultur.

Utvalget syntes det var positivt at det var satt korte frister og hadde spørsmål om de var realistiske. Helse- og omsorgssjef svarte og bekreftet at de var det. Barnevernsleder viste til nyopprettet stilling som fagutvikler, som stor hjelp i det videre arbeid. Utvalget sluttet seg til innstillingen slik den var lagt fram.

Ved møtets slutt kom det fram at utvalget ønsket at revisor skulle komme og presentere rapporten før kommunestyrebehandling. Sekretær gjorde oppmerksom på at dette ligger utenfor bestillingen. Utvalget mente en presentasjon var viktig. Sekretær vil ta opp med ordfører slik at saken kommer tidlig på sakslista, pga. revisors reisetid.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 09.03.16 og innstilling til kommunestyret:

1. *Karmøy kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Barneverntjenesten i Karmøy kommune» fra Deloitte til orientering.*
2. *Rapporten oversendes rådmannen for videre oppfølging av rapportens anbefalinger, som er oppsummert i 9 punkter.*
3. *Rådmannen gir tilbakemelding til kommunestyret via kontroll- og kvalitetsutvalget om oppfølging av rapporten innen 12 måneder etter kommunestyrets vedtak.*
4. *Statusrapport om hvordan arbeidet med oppfølging/realisering av omtalte punkter sendes kontroll- og kvalitetsutvalget 6 måneder etter kommunestyrets vedtak.*

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 09.03.16:

Kontroll- og kvalitetsutvalget engasjerer Deloitte til å presentere rapport om barneverntjenesten for kommunestyret den 2. mai. Kostnadene dekkes over utvalgets budsjett.

SAK 10/16 PLAN FOR ORIENTERING OM ETATENE OG STAB/STØTTE

Sekretariatets innstilling:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg vedtar følgende plan for orientering om etatene og sentraladministrasjonen i kommunen i 2016:

11.05.16	rådmannen og økonomisjef
15.06.16	teknisk sjef
31.08.16	oppvekst- og kultursjef
28.09.16	helse- og omsorgssjef
23.11.16	stabssjef og personalsjef

Tidsrammen settes til ... min. eksklusiv spørsmål og totalt min.

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 09.03.16:

Utvalget støttet innstillingen. Oppvekst- og kultursjef og helse- og omsorgssjef bytter dato pga. møtekollisjon med hovedutvalg helse/omsorg og utvalgsmøte den 28.09.16. Utvalget drøftet tidsramme og ble enig om ca. 30 min. inkl. spørsmål, enten de kom under eller etter orienteringen.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 09.03.16:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg vedtar følgende plan for orientering om etatene og sentraladministrasjonen i kommunen i 2016:

11.05.16 rådmannen og økonomisjef
15.06.16 teknisk sjef
31.08.16 helse- og omsorgssjef
28.09.16 oppvekst- og kultursjef
23.11.16 stabssjef og personalsjef

Tidsrammen settes til ca. 30 min. inklusiv spørsmål.

SAK 11/16 MØTEPROTOKOLLER – FORDELING AV ANSVAR FOR OPPFØLGING

Sekretariatets innstilling:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg vedtar en ordning med oppfølging av møteprotokoller. Medlemmene gis et særskilt ansvar for å følge opp møteprotokollene etter følgende fordeling:

<u>Utvalg</u>	<u>Ansvarfordeling</u>
Kommunestyret	- navn
Formannskapet	- navn
Administrasjonsutvalget	- navn
Hovedutvalg teknisk og miljø	- navn
Hovedutvalg helse og omsorg	- navn
Hovedutvalg oppvekst og kultur	- navn
Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	- navn
Eldreråd	- navn

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 09.03.16:

Utvalgsleder begrunnet hvorfor han ønsket saken fram for utvalget. Utvalget støttet innstillingen og medlemmene kom med ønsker om hvilke protokoller de skulle følge ekstra med på.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 09.03.16:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg vedtar en ordning med oppfølging av møteprotokoller. Medlemmene gis et særskilt ansvar for å følge opp møteprotokollene etter følgende fordeling:

<u>Utvalg</u>	<u>Ansvarfordeling</u>
Kommunestyret	- Alle
Formannskapet	- Alle
Administrasjonsutvalget	- Wenche Lindtner
Hovedutvalg teknisk og miljø	- Øyvind Meistad og Per Inge Sjurseth
Hovedutvalg helse og omsorg	- Solrun Gjerdevik
Hovedutvalg oppvekst og kultur	- Svein A. Næsse og Brit A. Grønning
Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	- Utvalgsleder
Eldreråd	- Utvalgsleder

**SAK 12/16 DELEGASJONSREGLEMENTET KARMØY KOMMUNE –
REVIDERT UTGAVE 2016**

Sekretariatets innstilling:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg er blitt forelagt rådmannens forslag til nytt delegasjonsreglement for Karmøy kommune fra 2016 og vil påpeke at utvalgets myndighet ikke er omtalt.

Kontroll- og kvalitetsutvalget mener dette bør innarbeides i det nye reglementet.

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 09.03.16:

Utvalgsleder innledet og grunn gav hvorfor han mente at utvalgets mandat og oppgaver burde vært innarbeidet i vedlagt delegasjonsreglement. Han støttet sekretariatets innstilling fullt ut. Utvalget var enig og hadde ingen tilleggsmærknader.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 09.03.16 og innstilling til kommunestyret:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg er blitt forelagt rådmannens forslag til nytt delegasjonsreglement for Karmøy kommune fra 2016 og vil påpeke at utvalgets myndighet ikke er omtalt.

Kontroll- og kvalitetsutvalget mener dette bør innarbeides i det nye reglementet.

Eventuelt

Utvalgsleders arbeidssituasjon

Han gjorde oppmerksom på at han fortsatt bare vil være tilgjengelig pr sms eller e-post på dagtid, da pågående rettssak er blitt forlenget fram til medio mai.

Henvendelser

Et utvalgsmedlem lurte på hvordan hun skulle forholde seg til en konkret henvendelse. Utvalgsleder viste til at slike skal oversendes sekretariatet og så vil han og sekretær vurdere om de ligger klart utenfor utvalgets mandat eller bør forelegges utvalget.

Neste møte

Etter vedtatt møteplan er neste møte **onsdag 11.mai** kl.17.30. Oppfølging av rapport om pleie- og omsorgstjenester for eldre vil bli lagt fram og uttalelse til årsregnskapet for 2015.

Karmøy, 9. mars 2016

Einar Endresen (sign.)
leder

Toril Hallsjø (Sign.)
utvalgssekretær

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontroll- og kvalitetsutvalget	11.05.16	14/16
Kommunestyret	13.06.16	

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT – «PLEIE- OG OMSORGSTJENESTER FOR ELDERE»

Saksorientering:

Karmøy kommunestyre behandlet i møte 23.03.15, sak 24/15 forvaltningsrevisjonsrapport om tildeling og tilgjengelighet av pleie- og omsorgstjenester og fattet følgende vedtak:

- 1. Karmøy kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Tildeling og tilgjengelighet av pleie- og omsorgstjenester for eldre» fra Deloitte til etterretning.*
- 2. Rapporten oversendes rådmannen for videre oppfølging av rapportens anbefalinger.*
- 3. Rådmannen gir tilbakemelding til kommunestyret via kontrollutvalget om oppfølging av rapporten inne 12 måneder etter kommunestyrets vedtak.*

I rapporten kom revisjonen med følgende anbefalinger:

- 1. Iverksette tiltak for å unngå etterslep når det gjelder å evaluere tildelte tjenester.*
- 2. Sikre at avslag på søknader om pleie- og omsorgstjenester inneholder informasjon om de hovedhensyn som har vært avgjørende for utøvelsen av skjønn i samsvar med forvaltningsloven §§ 24 og 25.*
- 3. Vurdere ytterligere tiltak for å redusere antall overliggedøgn. I denne forbindelse bør kommunen også vurdere om det er hensiktsmessig å iverksette tiltak for å sikre raskere tilgang til og tilpassing av nødvendige hjelpemidler ved utskriving av pasienter.*
- 4. Etablere skriftlige rutiner for alle områder som er listet opp i kvalitetsforskriften § 3.*

Helse- og omsorgssjefen skriver i e-post av 03.05.16 følgende:

Vi viser til agenda til kontrollutvalgetsmøte den 11. mai. På vegne av Rådmannen oversendes notat i forbindelse med oppfølgingen.

Notatet, som fulgte e-posten, har ikke overskrift, er ikke journalført, datert eller signert, men har følgende innhold:

På oppdrag fra kontrollutvalget i Karmøy kommune har Deloitte gjennomført en forvaltningsrevisjon av tildeling og tilgjengelighet av pleie- og omsorgstjenester for eldre.

Revisjonen har undersøkt og vurdert om Karmøy kommune har et tilfredsstillende tjenestetilbud til eldre med behov for pleie- og omsorgstjenester, og om tjenestetilbudet er tilstrekkelig tilpasset kravene i Samhandlingsreformen. Revisjonen har videre undersøkt kommunens tildelingspraksis, i tillegg til ressurssituasjonen for pleie- og omsorgstjenestene.

Revisjonen har gått igjennom relevant dokumentasjon fra kommunen. Dette dreier seg blant annet som styringsdokumenter, budsjett, rutiner og rapporteringer. Det er videre gjennomført intervju med representanter for ledelsen innen etat for helse- og omsorg og representant for økonomiavdelingen. Det er i tillegg gjennomført stikkprøver i saksmapper.

På bakgrunn av funn og vurderinger vil revisjonen anbefale Karmøy kommune å:

- *Iverksette tiltak for å unngå etterslep når det gjelder å evaluere tjenester*
- *Sikre at avslag på søknader om pleie- og omsorgstjenester inneholder informasjon om de hovedhensyn som har vært avgjørende for utøvelsen av skjønn i samsvar med forvaltningsloven §§ 24 og 25.*
- *Vurdere ytterligere tiltak for å redusere antall overliggerdøgn. I denne forbindelse bør kommunen også vurdere om det er hensiktsmessig å iverksette tiltak for å sikre raskere tilgang til og tilpassing av nødvendige hjelpemidler ved utskriving av pasienter.*
- *Etablere skriftlige rutiner for alle områder som er listet opp i kvalitetsforskriften § 3*

Resultatet etter forvaltningsrevisjonen viser at kommunen har et forbedringspotensial i og med at undersøkelsen avdekker enkelte svakheter og forbedringsområder innen pleie- og omsorgstjenestene.

Iverksette tiltak for å unngå etterslep når det gjelder å evaluere tjenester

Bestillerkontoret har hatt en gjennomgang på rutiner for revisjon/evaluering av tiltak. Det ses på hva som skal evalueres og hvor ofte det er behov for evaluering. Det arbeides videre med å få gode rutiner på revisjon av tiltak, slik at tjenesten skal unngå etterslep på dette.

Sikre at avslag på søknader om pleie- og omsorgstjenester inneholder informasjon om de hovedhensyn som har vært avgjørende for utøvelsen av skjønn i samsvar med forvaltningsloven §§24 og 25

Bestillerkontoret har hatt en gjennomgang av sine rutiner. Det er laget nye rutiner som sikrer at kravene i henhold til forvaltningslovens §§24 og 25 vedrørende informasjon ivaretas.

Vurdere ytterligere tiltak for å redusere antall overliggerdøgn. I denne forbindelse bør kommunen også vurdere om det er hensiktsmessig å iverksette tiltak for å sikre raskere tilgang til og tilpasning av nødvendige hjelpemidler ved utskriving av pasienter.

Helse- og omsorgsetaten har kontinuerlig dialog med Helse Fonna i forhold til overliggerdøgn. I dialog med helseforetaket er det iverksatt tiltak i forhold til bruk av kommunale øyeblikkelig hjelp plasser. Det har vært lavt belegg på disse plassene, og tiltaket har vært med å øke belegget, og vi håper dette også kan avlast i forhold til overliggerdøgn.

Tjenesten har videre fokus på tiltak i hjemmet, slik at presset på korttids- og langtids-plasser i sykehjem kan avta.

Videre har tjenesten fokus på god utnyttelse av ledige plasser.

Etablere skriftlige rutiner for alle områder som er listet opp i kvalitetsforskriften § 3.

Kvalitetsforskriften og verdighetsgarantien favner i sum bredt. Fokus rettes i særlig grad på faglig forsvarlighet, verdighet og medvirkning.

På bakgrunn av dette har helse- og omsorgsetaten laget en prosedyre som tar utgangspunkt i kvalitetsforskriften og verdighetsgarantien.

I tillegg til faglig forsvarlig tjenesteyting forutsettes det at ansatte yter tjenestene i tråd med kommunens verdigrunnlag og at de er bevisste i forhold til egne verdier og holdninger. Relasjonskompetansen er i denne sammenheng et viktig begrep og i prosedyren er det derfor også gjort henvisninger til dokumenter som omhandler kommunens verdigrunnlag, samt generelt om etikk og verdighet.

Prosedyren er av overordnet karakter på den måten at den henviser til en rekke andre interne prosedyrer/rutiner/sjekkliste som samlet sett er vurdert til å være dekkende i forhold til kvalitetsforskriften §3.

Implementeringen av nytt kvalitetssystem pågår fremdeles. Dette innebærer både revisjon og fornying av enkelte prosedyrer, samt utarbeidelse av nye prosedyrer og rutinebeskrivelse.

Ovennevnte prosedyre har følgende formål:

- *Gi tilgang til relevant regelverk og en samlet oversikt – og tilgang til sentrale prosedyrer og rutiner/instrukser.*
- *Å sørge for at tjenestene er faglig forsvarlige, at medisinske behov ivareta og at tjenestene innrettes i respekt for den enkeltes selvbestemmelsesrett, egenverd og livsførsel.*
- *Tydeliggjøre overordnede- og individuelle mål basert på kvalitetsforskriften og verdighetsgarantien.*

Sekretariatets kommentarer

I følge kontrollutvalgsforskriften med merknader, tilligger det kontrollutvalget å se til at rådmannen følger opp rapporter. Dette skal sikre at kontroll og tilsyn får effekt og bidra til forbedring. Utvalget skal gi rapport til kommunestyret hvordan merknadene er fulgt opp.

Det ligger ikke til kontrollutvalget å fastsette hvordan administrasjonen skal følge opp påviste avvik/svakheter i det konkrete tilfellet, da dette er rådmannens ansvar.

Kontrollutvalget kan også rapportere om tidligere saker til kommunestyret, dersom kontrollutvalget mener saker ikke er fulgt opp på en tilfredsstillende måte.

I oppfølgingssaker har det vært praksis for at administrasjonen møter i utvalget og orienterer om oppfølgingen, i tillegg til skriftlig oversending.

Dersom utvalget ønsker å undersøke om det faktisk er gjennomført tiltak, og om disse blir etterlevd, kan utvalget be revisjonen gjennomføre en oppfølgingsrevisjon.

Dette synes ikke være aktuelt, da revisjonens anbefalingene er fulgt opp og forbedringstiltak satt i verk.

SEKRETARIATET SITT FORSLAG TIL VEDTAK OG INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar rådmannens tilbakemelding om oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten «*Tildeling og tilgjengelighet av pleie- og omsorgstjenester for eldre*» til orientering.

Melding om oppfølging sendes kommunestyret til orientering.

Aksdal, 03.05.16

Toril Hallsjø (sign.)

Daglig leder/utvalgssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontroll- og kvalitetsutvalget	11.05.16	15/16
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	217	

ORIENTERING FRA ADMINISTRASJONEN – SENTRAL-ADMINISTRASJONEN

Saksorientering

Kontroll- og kvalitetsutvalget vedtok i møtet 09.3.16, sak 10/16 å invitere kommunale ledere til å komme å orientere om sitt arbeids- og ansvarsområde etter en plan for 2016. Vedtaket var følgende:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg vedtar følgende plan for orientering om etatene og sentraladministrasjonen i kommunen i 2016:

11.05.16 rådmannen og økonomisjef
15.06.16 teknisk sjef
31.08.16 helse- og omsorgssjef
28.09.16 oppvekst- og kultursjef
23.11.16 stabssjef og personalsjef

Tidsrammen settes til ca. 30 min. inklusiv spørsmål.

Orienteringene er tenkt å gjøre utvalget bedre kjent med driften av kommunen og de utfordringer kommunen har. Planen ble oversendt rådmannen 11.03.16. Det gikk fram i brevet at tidspunktene kunne endres/byttes for de invitere. Det er til nå ikke kommet ønske om endringer.

Sekretariatet ser gjerne at det også orienteres om sterke og svake sider ved kommunen, herunder hvilke utfordringer Karmøy kommune står overfor.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL VEDTAK:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar rådmannen og økonomisjefens gjennomgang om sentraladministrasjonen til orientering.

Aksdal, 03.05.16

Toril Hallsjø

Daglig leder/utvalgssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	11.05.16	16/16
Formannskapet	23.05.16	
Kommunestyret	13.06.16	

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	212	

KARMØY KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2015 – KONTROLL-UTVALGETS UTTALELSE

Saksvedlegg: Forslag til kontrollutvalgets uttalelse
Revisors beretning 2015
Revisjonsrapport for årsregnskapet 2015 (rev.rapport nr 6)
Hovedoversikter 1A, 1B, 2A, 2B og balansen
(hele regnskapet for 2015 m /noter i eget hefte)
Rådmannens årsberetning 2015

Saksorientering:

Innledning

Vedlagt følger Karmøy kommunes årsregnskap for 2015 med årsberetning (separat hefte), Deloitte's revisjonsberetning datert 15.04.16 (også første side i regnskapet), samt revisjonsrapport datert 16.04.16 (vedlegg 2). Regnskapstallene som gir en økonomisk oversikt følger saksframlegget som vedlegg.

Revisor, kommunens økonomisjef og regnskapssjef vil delta under behandlingen av saken.

Bakgrunn

Det går fram av forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 7 at kontrollutvalget skal gi uttalelse om årsregnskapet:

Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av kommunestyret. Uttalelsen avgis til kommunestyret. Kopi av uttalelsen skal være formannskapet i hende tidsnok til at det kan tas hensyn til den før dette organet avgir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret.

Det er ikke et krav om at kontrollutvalget behandler årsberetningen/meldingen, men denne skal følge med saken, og det skal bemerkes om det er vesentlige avvik mellom årsmelding og regnskap.

Kommunestyret skal vedta både årsregnskapet og årsberetning i samme møte. Årsregnskapet skal vedtas etter innstilling fra formannskapet.

Om årsregnskap og årsmelding (for kommuner og fylkeskommuner) står det følgende i forskrift om årsregnskap og årsberetning § 10:

Årsregnskapet og årsberetningen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget sjølv senest seks måneder etter regnskapsårets slutt.

Årsregnskapet skal være avlagt av fagsjef for regnskap innen 15. februar i året etter regnskapsåret.

Administrasjonssjefen eller kommune-/fylkesrådet utarbeider årsberetningen, og fremmer denne for det organ kommunestyret eller fylkestinget bestemmer. Årsberetningen skal avgis uten ugrunnet opphold, og senest innen 31. mars. Hvis årsberetningen ikke fremmes for kontrollutvalget, skal den oversendes til kontrollutvalget før kontrollutvalget avgir uttalelse til årsregnskapet. Årsberetningen skal foreligge til behandling i kommunestyret eller fylkestinget samtidig med at årsregnskapet skal behandles.

Der det er vesentlige avvik mellom utgifter i årsregnskapet og bevilgning til formålet i regulert budsjett, skal det redegjøres for avviket. Tilsvarende gjelder ved avvik mellom inntekter i årsregnskapet og regulert budsjett.

Administrasjonssjefen skal vurdere tiltak for å bedre den økonomiske oppfølgingen gjennom året dersom det oppstår vesentlige avvik fra regulert budsjett.

Etter forskrift § 8 skal også kontrollutvalget se etter at revisjonen sine merknader blir fulgt opp.

Grunnlaget for kontrollutvalgets uttalelse

Grunnlaget for kontrollutvalgets behandling av årsregnskapet er Karmøy kommunes avlagte årsregnskap for 2015 med noter, revisjonsberetning, revisors revisjonsrapport 2015 og rådmannens årsberetning for 2015.

Regnskapet

Årsregnskap viser et positivt **brutto driftsresultat** (forholdet mellom driftsutgifter inkl. avskrivninger og driftsinntekter inkl. skatteinntekter og rammeoverføringer) på 52,7 mill. kr mot opprinnelig budsjett på 8,2 mill. kr og revidert budsjett på minus 8,4 mill. kr.

Avviket mellom brutto driftsresultat og opprinnelig budsjett skyldes at driftsutgiftene økte med 37 mill. kr, mens driftsinntektene økte med 81 mill. kr.

Netto driftsresultat er det samme som brutto driftsresultat justert for finansinntekter og finanskostnader. Netto driftsresultat i 2015 ble positivt med 89 millioner mot opprinnelig budsjett på 39,6 mill. kr og revidert budsjett på 22,9 mill. kr.

Det utgjør **3,3 %** av driftsinntektene, som er over anbefalt nivå på 1,75 %, i følge Teknisk Beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU). Resultatet for kommunen i fjor var på 0,6 %.

For landets kommuner, inkludert Oslo og kommunale foretak og IKSer ligger er snittallet i år på 3 %, som er en oppgang fra 1,3 % fra året før. Bedring av resultatet skyldes i følge SSB først og fremst en svakere økning av driftsutgiftene enn tidligere, samtidig som driftsinntektene økte forholdsvis mye mer enn utgiftene.

Avsetning til fond viser 69 mill. kr, mens bruk av avsetninger er på 19,6 mill. kr. Sum utgifter i investeringsregnskapet var i 2015 på 195,6 millioner kr. Justert for finansierings-transaksjoner og inntekter var finansieringsbehovet på 202 millioner kr. Investeringsregnskapet er gjort opp i balanse.

Totalt sett er regnskapet gjort opp med **et regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) på kr 39.581.921 (39,5 mill. kr)**

Noter

For at regnskapet skal gi leserne så god informasjon som mulig, er det viktig at tallene i regnskapet blir supplert med noter som gir tydelig henvisning til hvilke element i årsregnskapet de knytter seg til. Videre er det i KRS (kommunal regnskapsstandard) nr 6 listet opp en rekke noter som kan være aktuelle noteopplysninger. Notene som er utarbeidet i år er de samme som tidligere år.

Årsberetning og årsmelding

Etter loven skal det legges fram en årsberetning som skal gi opplysninger som er viktige for å bedømme kommunens økonomiske stilling og resultatene om virksomheten som ikke går fram av regnskapet. Det er lovkrav om at beretningen også skulle redegjøre om den faktiske tilstanden innen **likestilling** i kommunen med bl.a. iverksatte og planlagt tiltak. Videre skal det skrives noe om hva som er gjort eller om planer som er laget innenfor arbeidet med **internkontroll** og arbeidet med å heve **etikken** i kommunen.

Karmøy kommunes årsberetning gir utfyllende opplysninger til det tallmaterialet som går fram av regnskapet. Forklaringer på avvik er gjort nærmere rede for i årsberetningen. Det er videre laget god redegjørelse om likestillingsarbeidet, herunder fakta om kjønnsfordeling, om deltidsproblematikk, IA-arbeid, diskriminering og tilgjengelighet.

Rådmannen har også etterlevet loven ved å skrive mye om arbeid med internkontroll, bl.a. med bakgrunn i forvaltningsrevisjonen som ble gjennomført i 2013. Det gjøres rede for ressursgruppens arbeid, om lederutviklingsprogrammet «Saman om ein betre kommune» og arbeidet med kompetanseorientert ledelse. Videre er det gjort rede for hva som gjort innen **etisk arbeid** som nye etiske retningslinjer i 2014 og innmelding i Transparency International – Norge og prosjektet om etisk kompetansebygging innen helse og omsorg.

Generelt om innholdet i en revisorberetning

Forbehold brukes når revisor ønsker å gjøre kommunestyret oppmerksom på forhold som påvirker revisor sin konklusjon av regnskapet. Presiseringer brukes når revisor ønsker å gjøre kommunestyret oppmerksom på forhold som ikke påvirker revisor sin konklusjon om regnskapet totalt sett.

Innholdet i revisors revisjonsberetning og revisjonsrapport

Revisor har avlagt såkalt «ren» beretning, dvs at det tas ikke forbehold eller presiseringer i beretningen.

Revisor konkluderer med at *"Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Karmøy kommune per 31. desember 2015, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge".*

I årets revisjonsrapport for årregnskapet 2015 skriver revisor bl.a *"kommunen har gjennomgående etablert tilfredstillende rutiner, og det ikke avdekket vesentlige feil og mangler ved regnskapsføringen eller årsregnskapet. Vi opplever dialogen med kommune som svært åpen og god, og vi har fått tilgang til all informasjon vi har bedt om".*

Revisor har tidligere år påpekt at det har vært forbedringspotensiale knyttet til kommunens rutiner for dokumentasjon av balansepostene i regnskapet, for eksempel i forhold til lønns- og avgiftsområdet. I år konstaterer revisor at kommunens rutiner for dokumentasjon av balansepostene i regnskapet er vesentlig forbedret.

Rutiner for eiendomsskatteinnkreving

I år har revisor tatt inn i revisjonsrapporten forhold knyttet til kommunens rutiner rundt håndtering av eiendomsskatt. Det foreligger ikke skriftlige rutinebeskrivelser på området og kun en person som jobber med dette og som kjenner saksgang. Det mangler dermed arbeidsdeling, noe som øker risiko for feil og gjør kommunen sårbar ved lengre fravær.

Revisor anbefaler at kommunen får på plass skriftlige rutiner, samt å vurdere om det er behov for arbeidsdeling og om mulig få på plass en stedfortreder som kan utføre oppgaveve ved behov.

Sekretariatets kommentarer

Utvalget skal gi uttalelse til kommunestyret (§ 7). Utvalget skal også påse at oppfølging av revisjonsmerknader blir fulgt opp (§ 8). Utvalget må vurdere om det er forhold i regnskapet det vil kommentere til kommunestyret, basert på dokumentene i saken og orienteringer i møtet. Rapporten, sammen med beretningen, danner grunnlaget for den oppfølging utvalget vil påse blir fulgt opp.

Utvalget må vurdere om de vil ha tilbakemelding fra administrasjonen på nevnte merknad innen en fastsatt frist. Sekretariatet har tidligere fremmet forslag om at det skulle gjøres, men utvalget har de siste årene vært enig om å utelate dette, som følge av økonomisjefens redegjørelse i møtene. Forslag til vedtak vil da være følgende:

Kontrollutvalget vil be rådmannen gi en skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalget innen 01.09.16 på hvordan merknaden i revisjonsrapport 2015 er fulgt opp.

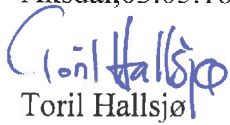
Kontrollutvalgets uttalelse

Vedlagt saken følger sekretariatets forslag til uttalelse fra kontrollutvalget om årsregnskapet. Kontrollutvalget må vurdere om det er forhold som de vil kommentere ytterligere i sin uttalelse til kommunestyret, basert på dokumentene i saken og orientering gitt i møtet.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL VEDTAK:

Kontrollutvalget har følgende/ingen kommentarer til årsrekneskapet 2015 og vedtar vedlagte uttalelse til Karmøy kommunes årsregnskap for 2015 slik den foreligger/med disse endringene/tilleggene.

Aksdal, 03.05.16

Toril Hallsjø

Daglig leder/utvalgssekretær

Til

kommunestyret i Karmøy kommune

Kontroll- og kvalitetsutvalgets uttalelse til Karmøy kommunes årsregnskap for 2015

Innledning

Kontroll- og kvalitetsutvalget har i møte 11.05.16, sak 16/16 behandlet Karmøy kommunes årsregnskap for 2015.

Årsregnskapet består av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanse-regnskap, økonomiske oversikter, noteopplysninger og pliktige budsjett-opplysninger.

Grunnlaget for uttalelsen

Grunnlaget for kontrollutvalgets behandling av kommunens årsregnskap er det avlagte årsregnskapet med noter, revisjonsberetning datert 15.04.16, revisors revisjonsrapport datert 10.04.16 og rådmannens årsberetning.

I tillegg har oppdragsansvarlig revisor og rådmannen supplert kontroll- og kvalitetsutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger under behandlingen av årsregnskapet i kontroll- og kvalitetsutvalget.

Kontrollutvalgets uttalelse:

Karmøy kommunes årsregnskap for 2015 er gjort opp med et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 39 581.922.

Kontroll- og kvalitetsutvalget merker seg at årsregnskapet viser et positivt netto driftsresultat med 89 mill. kr, som utgjør 3,3 % av driftsinntektene. Dette er over Teknisk beregningsutvalgs anbefalte resultatmargin på 1,75 % og klart bedre resultat enn i fjor, som var på 0,6 %.

Under henvisning til utvalgets egen gjennomgang av regnskapsdokumentene og revisjonsberetningen for 2015, mener kontroll- og kvalitetsutvalget at årsregnskapet for 2015 totalt sett gir et forsvarlig uttrykk for resultatet av kommunens virksomhet i 2015 og for kommunens økonomiske stilling pr. 31.12.15.

Ut over ovennevnte har kontroll- og kvalitetsutvalget ingen merknader til Karmøy kommunes årsregnskap for 2015.

Karmøy, 11. mai 2016

Einar R. Endresen (sign.)
Utvalgsleder

Kopi: Formannskapet (i møtet 23.05.16)

Deloitte.**Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS**

Mottatt dato: 22.04.16

Journalført: 16/

Arkivkode: 212

Deloitte AS
Sundgaten 119
Postboks 528
NO-5527 Haugesund
NorwayTlf: +47 52 70 25 40
Faks: +47 52 70 25 41
www.deloitte.no

Til kommunestyret i Karmøy kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Administrasjonssjefen**REVISORS BERETNING****Uttalelse om årsregnskapet**

Vi har revidert årsregnskapet for Karmøy kommune som viser kr 2.044.637.544 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 39.581.922. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, og driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Administrasjonssjefens ansvar for årsregnskapet

Administrasjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som administrasjonssjefen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for kommunens utarbeidelse av et årsregnskap som gir en dekkende fremstilling. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Karmøy kommune per 31. desember 2015, og av

resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold*Konklusjon om budsjett*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Haugesund, 15.4.2016
Deloitte AS

Else Holst-Larsen
statsautorisert revisor

Deloitte.**Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS**

Mottatt dato: 22.04.16

Journalført: 16/ 14a

Arkivkode: 212

Deloitte AS
Sundgaten 119
Postboks 528
NO-5527 Haugesund
NorwayTlf: +47 52 70 25 40
Faks: +47 52 70 25 41
www.deloitte.noKarmøy Kommune
Rådhuset
4250 Kopervik

Haugesund, 10. april 2016

Att: Kontrollutvalget
Kopi: Rådmann**Revisjonsrapport nr 6**
(journalføres)**REVISJONSRAPPORT FOR ÅRSREGNSKAPET 2015**

Vi har avsluttet revisjonen av regnskapet for 2015, og vil benytte anledningen til å gi en kort tilbakemelding om revisjonsarbeidet, og formidle observasjoner som det etter vår vurdering er viktig at ledelsen i kommunen er informert om.

Vi har gjennomført de revisjonshandlingene vi har sett som nødvendige for å få bekreftet at årsregnskapet ikke inneholder vesentlige feil eller mangler og som grunnlag for vår revisjonsberetning.

Deloitte utfører en risikobasert revisjon. Dette innebærer at kontrollmetoder og kontrollomfang blir tilpasset risikoen og rutinene i organisasjon. Vi kartlegger og vurderer derfor de viktigste økonomi- og regnskapsrutinene for å identifisere hvor det er størst risiko for feil i regnskapsrapporteringen.

Vi vil presisere at det er ledelsen i kommunen som er ansvarlig for å etablere og gjennomføre en tilfredsstillende intern kontroll. Som en del av dette skal ledelsen se til at regnskapsføringen er i samsvar med lover og forskrifter og at formuesforvaltningen er ordnet på en trygg måte.

Kommunen har gjennomgående etablert tilfredsstillende rutiner, og det er ikke avdekket vesentlige feil eller mangler ved regnskapsføringen eller årsregnskapet. Vi opplever dialogen med kommunen som svært åpen og god, og vi har fått tilgang til all informasjon vi har bedt om.

Revisjonen gjennom året

Ved interimrevisjonen har vi på noen utvalgte regnskapsområder kartlagt og testet om vesentlige interne kontroller har fungert i hele regnskapsperioden. I tillegg har vi benyttet

analyser og kontrolltester som grunnlag for å vurdere kvaliteten på regnskapet. Videre har vi utført kontroll av vesentlige inntekts- og kostnadsposter i regnskapet.

Vi har ikke avdekket forhold som var av en slik karakter eller størrelse at de fører til usikkerhet knyttet til det fremlagte årsregnskapet.

Dokumentasjonen på årsregnskapet som er blitt lagt fram for revisjonen har hatt tilfredsstillende kvalitet.

Revisjonen av årsoppgjøret

Revisjonen av årsregnskapet har i stor grad vært rettet mot å verifisere balansepostene pr. 31.12.2015. Vi har lagt vekt på å kontrollere at inntekter og gjeld er fullstendige og at eiendeler og utgifter er gyldige. I tillegg har vi avstemt/kontrollert større inntektsposter, som skatter, rammeoverføringer og andre statlige tilskudd, og vesentlige kostnader/utbetalinger, som lønn, tilskudd, avdrag og avskrivninger.

Vi har ved våre revisjonshandlinger ikke funnet vesentlige formelle eller materielle feil i det fremlagte regnskap.

Kommunens rutiner rundt håndtering av eiendomsskatt

Vi har gjennomgått kommunen sine rutiner rundt Eiendomsskatt. Ved vår gjennomgang har vi fått opplyst at der ikke foreligger skriftlig rutinebeskrivelse på området, og at det kun er en person som jobber med området og som kjenner saksgangen. Det mangler dermed arbeidsdeling på området, noe som øker risiko for feil og gjør at kommunen blir sårbar ved lengre fravær.

Vi anbefaler kommunen å få på plass skriftlige rutiner, samt å vurdere om det er behov for arbeidsdeling og om mulig få på plass en stedfortreder som kan utføre oppgavene ved behov.

Bokføringsloven og dokumentasjon av regnskapet

Bokføringsloven (Lov 2004-11-19 nr 73) og bokføringsforskriften (Forskrift 2004-12-01 nr. 1558) ble fra 1. januar 2011 gjeldende for kommuner og fylkeskommuner, samt kommunale og fylkeskommunale foretak.

Ved utarbeidelse av årsregnskap skal det etter bokføringsloven § 11 være dokumentasjon av alle balanseposter i regnskapet unntatt de som er ubetydelige.

Det er viktig at kommunen er særlig oppmerksom på de krav som bokføringsloven stiller til dokumentasjon. Alle betydelige balanseposter skal være tilfredsstillende dokumentert, også slik at det skal være mulig å forstå posten for andre enn de som utarbeider dokumentasjonen.

Vi konstaterer at kommunens rutiner for dokumentasjon av balansepostene i regnskapet er vesentlig forbedret.

Avslutning

Dersom noe skulle være uklart i framstillingen ovenfor, eller at det er behov for hjelp i forbindelse med konkretisering og gjennomføring av anbefalte tiltak eller andre forhold, står vi gjerne til tjeneste.

Med vennlig hilsen
Deloitte AS

Else Holst-Larsen
statsautorisert revisor

Økonomisk oversikt - drift

VEDLEGG
SAK 16/16

1 KARMØY KOMMUNE - 2016

22.04.2016

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	105.314.843,54	103.123.000,00	101.123.000,00	106.585.628,74
Andre salgs- og leieinntekter	187.994.758,69	182.391.000,00	181.891.000,00	179.963.774,83
Overføringer med krav til motytelse	263.821.799,71	234.095.392,00	232.894.000,00	247.991.841,07
Rammetilskudd	994.139.466,00	974.571.000,00	974.100.000,00	954.924.146,00
Andre statlige overføringer	51.592.823,00	39.670.000,00	39.670.000,00	51.554.126,00
Andre overføringer	13.305.613,34	12.792.000,00	70.000,00	5.630.271,79
Skatt på inntekt og formue	983.887.961,53	995.200.000,00	995.200.000,00	951.724.472,26
Eiendomsskatt	114.076.788,14	107.330.000,00	107.330.000,00	68.762.092,53
Andre direkte og indirekte skatter	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum driftsinntekter	2.714.134.053,95	2.649.172.392,00	2.632.278.000,00	2.567.136.353,22
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	1.394.532.642,67	1.374.398.972,00	1.375.040.000,00	1.343.788.730,47
Sosiale utgifter	367.555.496,64	384.078.076,00	385.016.000,00	358.958.610,27
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	278.421.430,83	267.768.000,00	260.003.000,00	259.584.346,19
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	383.549.525,19	394.656.567,00	398.650.000,00	388.609.420,12
Overføringer	162.229.747,75	159.869.208,00	132.529.000,00	182.959.717,10
Avskrivninger	85.667.930,00	88.224.000,00	88.224.000,00	80.390.621,00
Fordelte utgifter	-10.527.491,69	-11.372.000,00	-15.472.000,00	-13.061.909,50
Sum driftsutgifter	2.661.429.291,39	2.657.622.823,00	2.623.990.000,00	2.601.229.535,65
Brutto driftsresultat	-52.704.772,56	-8.450.431,00	8.288.000,00	-34.093.182,43
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	63.155.465,10	52.500.000,00	52.500.000,00	73.261.096,55
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	4.562.850,88	14.000.000,00	14.000.000,00	14.541.928,36
Mottatte avdrag på utlån	724.044,63	580.000,00	580.000,00	490.588,00
Sum eksterne finansinntekter	68.442.360,61	67.080.000,00	67.080.000,00	88.293.612,91
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	47.158.998,04	50.970.000,00	50.970.000,00	52.503.284,68
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	2.000.000,00	2.000.000,00	0,00
Avdrag på lån	70.139.617,54	70.350.000,00	70.350.000,00	66.097.685,00
Utlån	455.330,62	580.000,00	580.000,00	743.412,48
Sum eksterne finansutgifter	117.753.946,20	123.900.000,00	123.900.000,00	119.344.382,16
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-49.311.585,59	-56.820.000,00	-56.820.000,00	-31.050.769,25
Motpost avskrivninger	85.667.930,00	88.224.000,00	88.224.000,00	80.390.621,00
Netto driftsresultat	89.061.116,97	22.953.569,00	39.692.000,00	15.246.669,32
interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	1.080.155,05	0,00	0,00	24.449.611,95
Bruk av disposisjonsfond	4.031.664,55	3.819.000,00	0,00	1.140.000,00
Bruk av bundne fond	14.497.618,00	15.284.431,00	1.259.000,00	9.784.359,00
Sum bruk av avsetninger	19.609.437,60	19.103.431,00	1.259.000,00	35.373.970,95
Overført til investeringsregnskapet	38.350.000,00	38.350.000,00	38.250.000,00	611.934,00
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til disposisjonsfond	3.844.150,05	2.541.000,00	1.535.000,00	30.491.131,22
Avsatt til bundne fond	26.894.482,66	1.166.000,00	1.166.000,00	18.437.420,00
Sum avsetninger	69.088.632,71	42.057.000,00	40.951.000,00	49.540.485,22
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	39.581.921,86	0,00	0,00	1.080.155,05

Økonomisk oversikt - investering

1 KARMØY KOMMUNE - 2016

22.04.2016

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Inntekter				
Salg av driftsmidler og fast eiendom	37.498.094,00	27.750.000,00	27.750.000,00	11.823.547,00
Andre salgsinntekter	284.065,60	0,00	0,00	2.788.407,85
Overføringer med krav til motytelse	5.754.095,00	2.750.000,00	1.000.000,00	12.834.283,00
Kompensasjon for merverdiavgift	30.501.590,27	42.020.000,00	41.080.000,00	39.489.123,49
Statlige overføringer	274.388,00	0,00	0,00	0,00
Andre overføringer	0,00	0,00	0,00	500.000,00
Renteinntekter og utbytte	2.072,97	0,00	0,00	632,47
Sum inntekter	74.314.305,84	72.520.000,00	69.830.000,00	67.435.993,81
Utgifter				
Lønnsutgifter	775,00	0,00	0,00	3.864,90
Sosiale utgifter	0,00	0,00	0,00	0,00
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	164.810.566,33	214.530.000,00	210.520.000,00	224.064.341,89
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	0,00	0,00	0,00	0,00
Overføringer	30.501.590,27	42.020.000,00	41.080.000,00	39.489.123,49
Renteutgifter og omkostninger	280.036,00	0,00	0,00	0,00
Fordelte utgifter	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum utgifter	195.592.967,60	256.550.000,00	251.600.000,00	263.557.330,28
Finansstransaksjoner				
Avdrag på lån	15.804.030,67	10.000.000,00	10.000.000,00	11.526.812,00
Utlån	21.802.787,19	20.000.000,00	20.000.000,00	12.098.945,54
Kjøp av aksjer og andeler	5.132.505,00	5.000.000,00	5.000.000,00	4.826.120,00
Dekning av tidligere års udekket	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til ubundne investeringsfond	37.921.148,00	25.250.000,00	25.250.000,00	20.384.043,00
Avsatt til bundne investeringsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum finansieringstransaksjoner	80.660.470,86	60.250.000,00	60.250.000,00	48.835.920,54
Finansieringsbehov	201.939.132,62	244.280.000,00	242.020.000,00	244.957.257,01
Dekket slik:				
Bruk av lån	124.257.258,18	192.770.000,00	192.770.000,00	190.846.486,68
Salg av aksjer og andeler	0,00	0,00	0,00	20.037,00
Mottatte avdrag på utlån	15.804.030,29	10.000.000,00	10.000.000,00	11.340.565,10
Overført fra driftsregnskapet	38.350.000,00	38.350.000,00	38.250.000,00	611.934,00
Bruk av tidligere års udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av disposisjonsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av bundne driftsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av ubundne investeringsfond	23.527.844,15	3.160.000,00	1.000.000,00	42.138.234,23
Bruk av bundne investeringsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum finansiering	201.939.132,62	244.280.000,00	242.020.000,00	244.957.257,01
Udekket/udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00

1 KARMØY KOMMUNE - 2016

22.04.2016

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Anskaffelse og anvendelse av midler				
Anskaffelse av midler				
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	2.714.134.053,95	2.649.172.392,00	2.632.278.000,00	2.567.136.353,22
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	74.312.232,87	72.520.000,00	69.830.000,00	67.435.361,34
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	208.505.722,05	269.850.000,00	269.850.000,00	290.501.334,16
Sum anskaffelse av midler	2.996.952.008,87	2.991.542.392,00	2.971.958.000,00	2.925.073.048,72
Anvendelse av midler				
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	2.575.761.351,39	2.556.823.823,00	2.534.766.000,00	2.520.838.914,65
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	195.312.931,60	256.550.000,00	251.600.000,00	263.557.330,28
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	160.773.305,06	158.900.000,00	158.900.000,00	147.796.259,70
Sum anvendelse av midler	2.931.847.588,05	2.972.273.823,00	2.945.266.000,00	2.932.192.504,63
Anskaffelse - anvendelse av midler	65.104.420,82	19.268.569,00	26.692.000,00	-7.119.455,91
Endring i ubrukte lånemidler	68.512.741,82	0,00	0,00	-23.394.486,68
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift	0,00	0,00	0,00	0,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest	0,00	0,00	0,00	0,00
Endring i arbeidskapital	133.617.162,64	19.268.569,00	26.692.000,00	-30.513.942,59
Avsetninger og bruk av avsetninger				
Avsetninger	108.241.702,57	28.957.000,00	27.951.000,00	70.392.749,27
Bruk av avsetninger	43.137.281,75	22.263.431,00	2.259.000,00	77.512.205,18
Til avsetning senere år	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto avsetninger	65.104.420,82	6.693.569,00	25.692.000,00	-7.119.455,91
Int. overføringer og fordelinger				
Interne inntekter mv	143.442.196,69	146.730.000,00	150.730.000,00	102.556.660,50
Interne utgifter mv	143.442.196,69	146.730.000,00	150.730.000,00	102.556.660,50
Netto interne overføringer	0,00	0,00	0,00	0,00

Oversikt - balanse

1 KARMØY KOMMUNE - 2016

22.04.2016

	Regnskap 2015	Regnskap 2014
EIENDELER		
Anleggsmidler	5.241.381.379,67	4.999.013.405,80
Herav:		
Faste eiendommer og anlegg	2.223.900.529,64	2.167.250.754,64
Utstyr, maskiner og transportmidler	56.598.174,00	54.476.576,00
Utlån	246.043.735,26	246.335.251,38
Konserninterne langsiktige fordringer	96.887.223,77	90.978.676,78
Aksjer og andeler	142.574.125,00	137.441.620,00
Pensjonsmidler	2.475.377.592,00	2.302.530.527,00
Omløpsmidler	956.708.536,54	910.419.683,80
Herav:		
Kortsiktige fordringer	131.110.854,84	133.515.935,69
Konseminterne kortsiktige fordringer	0,00	0,00
Premieavvik	136.497.978,17	151.355.942,17
Aksjer og andeler	88.439.387,22	98.388.647,66
Sertifikater	0,00	0,00
Obligasjoner	330.523.584,67	307.992.887,25
Derivater	0,00	0,00
Kasse, postgiro, bankinnskudd	270.136.731,64	219.166.271,03
SUM EIENDELER	6.198.089.916,21	5.909.433.089,60
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital	920.530.279,95	720.086.545,23
Herav:		
Disposisjonsfond	89.739.377,91	89.926.892,41
Bundne driftsfond	59.159.633,06	46.762.768,40
Ubundne investeringsfond	190.610.944,75	176.217.640,90
Bundne investeringsfond	0,00	0,00
Regnskapsmessig mindreforbruk	39.581.921,86	1.080.155,05
Regnskapsmessig merforbruk	0,00	0,00
Udisponert i inv.regnskap	0,00	0,00
Udekket i inv.regnskap	0,00	0,00
Kapitalkonto	545.692.395,37	410.353.081,47
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	-4.253.993,00	-4.253.993,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (inves)	0,00	0,00
Langsiktig gjeld	4.906.717.693,00	4.731.176.291,21
Herav:		
Pensjonsforpliktelser	3.072.079.035,00	3.003.363.985,00
Ihendehaverobligasjonslån	1.056.132.000,00	853.132.000,00
Sertifikatlån	0,00	0,00
Andre lån	778.506.658,00	874.680.306,21
Konsernintern langsiktig gjeld	0,00	0,00
Kortsiktig gjeld	370.841.943,26	458.170.253,16
Herav:		
Kassekredittlån	0,00	0,00
Annen kortsiktig gjeld	319.006.693,56	407.568.710,46
Derivater	0,00	0,00
Konsernintern kortsiktig gjeld	0,00	0,00
Premieavvik	51.835.249,70	50.601.542,70
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	6.198.089.916,21	5.909.433.089,60
MEMORIAKONTI		
Memoriakonto	211.028.708,70	142.515.966,88
Herav:		
Ubrukte lånemidler	211.028.708,70	142.515.966,88
Ubrukte konserninterne lånemidler	0,00	0,00
Andre memoriakonti	0,00	0,00
Motkonto til memoriakontiene	-211.028.708,70	-142.515.966,88

Oversikt endring arbeidskapital

1 KARMØY KOMMUNE - 2016

22.04.2016

	Regnskap 2015	Regnskap 2014
OMLØPSMIDLER		
Endring betalingsmidler	50.970.460,61	-52.699.727,33
Endring ihendehaverobl og sertifikater	22.530.697,42	36.412.415,15
Endring kortsiktige fordringer	-2.405.080,85	-47.713.933,84
Endring premieavvik	-14.857.964,00	37.345.971,00
Endring aksjer og andeler	-9.949.260,44	-11.641.455,94
ENDRING OMLØPSMIDLER (A)	46.288.852,74	-38.296.730,96
KORTSIKTIG GJELD		
Endring kortsiktig gjeld (B)	87.328.309,90	7.782.788,37
ENDRING ARBEIDSKAPITAL (A-B)	133.617.162,64	-30.513.942,59

Årsberetning

Karmøy kommune

Regnskap 2015

Rådmannen legger med dette frem årsberetning for regnskapsåret 2015, med bakgrunn i kommuneloven § 48 nr 5 med gjeldende regnskapsstandard nr 6 punkt 3.3. Årsberetningen er ment å utfylle den informasjonen som gis i selve årsregnskapet med tilhørende noter.

Kommunelovens § 48 nr 5 om Årsregnskapet og årsberetning

I årsberetningen skal det gis opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens eller fylkeskommunens økonomiske stilling og resultatet av virksomheten, som ikke fremgår av årsregnskapet, samt om andre forhold av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten. Det skal redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i fylkeskommunen eller kommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med likestillingsloven, samt for å fremme formålet i diskrimineringsloven om etnisitet, diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og diskrimineringsloven om seksuell orientering.

Netto driftsresultat på 3,3 prosent¹

Netto driftsresultat viser kommunens resultat etter at renter og avdrag er betalt, og er et uttrykk for hva kommunen har til disposisjon til avsetninger og investeringer. Et netto driftsresultat på 1,75 prosent av brutto driftsinntekter er hovedindikatoren beregningsutvalget for kommunesektoren bruker for økonomisk balanse i kommunene. Denne indikatoren gjelder fra 2014, og er redusert fra den tidligere indikatoren på 3 prosent på grunn av endringer i regnskapsreglene.

Regnskapet for 2015 er gjort opp med et positivt netto driftsresultat på 89 061 116,97 kroner, eller 3,3 prosent av driftsinntektene. Dette er klart bedre enn i 2014, da netto driftsresultat ble 0,6 prosent. Dette er første gang siden 2007 at kommunen har oppnådd et resultat som ligger over «måltallet» på 1,75 (tidligere 3) prosent. Resultatet er også klart bedre enn vedtatt budsjett. Den store resultatforbedringen skyldes i hovedsak at kommunestyret i 2015 vedtok mye større overføringer fra drift til investering, i tillegg til at kommunen fikk et netto regnskapsmessig mindreforbruk i 2015.

Karmøys netto driftsresultat består i 2015 av følgende elementer:

• Overføringer fra drift til investering	38,4 mill. kroner
• Regnskapsmessig mindreforbruk	39,6 mill. kroner
• Netto avsetning til fond ¹	11,1 mill. kroner

Regnskapsmessig mindreforbruk er omtalt under.

Ved tolkning av kommunens netto driftsresultat bør man være særlig oppmerksom på den regnskapsmessige behandlingen av pensjon, gjennom det såkalte «premieavviket».

¹ Det er verdt å merke seg at store deler av det som er avsatt på fond, er avsetninger til bundne fond. Det vil si overføring av øremerkede tilskudd og avsetninger til selvkostfond.

Premieavviket oppstår på grunn av regnskapsregler for kommunen som gjør at beregnet pensjonskostnad og innbetalt pensjonspremie beregnes på ulike måter. Differansen kalles premieavvik, og oppstår altså når kommunen skal bokføre et annet beløp enn det som faktisk har påløpt i løpet av året. Hensikten var å jevne ut svingninger i pensjonskostnadene, men i praksis har det medført at kommunene ofte har bokført en lavere kostnad enn faktisk påløpte og betalte pensjonspremier. Premieavviket (sum KLP og SPK) i 2015 var på 1,8 mill. kroner, inklusive arbeidsgiveravgift. Det vil si at kommunen i 2015 har bokført en høyere pensjonskostnad enn hva som er påløpt av pensjonspremier i løpet av året.

Premieavviket må dekkes inn gjennom å belaste regnskapet i de påfølgende 7 år (tidligere 10 og 15 år) gjennom det som kalles «amortisering av tidligere års premieavvik». Tidligere år har det ofte vært motsatt, slik at kommunen i 2015 utgiftsførte 14,3 mill. kroner i amortisering av tidligere års premieavvik.

Netto mindreforbruk, men store utfordringer i helse- og omsorgssektoren

Regnskapsmessig mer/mindreforbruk, ofte noe misvisende kalt "resultatet" viser om kommunen samlet har hatt budsjettmessig dekning for de utgiftene kommunen har hatt, uavhengig av hvordan dette er finansiert. Den viser også om kommunen samlet sett har hatt et overforbruk eller underforbruk i forhold til budsjett, ikke om budsjett/regnskap er gjort opp med en god økonomisk balanse. Dette er det derfor viktig å skille fra netto driftsresultat som er målet på økonomisk balanse i kommunesektoren.

Karmøy kommune bokførte et regnskapsmessig mindreforbruk på 39 581 981,86 kroner. Dette er fjerde år på rad kommunen regnskapsfører et regnskapsmessig mindreforbruk. Karmøy kommune har ikke bokført regnskapsmessig merforbruk siden 1980.

I de foregående tre årene har kommunen hatt merforbruk i den ordinære driften (tjenesteproduksjonen), men har oppnådd positive resultater som følge av høye inntekter fra skatt og/eller avkastning på likviditet plassert i markedet. I 2015 oppnådde Karmøy kommune også et positivt avvik på tjenesteproduksjonen. Dette er i stor grad på grunn av lavere etterspørsel etter og kostnader til barnehageplasser, mens helse- og omsorgssektoren har hatt store utfordringer. Kommunen fikk et positivt resultat på skatt, finans og rammetilskudd.

Frie inntekter, finansposter mv.

- Kommunens frie inntekter ble knappe 8,3 mill. kroner lavere enn budsjettet i 2015. Dette var et bedre resultat enn hva som var forventet gjennom året. Skatteinntangen nasjonalt var svak i 1. halvår. Dette førte til at skatteanslaget ble nedjustert i revidert nasjonalbudsjett (RNB). Samtidig ble overføringene til kommunene styrket i Stortingets RNB-vedtak, noe som utgjorde 8,2 mill. kroner for Karmøy kommune. Utover høsten tok imidlertid skatteveksten seg opp, noe som gjorde at skatteinntangen ble om lag som opprinnelig budsjettet.

Karmøy hadde en svakere vekst i skatteinntektene enn nasjonalt, og skatteinntangen per innbygger falt fra 90,4 prosent av landsgjennomsnittet i 2014 til 88,5 prosent av landsgjennomsnittet i 2015. Det meste av denne relative nedgangen ble imidlertid kompensert gjennom systemet for inntektsutjevning mellom kommunene, slik at det ikke gav store utslag på frie inntekter totalt (skatt, inntektsutjevning og rammetilskudd).

Inntekter fra eiendomsskatt var mer usikre i 2015 enn tidligere, på grunn av usikkerhet rundt nytt

takstgrunnlag som ble implementert i 2015. Fratrullet ekstra kostnader til taksering mv, så ble inntektene 5,8 mill. kroner bedre enn budsjettet. Det er inntekter fra verk og bruk som ble høyere enn budsjettet, mens inntektene fra bolig- og næringseiendom ble noe lavere enn budsjettet.

- Summen av renteinntekter, utbytte og netto tap/gevinst på finansielle instrumenter ble om lag 7,5 mill. kroner bedre enn budsjettet. Samtidig medførte lavere beregnede kapitalkostnader i VAR-sektoren at kommunen fikk mindre penger overført fra VAR-sektor (et overskudd som skal dekke kommunens beregnede kostnader til renter og avskrivninger). Tar man hensyn til dette, så ble det bare mindre avvik på finanspostene.
- Bokført netto pensjonskostnad ble lavere enn budsjettet i 2015. Dette skyldtes statens pensjonskasse, hvor denne pensjonskostnaden ble vesentlig lavere enn det som SPK la til grunn i sine opprinnelige prognoser for 2015. Dette skyldes i stor grad at SPK i sine opprinnelige prognoser ikke hadde tatt hensyn til ny uførcordning. Endringen var på om lag 17 mill. kroner. Andre forhold trakk imidlertid i annen retning, og samlet ble netto bokførte pensjonskostnader om lag 13 mill. kroner lavere enn budsjettet.

Samlet utgjør disse forhold vel 30 mill. kroner i positivt avvik.

Øvrig drift – ordinær drift av tjenesteproduksjon

Med ordinær drift av tjenesteproduksjon her tenkes det på etatenes driftsbudsjetter (altså ikke finansposter, skatt og rammetilskudd og pensjon). VAR holdes utenfor omtalen her. Målt på denne måten hadde Karmøy kommune et netto mindreforbruk på vel 9 mill. kroner, eller ca. 0,5 prosent av netto budsjett. De store faktorene var et stort merforbruk i helse- og omsorg, et stort mindreforbruk på barnehage. Utover helse- og omsorg var det stort sett mindreforbruk, også etter at man tar hensyn til at kommunestyret i mai 2015 vedtok innstramminger i alle etater for å overføre disse rammene til helse- og omsorgssektoren (KST 28/15).

Helse- og omsorgsetaten.

Helse- og omsorgsetaten hadde i 2015 et netto budsjett på 738 mill. kroner, og et negativt avvik på 31 mill. kroner (-4,2 %). Budsjetttrammene i etaten ble økt med vel 8 mill. kroner som en del av innsparingspakken i KST 28/15. Målt mot opprinnelig budsjetttramme hadde etaten et negativt avvik på 39 mill. kroner (-5,3 %).

Målt mot regulert budsjetttramme (etter KST 28/15), var avvikene fordelt slik (mill. kroner):

Sektor	/ (funksjon)	Avvik
1	Administrasjon	-0,5
3.1	Kommunehelsetjenesten	-1,6
3.2 (253)	Pleie og omsorg (i institusjon)	-5,3
3.2 (254)	Pleie og omsorg til hjemmeboende	-12,5
4.1	Sosialtjenesten	-4,8
4.2	Barnevernstjenesten	-5,5
(andre)		-0,7

Målt mot opprinnelig vedtatt budsjett var avvikene høyere. Netto ble det tilført 8 mill. kroner i den saken, fordelt til barnevern, institusjoner (utskrivningsklare pasienter) og boliger.

- Merforbruk på funksjon 241 *diagnose, behandling og rehabilitering* på 1,1 mill. kroner. Spesielt knyttet til legetjenesten, hvor det var en del kostnader som ikke var budsjettert i tillegg til at kommunen kjøpte en legehjemmel og gjorde den om til en kommunal legehjemmel.
- Avvik på institusjonstjenester innen pleie og omsorg var på 5,3 mill. kroner i helse- og omsorgsetaten. Avviket var særlig knyttet til drift av sykehjem med korttidsplasser og forsterkede enheter (Norheim BBH og Veia Sykehjem), samt til betaling for utskrivningsklare pasienter. Karmøy kommune betalte 2,8 mill. kroner for slike pasienter, opp fra 1,2 mill. kroner i 2014. Netto regnskap økte med 2,8 prosent fra 2014 til 2015, noe som viser at utfordringer i 2015 var at man ikke lyktes å få kostnadene ned – mer enn høy kostnadsvekst.
- Det største avviket i etaten var knyttet til pleie- og omsorgstjenester i hjemmet, med et merforbruk på 12,5 mill. kroner i forhold til regulert budsjett. Avviket er i hovedsak knyttet til drift av boliger, og i noe mindre grad til hjemmetjenester, brukerstyrt personlige assistent (BPA) og drift av natttjenesten. 0,6 mill. kroner av avviket skyldes et sluttoppgjør for medfinansiering, en ordning som nå er avsluttet. Dette området hadde en høy netto kostnadsvekst på 9,7 prosent fra 2014 til 2015, særlig innenfor boliger.

Innenfor hjemmetjenestene var antall vedtakstimer høyere enn budsjettert. Avviket på boligene forklares også at man har hatt høye vedtak på brukere i bolig. Selv om det her er en refusjonsordning for ressurskrevende brukere, trer denne først inn når kommunens utgifter i løpet av kalenderåret overstiger 1,1 eller 1,7 mill. kroner (avhengig av type bruker). I natttjenesten har det vært store utfordringer knyttet til rekruttering og høyt sykefravær, noe som har gitt seg utslag i mer kostbare vaktordninger.

- Sosialtjenesten hadde et merforbruk på 1,9 mill. kroner på funksjon 242 *sosial rådgivning og veiledning*. Avviket settes i sammenheng med lavere tilskudd enn antatt, noe som gav høyere aktivitet enn budsjettet gav dekning for. Økt bosetting av flyktninger gav også økte utgifter, noe som gav et merforbruk på 1,9 mill. kroner i introduksjonsordningen og 1,6 mill. kroner på sosialhjelp flyktninger. Disse avvikene må ses i sammenheng med økt integreringstilskudd (funksjon 850). Ordinær sosialhjelp hadde et merforbruk på 0,8 mill. kroner.
- Barnevernet har opplevd en sterk vekst i tiltakskostnadene. Kostnadene på funksjon 252 *barneverntiltak når barnet er plassert av barnevernet* økte med over 25 prosent, fra 39,9 i 2014 til 50,2 mill. kroner i 2015. Dette gav et merforbruk på 9 mill. kroner. Avviket er knyttet både til institusjons- og fosterhjems plasser. Antall barn som var plassert av barnevernet økte fra 127 til 144 i løpet av 2015.

Det var mindreforbruk på andre områder i barnevernstjenesten, blant annet knyttet til høyt sykefravær som gav økt sykelønnsrefusjon, refusjoner for tjenester utført for andre kommuner og mindre aktivitet på forebyggende tiltak. Barnevernstjenesten hadde et netto merforbruk på 5,5 mill. kroner.

- Helsestasjonstjenesten fikk et positivt avvik på 1,3 mill. kroner. Dette er særlig knyttet til at vedtatte økning i stillinger ikke ble iverksatt som følge av den økonomiske

situasjonen i helse- og omsorgsetaten, jf. rådmannens fullmakt til å fryse ledige stillingshjemler, dersom situasjonen skulle tilsi det.

Oppvekst- og kulturetaten.

Oppvekst- og kulturetaten hadde i 2015 et netto budsjett på 833 mill. kroner, og et positivt avvik på 26 mill. kroner (+3,1 %). Budsjettrammene i etaten ble redusert med 3 mill. kroner som en del av innsparingspakkene i KST 28/15. Målt mot opprinnelig budsjettramme hadde etaten et positivt avvik på 29 mill. kroner (+3,5 %).

Det positive resultatet er i all hovedsak knyttet til barnehagesektoren (+31 mill. kroner), mens etaten for øvrig hadde et netto merforbruk på vel 5 mill. kroner.

- Av mindreforbruket på barnehagesektor er 27,3 mill. kroner knyttet til lavere utbetalt tilskudd til private barnehager. Dette skyldes både lavere barnetall (etterspørsel etter barnehageplasser) og et endelig tilskuddssats ble lavere enn lagt til grunn for budsjettet. I tillegg har utviklingen i kostnadene til styrket tilbud til barnehagebarn (funksjon 211) snudd, og gikk noe ned fra 2014 til 2015 etter mange år med kraftig vekst. Kommunen har satset på tiltak på systemnivå for å bedre kunne ivareta barnas beste innenfor den vanlige driften, og dette ser nå ut til å gi effekt. Etterspørselen etter kommunal kontantstøtte (del av funksjon 285) var også lavere enn budsjettert, noe som gav et positivt avvik på rundt 1 mill. kroner.
- Oppvekst og kulturetaten hadde et negativt avvik på over 7 mill. kroner til funksjon 202 *Grunnskole drift*. Merforbruket er blant annet knyttet til innkjøp av utstyr og undervisningsmateriell, og er knyttet til sentralt førte utgifter. Skolene drev i hovedsak innenfor tildelte budsjettrammer. I skolesektoren totalt ble avviket noe mindre, som følge av høyere inntekter i SFO og et positivt avvik på skolelokaler og skoleskyss. Sistnevnte skyldes delvis at det ble satt av for mye penger i regnskapet 2015 til dekning av ikke-mottatte regninger, men som viste seg å være mindre enn man hadde trodd.
- Kostnader til livssynssamfunn ble om lag 1 mill. kroner høyere enn budsjettert. 2015 var et unntaksår siden utbetalinger per medlem var ekstraordinært høye som følge av kommunens kostnader til nye Kopervik kirke. Men avviket skyldes også at antall medlemmer i livssynssamfunn har økt.

Teknisk etat (eksl. VAR)

Teknisk etat hadde i 2015 et netto budsjett på 170 mill. kroner, og et positivt avvik på 2,2 mill. kroner (+1,3 %). Budsjettrammene i etaten ble redusert med 2,5 mill. kroner som en del av innsparingspakkene i KST 28/15. Målt mot opprinnelig budsjettramme hadde etaten et positivt avvik på 4,7 mill. kroner (+2,7 %).

Det positive avviket er knyttet til lavere energikostnader (+4,7 mill. kroner), mens etaten for øvrig fikk et negativt resultat.

- Lavere energikostnader kan knyttes til at 2015 var 13,6 prosent mildere enn en «normalår». Ca. 60 prosent av energiforbruket er knyttet til oppvarming. Mildværet slo ut i ca. 7 prosent lavere forbruk enn budsjettert, noe som gav en budsjettbesparelse på ca. 1,5 mill. kroner. I tillegg var også gjennomsnittsprisen lavere enn budsjettert, noe som kan ha sammenheng med mildere temperaturer. Energiprisen var budsjettert med 0,69 kr/kWh, mens gjennomsnittlig betalt energipris gjennom året var 0,61

kr/kWh. Total innsparing på energi (inkl. andre energikilder enn strøm) var 3,9 mill. kroner i eiendomsavdelingen. I tillegg hadde driftsavdelingen og brann- og redningsvesenet et positivt avvik på energipostene på 0,8 mill. kroner.

- Det negative omslaget i norsk økonomi har også medført lavere byggeaktivitet i Karmøy. Statistikken viser en nedgang på 12 prosent i antall behandlede søknader, og kommunen fikk en inntektssvikt på rundt 2 mill. kroner på funksjon 304 *bygg- og delsaksbehandling mv.* På øvrige områder hadde forvaltningsavdelingen et positivt avvik, og hadde samlet sett
- Driftsavdelingen hadde et netto merforbruk på 1,3 mill. kroner, i hovedsak knyttet til funksjon 332 *Kommunale veier*. Avviket er knyttet til høye utgifter til drift av maskinparken. I tillegg var vedlikeholdskostnadene høyere enn budsjettet, til tross for at kommunen hadde lavere inntekter som følge av at samarbeidsprosjekter med fylkeskommunen ikke ble realisert. Kommunens veier er preget av vedlikeholdsetterslep, og ny hovedplan for vei er lagt frem for politisk behandling våren 2016.

Sentraladministrasjonen

Sentraladministrasjonen hadde i 2015 et netto budsjett på 118 mill. kroner, og et positivt avvik på 5,7 mill. kroner (+4,8 %). Budsjettrammene i sentraladministrasjonen ble redusert med 2,6 mill. kroner som en del av innsparingspakkene i KST 28/15. Målt mot opprinnelig budsjettramme hadde sentraladministrasjonen et positivt avvik på 8,2 mill. kroner (+6,8 %).

Det var et mindreforbruk på 1,4 mill. kroner knyttet til lærlinger, noe som skyldes at det ble tatt opp færre lærlinger enn budsjettet med. Det var også positive avvik knyttet til IT-avdelingen og personalavdelingen. 0,4 mill. kroner av mindreforbruket skyldes ubrukt beløp på formannskapetets disposisjonspost.

Avvik mellom prognoser og resultat

Regnskapsresultatet ble bedre enn administrasjonens prognoser gjennom året. Rådmannen har gitt et «punktestimat» basert på den da tilgjengelige informasjon, og det understrekes at det er betydelig usikkerhet knyttet til et slikt estimat. Tidlig i høst kom det nye prognoser fra pensjonsleverandørene, noe som innebar en betydelig forbedring i budsjettprognosen. Samlet sett hadde rådmannens økonomioppfølging per oktober et anslag på +8 mill. kroner i regnskapsmessig mindreforbruk, mens regnskapet viste nær 40 mill. kroner.

De to viktigste årsakene til dette er:

1. Rådmannen la i oktober-rapporten til grunn statens anslag for nasjonal skatteinngang (ifm. nasjonalbudsjettet 2016), mens en bedre skatteinngang i 2. halvår gjorde at den nasjonale skatteinngangen ble bedre enn det anslaget. Dette utgjorde ca. 15 mill. kroner.
2. Kommunen overvurderte anslaget for kostnader til barnehagesektoren, hvor resultatet ble 9 mill. kroner bedre enn lagt til grunn per oktober.

Totalt utgjorde disse to forholdene 24 mill. kroner. I tillegg ble det noe bedre resultater både på finanssiden og driftssiden enn anslått da.

Den økonomiske situasjonen

Karmøy kommune har i flere år hatt en anstrengt økonomisk situasjon, hvor ressursbruken har vært for høy i forhold til inntektene – og hvor kommunen i flere av de siste årene har gjennomført kutt på flere områder. Selv om det fortsatt er utfordringer, særlig knyttet til driftsbalansen i helse- og omsorgsetaten, viser regnskapet for 2015 at Karmøy kommune har fått en mye sterkere økonomisk posisjon enn kommunen hadde for noen år siden:

- Netto driftsresultat ligger nå på rett side av måltallet som brukes på økonomisk balanse i kommunesektoren både i regnskapet for 2015 og i budsjettet for 2016. Ikke siden årtusenskiftet har kommunen budsjettet med dette, noe som indikerer at kommunen nå har en rimelig sunn økonomisk balanse.
- Lånegjelden er lavere enn de fleste andre sammenlignbare kommuner. Dette gir kommunen mulighet til å opprettholde en relativt høy ressursbruk på de store kommunale tjenesteoppgavene, til tross for at Karmøy har lavere inntekter. Lav gjeld gir også lavere renteesponering.
- Økte overføringer fra drift til investering innebærer at kommunen i større grad finansierer investeringer med egne midler i stedet for lånemidler. Dette styrker kommunens netto driftsresultat, og demper gjeldsveksten i kommunen.
- Karmøy har en god likviditet, og et disposisjonsfond på 4,8 prosent av driftsinntektene. Dette er også faktorer som bidrar til at kommunens økonomi nå er mer solid.

En sterkere økonomisk balanse gjør kommunen står bedre rustet til å håndtere både usikre økonomiske tider og til å kunne håndtere de økte behovene som vil komme i årene som kommer.

Samtidig er økonomisk styring et kontinuerlig arbeid. På kort sikt er den største utfordringen å få kontroll på kostnadsvekst og budsjettoverskridelser innenfor deler av helse og omsorgssektoren. Det må likevel forventes at kommunen må fortsette å arbeide for økt produktivitet i årene som kommer. Her kan teknologi være en viktig driver. I 2015 har kommunen startet innføringen av «mobil omsorg» i deler av pleie- og omsorgstjenestene, og nye prosjekter vurderes. Opprustningen av IT i skolen fortsetter også. De siste årene har skolens infrastruktur for IT blir rustet opp, og kommunen går videre i å få på plass «teknologitette klasserom».

Status for kommuneplanarbeidet

Karmøy kommune vedtok i 2012 å gjennomføre en full revisjon av kommuneplanen. Ny kommuneplan, både arealdel og samfunnsdel, ble vedtatt i kommunestyret i juni 2015. Ny planstrategi for perioden 2016-2019 er utarbeidet, og ble vedtatt i kommunestyret i mars 2016. Planstrategien skal styrke koblingen mellom kommunens planbehov, administrative ressurser og økonomiplan, og legger føringer for det videre planarbeidet i kommunen. Det er ikke lagt opp til en revidering av arealdelen til kommuneplanen i 2016-2019, men det foreslås å revidere samfunnsdelen.

Likestilling

Kvinnelig ansatte i Karmøy kommune har en lavere grunnlønn enn menn, i 2015 var gjennomsnittlig grunnlag for kvinner 91,7 prosent av menns. Det meste av dette skyldes ulike yrkesvalg. Dersom tallene justeres for ansattgruppe eller stillingskode, slik at man holder utenfor den delen av lønnsforskjellene som skyldes ulike yrkesvalg, forsvinner det meste av forskjellen. Tallene justert for ansattgruppe og stillingskode er hhv. 99,3 og 98,9 prosent. Det er mindre endringer her fra 2014 til 2015.

Når det gjelder akademikere og ingeniører har disse gruppene overvekt av menn, mens i de store stillingsgruppene som omfatter fagarbeidere, undervisningsstillinger og andre høyskolegrupper har stor overvekt av kvinner. Samlet er 83 % av arbeidstakerne i Karmøy kommune kvinner.

Kjønnsfordeling i kommunen.

Andelen kvinnelige ansatte utgjorde 83 prosent i 2015, uendret fra 2014.

I oppvekstsektoren totalt er kvinneandelen lik 82 prosent, en nedgang fra 83 prosent i 2014. Dersom sektoren blir spesifisert ned til grunnskole, barnehage mv blir kjønnsfordelingen mer differensiert. I grunnskolen er det en kvinneandel på 77 prosent, i PP-tjenesten er kvinneandelen 90 prosent, i barnehagesektoren er andelen på 97 prosent, mens det i SFO er 100 prosent kvinner. I skoleadministrasjonen er kvinneandelen 74 prosent.

Helse- og omsorgssektoren har en enda større andel kvinnelig ansatte. Her er hele 92 prosent av arbeidsstokken kvinner, varierende fra 79 prosent innen sosialhjelp til 97 prosent ved alders- og sykehjem. Innen helse/sosial-administrasjon er kvinneandelen 86 prosent.

Den sektoren i Karmøy kommune som har jevnest fordeling mellom kjønnene er teknisk sektor. Her er kvinneandelen 39 prosent. Dog er det store ulikheter dersom tallene brytes ned videre, for eksempel mellom renholdere på den ene siden, og andre fagarbeidere/vaktmestergruppen på den andre.

Når det gjelder kjønnsfordelingen innen lederstillinger i kommunen varierer dette også mye fra sektor til sektor. I rådmannens ledergruppe er 3 av 7 personer kvinner. 69 prosent av virksomhetsledere er kvinner. I barnehagesektoren er hele 89 prosent av styrerne ved kommunale barnehager kvinner, mens det innen rektorgruppen er 67 prosent kvinner. Totalt er 75 prosent av alle ansatte i kap 3.4.2 (øvrige ledere).

Kvinneandel	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Toppledere	17 %	17 %	17 %	17 %	17 %	17 %	33 %	33 %	43 %
Rektorer	33 %	45 %	40 %	50 %	50 %	56 %	60 %	64 %	67 %

Deltidsproblematikk

Karmøy kommune har hatt et langsiktig arbeid med tanke på å redusere ufrivillig deltid ved gjennomgående ha fokus på større stillingsstørrelser herunder utprøving av ulike arbeidstidsordninger. Dette er et arbeid som krever tålmodighet og langsiktighet.

Oversiktene under viser at andelen ansatte med mindre enn 50 % stilling hatt en endring i løpet av denne fireårsperioden. Andelen kvinner med stilling under 50 % er i perioden endret fra 12 % til 17,6 %, mens de tilsvarende tall for menn er fra 9,4 % til 25,3 %. I 2015 ble arbeidsavtalene til deltidsansatte brannmannskap endret slik at de nå teller med i utvalget. Dette utgjør i underkant av 100 ansatte, hovedsakelig menn. Deltidsbrøken til denne gruppen er på 2-3 %.

Dette påvirker også andel ansatte med mer enn 75 % stilling. Her viser fireårs perioden en reduksjon fra 53,6 % til 52,5 % for kvinnene, mens tallene viser en endring fra 81,8 % til 66,4 % for mennene.

Andel ansatte med under 50 prosent stilling								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kvinner	12,6 %	11,7 %	12,8 %	12,0 %	11,4 %	11,1 %	11,8 %	17,6 %
Menn	8,9 %	9,0 %	11,3 %	9,4 %	9,2 %	9,6 %	9,1 %	25,3 %

Andel ansatte med mer enn 75 prosent stilling								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kvinner	53,4 %	54,0 %	52,8 %	53,6 %	55,3 %	55,3 %	56,4 %	52,5 %
Menn	81,6 %	83,0 %	79,7 %	81,8 %	81,4 %	81,7 %	83,3 %	66,4 %

Kjønnsfordelt statistikk for sykefravær

Det totale sykefraværet i 2015 (4. kvartal 2014 – 3. kvartal 2015) var på 7,8 %, noe som er en økning fra 7,4 prosent i 2014.

Sykefravær fordelt på kjønn							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kvinner	8,6 %	7,8 %	7,6 %	7,7 %	8,4 %	8,2 %	8,5 %
Menn	5,4 %	5,0 %	4,1 %	3,9 %	4,2 %	4,3 %	4,7 %
Totalt	7,9 %	7,2 %	6,9 %	6,9 %	7,5 %	7,4 %	7,7 %

Kommunens hovedmålsetting er å nå et arbeidsnærvær på 94 %. Nærværet i 2015 var 92,3 %. IA-arbeid rommer både sykefraværsoppfølging, forebyggende arbeid og arbeidsmiljøtiltak av psykososial, fysisk og organisatorisk art. Dessuten rommer det utviklingsarbeid og seniorarbeid.

Diskriminering og tilgjengelighet

I samsvar med diskrimineringsloven om etnisitet har kommunen fokus på dette i sin arbeidsgiverpolitikk og personalplanlegging/-oppfølging.

Kommunen har en vedtatt rekrutteringsveileder der det er nedfelt viktige prinsipper som vi følger i ansettelsessaker. Konkret er nevnt de begrensninger på informasjon som kan innhentes gjennom intervju- og referansesjekk. Spesielt er presisert diskrimineringslovens § 4, 3.ledd mht restriksjoner vedrørende spørsmål angående familieplanlegging. Videre har vi også en nedfelt en presisering om forbudet mot direkte og indirekte diskriminering på de punkt som er nedfelt i arbeidsmiljølovens kap13.

Når det gjelder krav til arbeidsgiver i forhold til diskriminerings- og tilgjengelighetsloven har kommunen fokus på blant annet tilrettelegging for de ansatte. I tillegg til at lederne følger dette opp generelt og spesielt i et forebyggingsperspektiv, gjennomfører kommunens bedriftshelsetjeneste (BHT) en rekke individuelle arbeidsplassvurderinger. I løpet av 2015 gjennomførte BHT 128 individuelle arbeidsplassvurderinger mot 43 i 2014.

Karmøy kommune legger vekt på universell utforming i kommunikasjon med våre innbyggere. I kommunens visuelle profil er det valgt ut skrifttyper som skal bidra til at dokumentene blir lette å lese. Profilen inneholder også sterke farger for å sikre god kontrast. I utviklingen av nettsidene er det

lagt vekt på lesbarhet ved valg av skrifttyper, utforming med høy kontrast og mulighet for å øke skriftstørrelsen.

Karmøy kommune sørger for individuell tilrettelegging av barnehagetilbud til barn med nedsatt funksjonsevne gjennom at disse barna har prioritet ved opptak og ved at barnehagens innhold utformes slik at det kan oppleves meningsfullt for det enkelte barn og gruppen. Personalet sørger for at alle barn uansett funksjonsnivå, alder, kjønn og familiebakgrunn får oppleve at de selv og alle i gruppen er betydningsfulle for fellesskapet. Kommunens nyeste barnehager har universell utforming. Eldre bygg tilpasses ved behov. Fire av kommunens barnehager er fysisk tilrettelagt for å kunne ta i mot barn med store hjelpebehov.

Skolene i Karmøy kommune tilrettelegger undervisningslokaler og tilpasser undervisningen i tråd med de prinsipper for opplæringen som er nedfelt i læreplanverket for grunnskolen Kunnskapsløftet. Viser til læringsplakatens pkt 1: «Skolen skal gi alle elever like muligheter til å utvikle sine evner og talenter individuelt og i samarbeid med andre». Dette er et prinsipp som legger føringer i forhold til tilrettelegging av lokaler og utstyr, så vel som tilpassing med hensyn til undervisningsopplegg. Den generelle tilretteleggingen ivaretas ved at nye skoler bygges i tråd med retningslinjene for universell utforming. I tillegg har det i løpet av de siste årene vært gjort et godt stykke arbeid i barnehager og skoler i Karmøy kommune for å få de godkjent etter miljørettet helsevern, og for de aller fleste er dette på plass. Utover den generelle tilretteleggingen blir det gjort tilpassinger til den enkelte elev etter behov.

Internkontroll

Rådmannen skal etter kommuneloven sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnende instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll. Målet med internkontroll er målrettet og effektiv drift, pålitelig rapportering og overholdelse av lover og regler. Det er den enkelte leder som har ansvar for «betryggende kontroll»/ hensiktsmessig internkontroll innen sitt ansvarsområde – og som også har ansvaret for fremdrift og resultat innen egen enhet.

Etter at en forvaltningsrevisjon i 2013 påpekte enkelte mangler i kommunens internkontroll, har kommunen satset å styrke internkontrollen gjennom utvikling av et enhetlig/felles og helhetlig internkontrollsystem for alle administrative enheter i kommunen.

Det er etablert en ressursgruppe – bestående av representanter fra etatene, sentraladministrasjonen og de ansattes organisasjoner - som skal bistå rådmannens ledergruppe i arbeidet med å utvikle et internkontrollsystem - og være kontaktledd og støtte for ledere i etatene/sentraladministrasjonen. Det er utarbeidet et lokalt dokument; «Rådmannens internkontroll – forståelse og tilnærming», sammen med en overordnet risikovurdering. Basert på disse dokumentene er det i 2014 og 2015 utarbeidet et nytt dokument; «Planleggingsdokumentet – styrking av rådmannens internkontroll».

Ressursgruppen har hatt fokus på sektorovergripende internkontroll, og det er utarbeidet «1. versjonsdokumentasjon» innen dette området. Denne dokumentasjonen er lagt inn i det digitale internkontrollsystemet som er etablert. Ressursgruppen har levert en rapport som oppsummerer arbeidet så langt, med oversikt over status og punkter til videre oppfølging, som er behandlet i rådmannens ledergruppe.

Lederutviklingsprogrammet «Saman om ein betre kommune»

Sammen om en bedre kommune er et samarbeid mellom Kommunal- og moderniserings-departementet, KS, LO Kommune, YS Kommune, Unio og Akademikerne. Utviklingsprogrammet har gitt støtte til

lokale prosjekter, og har tatt for seg noen av de viktigste utfordringene i kommunesektoren: sykefravær, kompetanse og rekruttering, heltid/deltid og omdømme. Dette 4-årige utviklingsprogrammet ble avsluttet i 2015.

Karmøys deltagelse har vært knyttet til omdømme der en har hatt spesielt fokus på lederskap og lederutvikling. I 2015 ble det avviklet ledersamlinger med tema innen konflikthåndtering, medarbeiderskap, kompetanseorientert ledelse og utvikling av overordnede mål.

Videre har kommunen i løpet av 2015 gjennomført en rekke kompetansetiltak – her nevnes Excel-kurs, saksbehandlingskurs, HMS/IA -samlinger, innføringskurs i forvaltnings- og offentlighetsloven og en rekke faglig kurs.

Kompetanseorientert ledelse

En tverretattlig arbeidsgruppe har påbegynt arbeidet med å utarbeide et grunnlag for utvikling av kompetanseorientert ledelse i hele kommune. I utarbeidelsen av et slikt grunnlag har arbeidsgruppen hatt fokus på

- utvikling av kompetanse om kompetanse
- strategisk forankring; kompetansearbeidet skal være knyttet til organisasjonens overordnede mål og strategier
- bruk av medarbeidernes kompetanse gjennom mobilisering av relevant kompetanse
- taus kompetanse og spredning/deling av taus kompetanse
- utvikling av en sterk læringskultur og gode interne læringsarenaer
- utvikle evaluering av kompetansetiltak som grunnlag for måling, refleksjon og forbedring

Introduksjonsprogram - nyansatte

Arbeidet med å utvikle et målrettet og systematisk opplegg for innfasing av nye medarbeidere – et introduksjonsprogram for nyansatte – er påbegynt. I utviklingen av et slikt program vil en ha fokus på hva den nyansatte må lære for å bli en etablert medarbeider snarest mulig og hvordan - og av hvem den nyansatte lærer. Det vil bli utarbeidet veiledere tilknyttet introduksjonssamtaler, introduksjonsplan, fadderordning og introduksjonsdag for nyansatte.

Etikk

Kommunens etiske retningslinjer som var gjeldende inntil mars 2014 var kun vedtatt å være gjeldende for de ansatte i kommunen. I sammenheng med vedtatt gjennomgang og redigering av retningslinjene, ble det tatt initiativ til at etiske retningslinjer også skulle omfatte politikere. Kommunestyret vedtok nye etiske retningslinjer gjeldende både for ansatte og politikere den 25.3.14. Retningslinjene følger vedlagt. Fra høsten 2014 har Karmøy kommune vært medlem i Transparency International – Norge. Dette er en global sivilsamfunnsorganisasjon som har avdelinger over hele verden. Transparency International (TI) arbeider med kunnskap om skadevirkninger av korrupsjon og samarbeider med myndigheter, næringsliv og sivilsamfunn.

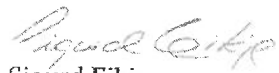
Karmøy kommune deltar ellers i et samarbeidsprosjekt mellom Helse- og omsorgsdepartementet, Helsedirektoratet, arbeidstakerorganisasjonene innen helse- og omsorg, samt KS.

Karmøy kommune v/helse- og omsorgsetaten har deltatt i dette 2-årige prosjektet fra høsten 2013. Hovedmålet i prosjektet er å

- Styrke kvaliteten på tjenesteytingen gjennom å heve ansatte og lederes kompetanse innen etisk refleksjon.
- Styrke de ansattes og ledernes evne til å avdekke og reflektere over etiske dilemma, og gjennom dette mestre utfordringer i hverdagen.
- Utvikle modeller og verktøy for etablering av møteplasser og systematisk etisk refleksjon i helse- og omsorgsetaten.

- Stimulere helse -og omsorgsetaten til å integrere etikkarbeid og etisk refleksjon i etablerte møter i de ulike avdelinger for å sikre systematisk refleksjon i det daglige arbeidet..

Rådmannen i Karmøy kommune

Sigurd Eikje

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalget	11.05.16	17/16
Formannskapet	23.05.16	
Kommunestyret	13.06.16	

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	212	

KARMØY VANNVERK - ÅRSREGNSKAP FOR 2015 - KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE

Vedlegg: Forslag til kontrollutvalgets uttalelse
Regnskapet for 2015 (se også trykt regnskap del 6)
Revisjonsberetning for 2015 (er også med i regnskapet)

Saksorientering:

Vedlagt følger Karmøy vannverks årsregnskap for 2015, samt revisors beretning, datert 16.03.16.

Regnskapet viser en brutto utgift på kr 5 998 171 (inkl. avsetninger) og netto inntekt/andel (eks mva) på minus kr 1 328 491. Regnskapet består av resultatregnskap og årsavregning til Norsk Hydro, Karmøy Fabrikker.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE:

Kontrollutvalget har ingenting å bemerke til Karmøy vannverks årsregnskap for 2015 med henvisning til revisjonsberetningen datert 16.03.16.

Regnskapet for 2015 anbefales godkjent, slik det er framlagt av regnskapssjefen.

Aksdal, 03.05.16

Toril Hallsjø

Daglig leder/utvalgssekretær

Til
kommunestyret i Karmøy kommune

Kontroll- og kvalitetsutvalgets uttalelse til Karmøy vannverks årsregnskap for 2015

Kontroll- og kvalitetsutvalget behandlet i møte 11.05.16, sak 17/16 Karmøy vannverks årsregnskap for 2015 og vedtok følgende uttalelse:

Kontroll- og kvalitetsutvalget har ingenting å bemerke til Karmøy vannverks årsregnskap for 2015 med henvisning til revisors beretning, datert 16.03.16.

Regnskapet for 2015 anbefales godkjent slik det er framlagt av regnskapssjefen.

Kopervik, 11. mai 2016

Einar R. Endresen (sign.)
Utvalgsleder

Kopi: Formannskapet (til møtet 23.05.16)

Karmøy vannverk

Årsregnskap og avregning 2015

Fordelingsnøkler

Drikkevann pkt. 6 B 2. ledd	1	Kommunen	100 %	
Industrivann pkt. 6 B 1. ledd	2	Norsk Hydro	100 %	Fot- og Fiskåvann
Fellesanlegg pkt. 6 B 4. ledd	3	Kommunen	20 %	
	3	Norsk Hydro	80 %	

Fordeling etter vannforbruk utgår - ny avtale om fordeling 20/80 fra år 2000

Kommunen pkt. 6 B 3. ledd	4		20 %
Norsk Hydro pkt. 6 B 3. ledd	4		80 %

Etter avtale

Holmavatn	5	Kommunen	40 %
Holmavatn	5	Norsk Hydro	60 %

Fordeling lønn driftsoperatør

Gjeldende fra juni 2005	6	Kommunen	50 %
Gjeldende fra juni 2005	6	Norsk Hydro	50 %

Art	Tekst		Regnskap 2015	Komm. andel	Norsk Hydro	Budsjett 2015	Regnskap 2014
010	Lønn i faste stillinger	4	1 200 947	240 189	960 758	1 123 000	954 181
010	Lønn i faste stillinger	6	435 892	217 946	217 946	403 000	420 772
012	Lørdag- søndagstillegg	4	0	0	0	6 000	0
030	Ekstrahjelp/annen lønn	4	40 233	8 047	32 186	50 000	41 266
040	Overtid	4	81 155	16 231	64 924	60 000	107 320
050	Vaktgodtgjørelse	4	647 465	129 493	517 972	420 000	498 608
090	Pensjonspremie 34520	4	135 882	27 176	108 706	198 000	202 600
090	Pensjonspremie 34020	6	89 553	44 777	44 777	71 000	114 616
095	AFP 34520	4	0	0	0	0	0
095	AFP 34020	6	0	0	0	0	0
099	Arbeidsgiveravgift 34520	4	166 328	33 266	133 062	253 000	158 684
099	Arbeidsgiveravgift 34020	6	174 206	87 103	87 103	65 000	165 931
	Sum lønn og sos.utg		2 971 661	804 228	2 167 434	2 649 000	2 663 978
Prosjektart							
V123	Verktøy og materiell felles	3	10 389	2 078	8 311	30 000	24 047
V124	Verktøy og materiell ind.	2	16 227	0	16 227	20 000	1 489
	Sum verktøy og materiell		26 616	2 078	24 538	50 000	25 536
V170	Vedlikehold Holmavatn	5	55 000	22 000	33 000	90 000	0
V183	Vedlikehold felles	3	324 415	64 883	259 532	410 000	255 981
V184	Vedlikehold industri	2	374 957	0	374 957	410 000	159 449
	Sum vedlikehold		754 372	86 883	667 489	910 000	415 430
V203	Kontorutgifter	4	37 402	7 480	29 922	45 000	29 337
V212	Strøm industrianlegg	2	1 557 868	0	1 557 868	2 200 000	1 766 452
V213	Strøm Holmavatn	5	158 616	63 446	95 170	450 000	230 956
V215	Husleie, avgifter, forsikring	4	7 594	1 519	6 075	15 000	7 344

V230	Skyss og kostgodtgjørsle	4	4 988	998	3 990	12 000	5 336
V261	Lutinnkjøp industri	2	55 251	0	55 251	60 000	0
V270	Teknisk bistand fra TE	4	290000	58 000	232 000	290 000	435 000
V271	Konsulenthjelp	4	0	0	0	30 000	0
V280	Sjøaure/biotopforbedring	4		0	0	30 000	0
V289	Andre utgifter	4	103 742	20 748	82 993	160 000	105 177
V290	Kurs, opplæring	4	3 757	751	3 006	30 000	9 800
	Sum andre driftsutgifter		2 219 218	152 943	2 066 275	3 322 000	2 589 402

V550	Fondsavs sjøaure/biotopf	4	26 304	5 261	21 043	30 000	25 728
	Sum fondsavsetninger		26 304	5 261	21 043	30 000	25 728

Sum utgifter		5 998 171	1 051 392	4 946 779	6 961 000	5 720 074
---------------------	--	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

V600	Brukerbet - telefon	4	0	0	0	0	0
V620	Leieinntekter	1	0	0	0	0	0
V660	Tilsk fra Norsk Hydro	2	-4 669 680	0	-4 669 680	-5 924 400	-5 924 400
V701	Refusjon sykkelønn	4	0	0	0	0	0
	Sum inntekter		-4 669 680	0	-4 669 680	-5 924 400	-5 924 400

V950	Fondsavs Fiskåvassdraget	2	0	0	0	0	0
V950	Revisjon damanlegg	4	0	0	0	0	0
V950	Sjøaure/biotopforb	4	0	0	0	0	0
	Sum bruk av fonds		0	0	0	0	0

Nto utg./andel (eks.mva)					
Kommunens andel	1 328 491	1 051 392	277 099	1 036 600	-204 326

Investeringer

Kjøp av bil	5	0	0	0	0	0
-------------	---	---	---	---	---	---

Sum investeringer		0	0	0	0	0
--------------------------	--	----------	----------	----------	----------	----------

Haugaland
Kontrollutvalgsssekretariat IKS

Mottatt dato: 22.04.16

Journalført: 16 / 146

Arkivkode: 212

Deloitte AS
Sundgaten 119
Postboks 528
NO-5527 Haugesund
Haugesund

Tlf: +47 52 70 25 40
Faks: +47 52 70 25 41
www.deloitte.no

Til styret i Karmøy Vannverk

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert regnskapet for Karmøy Vannverk for regnskapsåret 2015, som viser en brutto utgift på kr 5.998.171 (inkl. avsetninger). Årsregnskapet består av resultatregnskap og årsavregning til Norsk Hydro og kommunen. Årsregnskapet er avlagt av regnskapsfører Catherine Ellingsen.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for organisasjonens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av organisasjonens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Karmøy Vannverk for år 2015.

Haugesund, 16. mars 2016
Deloitte AS

Else Holst-Larsen
Statsautorisert revisor

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	11.05.16	18/16
	23.05.16	
Kommunestyret	13.06.16	

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
	210	

KARMØY NÆRINGSFONDS ÅRSREGNSKAP FOR 2015 - KONTROLLUTVALGETS UTTAELSE

Vedlegg: Forslag til kontrollutvalgets uttalelse
Årsregnskap for 2015 - Karmøy Næringsfond
Revisjonsuttalelse datert 29.04 16

Saksorientering:

Vedlagt følger årsregnskap for 2015 for Karmøy Næringsfond, samt revisors uttalelse, datert 29.04.16 (i år ikke revisorberetning).

Årsregnskapet viser et regnskapsmessig overskudd på kr 33 671.
Bankbeholdningen viser kr 3 351 776.

Deloitte v/Else Holst-Larsen har i e-post skrevet følgende:

Oversender uttalelse om næringsfondet. Siden det ikke utarbeides et fullstendig årsoppgjør med noter og styreberetning, har vi avgitt en revisjonsuttalelse, ikke en revisjonsberetning.

Deloitte as har gjennomført følgende kontrollhandlinger:

- Avstemt saldoer mot eksterne lenker
- Kontrollert bevegelser mot relevant dokumentasjon

Konklusjon er:

Vi mener årsregnskapet ikke inneholder vesentlige feil.

Siden de ovenstående kontrollhandlinger verken utgjør revisjon eller begrenset revisjon i samsvar med revisjonstandardene, gir vi ikke uttrykk for noen sikkerhet for at informasjonen ikke inneholder vesentlige feil. Dersom vi hadde utført tillggshandlinger eller hadde gjennomført revisjon eller begrenset revisjon i samsvar med revisjonsstandarder, kunne andre forhold ha kommet til vår kunnskap og blitt rapport til dere.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE:

Kontrollutvalget har ingenting å bemerke til Karmøy Næringsfonds årsregnskap for 2015 med henvisning til revisjonsuttalelse datert 29.04.16.

Regnskapet for 2015 anbefales godkjent slik det er framlagt.

Aksdal, 03.05.16

Toril Hallsjø

Daglig leder/utvalgssekretær

Til
kommunestyret i Karmøy kommune

Kontroll- og kvalitetsutvalgets uttalelse til Karmøy Næringsfonds årsregnskap for 2015

Kontroll- og kvalitetsutvalget behandlet i møte 11.05.16, sak 18/15 Karmøy Næringsfonds årsregnskap for 2015 og vedtok følgende uttalelse:

Kontroll- og kvalitetsutvalget har ingenting å bemerke til Karmøy Næringsfonds årsregnskap for 2015 med henvisning til revisors uttalelse datert 29.04.16.

Regnskapet for 2015 anbefales godkjent slik det er framlagt av økonomisjefen.

Kopervik, 11. mai 2016

Einar R. Endresen (sign.)
Utvalgsleder

Kopi: Formannskapet (til møtet 23.05.16)

Resultatregnskap for 2015
Karmøy Næringsfond

	Note	2015	2014
Sum driftsinntekter		<u>0</u>	<u>0</u>
Annen driftskostnad		(3 344)	(3 533)
Sum driftskostnader		<u>(3 344)</u>	<u>(3 533)</u>
Driftsresultat		<u>(3 344)</u>	<u>(3 533)</u>
Annen renteinntekt		37 165	75 661
Sum finansinntekter		<u>37 165</u>	<u>75 661</u>
Annen rentekostnad		(150)	0
Sum finanskostnader		<u>(150)</u>	<u>0</u>
Netto finans		<u>37 015</u>	<u>75 661</u>
Ordinært resultat før skattekostnad		<u>33 671</u>	<u>72 128</u>
Ordinært resultat		<u>33 671</u>	<u>72 128</u>
Årsresultat		<u>33 671</u>	<u>72 128</u>
Overføringer			
Annen egenkapital		33 671	72 128
Sum		<u>33 671</u>	<u>72 128</u>

Balanse pr. 31. desember 2015
Karmøy Næringsfond

	Note	2015	2014
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		3 351 776	3 318 105
Sum opptjent egenkapital		<u>3 351 776</u>	<u>3 318 105</u>
Sum egenkapital		<u>3 351 776</u>	<u>3 318 105</u>
Sum egenkapital og gjeld		<u>3 351 776</u>	<u>3 318 105</u>

Balanse pr. 31. desember 2015
Karmøy Næringsfond

	Note	2015	2014
EIENDELER			
Omløpsmidler			
Bankinnskudd, kontanter og lignende		3 351 776	3 318 105
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		<u>3 351 776</u>	<u>3 318 105</u>
Sum omløpsmidler		<u>3 351 776</u>	<u>3 318 105</u>
Sum eiendeler		<u>3 351 776</u>	<u>3 318 105</u>

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 02.05.16
Journalført: 16/174/ha
Arkivkode: 212

Deloitte AS
Sundgaten 119
Postboks 528
NO-5527 Haugesund
Norway
Tlf: +47 52 70 25 40
Faks: +47 52 70 25 41
www.deloitte.no

Til
Karmøy Næringsfond

29.04.2016

REVISORUTTAELSE – KARMØY NÆRINGSFOND ÅRSREGNSKAP 2015

Vi har gjennomført de kontrollhandlinger som er listet opp nedenfor. Vårt oppdrag er utført i samsvar med Den norske Revisorforeningens standard ISA 805 – Avtalte kontrollhandlinger. Handlingene er utført for å bistå dere i vurderingen av riktigheten av årsregnskapet.

Ledelsen er ansvarlig for utarbeidelsen av årsregnskapet i samsvar med regler og for slik intern kontroll som ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av en oppstilling som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Vi har gjennomført følgende kontrollhandlinger:

- Avstemt saldoer mot eksterne oppgaver
- Kontrollert bevegelser mot relevant dokumentasjon

Konklusjon:

Vi mener at årsregnskapet ikke inneholder vesentlige feil.

Siden de ovenstående kontrollhandlinger verken utgjør revisjon eller begrenset revisjon i samsvar med revisjonsstandardene, gir vi ikke uttrykk for noen sikkerhet for at informasjonen ikke inneholder vesentlige feil. Dersom vi hadde utført tilleggshandlinger eller hadde gjennomført revisjon eller begrenset revisjon i samsvar med revisjons-standardene, kunne andre forhold ha kommet til vår kunnskap og blitt rapportert til dere.

Med vennlig hilsen
Deloitte AS

Else Holst-Larsen
Statsautorisert revisor

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalget	11.05.16	19/16
Kontrollutvalget	15.06.16	x/16
Kommunestyret	19.09.16	

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

PLAN FOR FORVALTNINGREVISJON 2016-2020 OG OVERORDNET ANALYSE - 1. gangsbehandling

Vedlegg: Forslag til Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2020 - utarbeidet av KPMG AS
Overordnet analyse - utarbeidet av KPMG AS (eget hefte/vedlegg)

Bakgrunn:

Etter forskrift om kontrollutvalg § 10 har kontrollutvalget ansvaret for å utarbeide og oppdatere plan for forvaltningsrevisjon. Planen skal være basert på en overordnet analyse av kommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.

Planen vedtas av kommunestyret selv, som kan delegere til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Saksorientering:

Utvalget engasjerte KPMG AS på å utarbeide analyse og forslag til plan i møtet 25.11.15, sak 41/15. KPMG vil som kjent være kommunens oppdragsansvarlig revisor fra 01.07.16. KPMG inviterte til et arbeidsmøte tirsdag 09.02.16, hvor politisk og administrativ ledelse, hovedtillitsvalget og to fra kontrollutvalget møtte.

Planutkast og analyse ble oversendt sekretariatet 14.04.16. KPMG v/Kari Hesjedal skriver i e-post at hun ser for seg følgende saksbehandlingsløp (likt for alle kommunene som de har bistått med å lage planer og analyser):

- «I kontrollutvalgsmøtet presenterer vi forslagene til planer for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll
- Kontrollutvalget diskuterer, og gjør sine prioriteringer og valg i samme møte, og lager vedtak med innstilling til kommunestyret
- Etter møtet oppdaterer vi planer og overordnede analyser i tråd med kontrollutvalgets vedtak og oversender endelige planer til KU.
- Deretter oversendes planene med vedlegg til kommunestyret, som skal vedta planene.»

Hun skriver at det bør settes av god tid i møtet til presentasjon og diskusjon.

For de utvalg som bare har to møter i halvåret, har plansakene blitt lagt fram samtidig med regnskapssakene, men for Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg er det planlagt også å ha et møte i juni, og det vil det være naturlig å bruke god tid på saken i dette møtet.

Imidlertid mener sekretariatet at det vil være greit at saken også settes på sakskartet til maimøtet, slik at utvalget får tilstrekkelig tid til å sette seg inn i saksdokumentene før junimøtet. Til maimøtet vil altså den overordnet analysen og utkast til plan bli lagt fram, men uten presentasjon fra revisor og inngående drøftinger.

Til møtet i juni vil analysen og utkast til plan bli presentert av forvaltningsrevisor Kari Hesjedal. Hun vil da gå igjennom analysen med vekt på de prosjekter som de har funnet høyest risiko med når det gjelder måloppnåelse, regelverk og politisk vedtak, basert bl.a. på innspill som kom fram i arbeidsmøtet.

Analysen er vedlagt saksdokumentene som vedlegg 2.

Analysen er et verktøy – som sammen med kontrollutvalget sine egne vurderinger, legges til grunn for prioritering av aktuelle prosjekter i planen. Vurderingene skal ta hensyn til risiko og vesentlighet (hvilken konsekvens får et avvik og hvor sannsynlig er det at et avvik vil oppstå), knyttet til de enkelte forslagene.

I forrige periode 2012-2016 gjennomførte kontrollutvalget forvaltningsrevisjoner av følgende områder:

- **Internkontroll (2013)**
- **Økonomistyring (2013)**
- **Vedtaksoppfølging og andre politiske oversendelser (2013/14)**
- **Saksbehandling innen helse og omsorg, herunder ivaretagelse av pasient- og brukerrettigheter (2014)**
- **PPT (2015)**
- **Barnevern (2015/2016)**
- **Rekruttering, bemanning og kompetanse innen helse og omsorg (orientering i møte)**
- **IKT og informasjonssikkerhet (orientering i møte)**

I vedtatt plan for forvaltningsrevisjon 2012- 2016 ble prosjektene gitt følgende prioritert i Gruppe 1:

1. **Internkontroll**
2. **Vedtaksoppfølging og andre politiske oversendelser-**
3. **Økonomistyring**
4. **Rekruttering, bemanning og kompetanse innen helse og omsorg**
5. **IKT og informasjonssikkerhet)**
6. **Saksbehandling innen helse og omsorg, herunder ivaretagelse av pasient- og brukerrettigheter**
7. **Samhandling innenfor helse- og omsorgstjenester, spesielt knyttet til utsatte barn og unge**
8. **Tilpasset undervisning, spesialundervisning**
9. **PPT**
10. **Kommunens arbeid med rekruttere, beholde og utvikle tilstrekkelig kompetanse innen ulike tjenesteområder**
11. **Brannverntjenesten og brannsikkerhet av kommunale bygg**

I Gruppe 2 – uprioriterte prosjekter var det tatt med **18** ulike prosjekter, hvor prosjektet «Barnevern» ble valgt ut fra.

Med utgangspunkt i den overordnede analysen har revisor forslått følgende **12** områder for forvaltningsrevisjon i perioden 2016-2020, i uprioritert rekkefølge:

- ✓ **Kostnadseffektivitet innenfor helse- og omsorgssektoren**
- ✓ **Effektivitet/kvalitet i rus- og psykisk helsetjeneste**
- ✓ **Kvalitet på opplæringen i grunnskolen**
- ✓ **Kommunens organisering av tilbudet for flykninger**
- ✓ **Effektivitet og regelverksetterlevelse innenfor sosiale tjenester**
- ✓ **Etterlevelse av lovkrav i barneverntjenesten**
- ✓ **Offentlige innkjøp – etterlevelse av regelverk, rutiner og kompetanse**
- ✓ **Styring og kontroll av IKT i kommunen**
- ✓ **Ivaretagelse av nye oppgaver etter samhandlingsreformen**
- ✓ **Økonomistyring – herunder håndtering av**
 - merforbruk i forhold til budsjett/
 - usikkerhet tilknyttet framtidig inntektsgrunnlag
- ✓ **Strategisk kompetansestyring**
- ✓ **Kommunens omstillingsevne**

Planen bør inneholde minimum 8 prosjekter, da årlige budsjettmidler tilsier at det blir gjennomført ca to prosjekter pr år – dette er over minstekravet i forskrift om kontrollutvalget om minst et i året.

I junimøtet må utvalget prioritere hvilke område de ser som mest aktuelle for en forvaltningsrevisjon i neste periode. Disse prioriteringene vil så bli innarbeidet i planen av KPMG og oversendt sekretariatet før videresending til kommunestyrebehandling.

Det legges da opp til at kontrollutvalget går gjennom prioriteringene og gjør evt. de endringer de mener er nødvendige.

Når kontrollutvalget ser seg ferdig med prioriteringene i planen vil den være klar for oversending til kommunestyret for sluttbehandling. Fristen er ifølge loven *senest innen utgangen av året*, dvs 31.12.16. Dette blir tolket slik at kommunestyret kan om nødvendig behandle saken på nyåret, så lenge utvalget har gjort sitt vedtak innen fristen. Slik prosessen er lagt opp til nå, vil planen bli sendt til kommunestyret i første møtet i høst og god tid før fristen.

Planen skal vedtas av kommunestyret, men det kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden. I tidligere planer er dette anbefalt og slik fullmakt er gitt. I løpet av fire år har det vist seg at det kan være nyttig med en omprioritering av prosjektene.

Vedlagt følger forslag til Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016-2020. Planperioden går ett år ut over kommunestyreperioden, da ny plan ikke vil bli vedtatt av kommunestyret før til høsten.

Bestilling av forvaltningsrevisjoner skal skje med utgangspunkt i den plan som kommunestyret vedtar, og den budsjetttrammen kontrollutvalget har til rådighet. Det betyr at kontrollutvalget kan bestille ca. to prosjekter pr år.

Kontrollutvalet innstiller direkte til kommunestyret.

Sekretariatet vil til neste møte i juni legge fram følgende forslag til vedtak:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg slutter seg i hovedsak til utkast til Plan for forvaltnings-revisjon 2016-2020 basert på vedlagt overordnet analyse med følgende endringer/ prioriteringer:

Sekretariatet sørger for at oppdatert plan med endringer og prioriteringer er den planen som videresendes til kommunestyret for sluttbehandling.

og med følgende forslag til vedtak og innstilling til kommunestyre:

Karmøy kommunestyre vedtar framlagt Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016-2020 slik den foreligger.

Kommunestyret gir kontroll- og kvalitetsutvalget myndighet til å foreta endringer i planperioden, dvs oppdatere og justere planen ved behov.

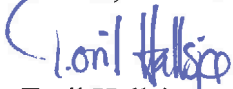
Til dette møtet vil sekretariatet foreslå at utvalget drøfter den videre saksgang og tar utkast til plan til orientering.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL VEDTAK:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar utkast til Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2020 og overordnet analyse/vedlegg til plan til orientering.

Saken legges fram igjen for utvalget til møtet i juni.

Aksdal, 03.05.16

Toril Hallsjø

Daglig leder/utvalgssekretær

VEDLEGG
SAK 19/16

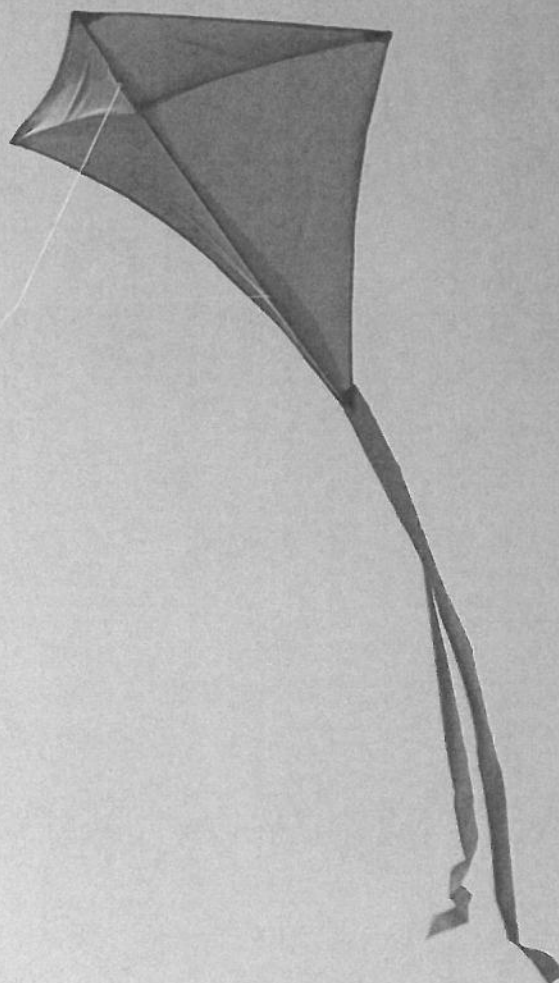

Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2020

Karmøy kommune

Februar 2016

www.kpmg.no

Forord

Kontrollutvalget har i møte den 25.11.2015 valgt KPMG til å utarbeide plan for forvaltningsrevisjon i Karmøy kommune. Planen skal være fundert i en overordnet analyse av risiko- og vesentlighet av forholdene i kommunen. Det blir her lagt fram plan for forvaltningsrevisjon med vedlegg for overordnet analyse. Planen skal bli vedtatt av kommunestyret.

Formålet med planen er å peke ut områder innenfor virksomheten til Karmøy kommune som skal prioriteres med tanke på forvaltningsrevisjon.

Dette er en plan for perioden 2016-2020.

I planen er det foreslått at kommunestyret delegerer myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer og omprioriteringer i planen. Slik tilgang til å delegere går fram av forskrift om kontrollutvalg § 10¹.

Oppbygging av plandokumentet

I kapittel 1 er en innledning til planen, som beskriver bakgrunn, formål og metode som er benyttet. I kapittel 2 er det kort redegjort for formålet med forvaltningsrevisjon, lov- og forskriftskrav til forvaltningsrevisjon og ulike typer av forvaltningsrevisjon. I kapittel 3 er framlegget til prioritering av områder for forvaltningsrevisjon i perioden 2016-2020 i Karmøy kommune.

¹ Forskrift av 15. juni 2007 om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner, med hjemmel i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

Innhold

1	Innledning	5
1.1	Bakgrunn for utarbeiding av planen	5
1.2	Formål	5
1.3	Metode	5
2	Om forvaltningsrevisjon	6
2.1	Formål med forvaltningsrevisjon	6
2.2	Lov- og forskriftskrav om forvaltningsrevisjon	6
2.3	Ulike typer av analyser i forvaltningsrevisjon	8
3	Plan for forvaltnings-revisjon 2016-2020	10
3.1	Overblikk over identifiserte områder for forvaltningsrevisjon	10
3.2	Framlegg til kommunestyrets prioritering av områder for forvaltningsrevisjon	11

1 Innledning

1.1 Bakgrunn for utarbeiding av planen

Kommuneloven § 77 nr. 4 pålegger kontrollutvalget å se til at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon. Kommunens virksomhet skal årlig være gjenstand for forvaltningsrevisjon.² Det skal lages en plan for gjennomføringen av forvaltningsrevisjon³. Planen må utarbeides innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, dvs. innen utgangen av 2016. Planen skal vedtas av kommunestyret.

I kontrollutvalgets møte den 25.11.2015 ble KPMG valgt til å utarbeide framlegg til plan for forvaltningsrevisjon for 2016-2020 i Karmøy kommune. Planen er basert på en overordnet analyse av risiko- og vesentlighetsvurderinger av den kommunale virksomheten. Analysen er vedlagt denne planen.

1.2 Formål

Formålet med plan for forvaltningsrevisjon er å prioritere områder som kan være aktuelle for forvaltningsrevisjon i planperioden 2016-2020.

Planen for forvaltningsrevisjon redegjør for:

- ✓ Formålet med forvaltningsrevisjon
- ✓ Hvilke regler som gjelder for forvaltningsrevisjon
- ✓ Ulike typer av analyser for forvaltningsrevisjon
- ✓ Hvilke område som er prioritert for forvaltningsrevisjon i Karmøy kommune

1.3 Metode

Som det går fram av § 10 i forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner skal plan for forvaltningsrevisjon være basert på risiko og vesentlighetsvurderinger. Framgangsmåte for utarbeiding av overordnet analyse av risiko- og vesentlighetsvurderinger, og plan for forvaltningsrevisjon 2016-2020, er nedfelt i tilbudet fra KPMG av 17.11.15. Overordnet analyse er vedlagt denne planen, og begreper og metode er også nærmere beskrevet i dette vedlegget.

Framlegg til analysen utgjør grunnlaget for framlegg av denne planen. Analysen er videre håndtert i kontrollutvalget 11.5.2016. I møtet vurderte kontrollutvalget risiko, og prioriterte og valgte ut områder som kan være aktuelle for forvaltningsrevisjon i planperioden.

² Forskrift om kontrollutvalg § 9.

³ Forskrift om kontrollutvalg § 10.

2 Om forvaltningsrevisjon

2.1 Formål med forvaltningsrevisjon

Formålet med forvaltningsrevisjon er å gjennomføre systematiske undersøkelser av den kommunale virksomheten rettet mot økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

Forvaltningsrevisjon skal gi kommunestyret relevant informasjon om virkninger av offentlige tiltak. Forvaltningsrevisjonen skal bidra til å gi kommunestyret et bedre grunnlag for å treffe vedtak, eventuelt endre tidligere vedtak, samt bidra til en bedre og mer effektiv forvaltning.

2.2 Lov- og forskriftskrav om forvaltningsrevisjon

Krav til forvaltningsrevisjon er lovhjemlet i kommuneloven og utdypet i forskrift om revisjon og forskrift om kontrollutvalg.

2.2.1 Kommuneloven

Kommuneloven § 77 nr. 4 pålegger kontrollutvalget å se til at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon. Regelen omhandler ansvaret og oppgavene til kontrollutvalget og lyder:

“4. Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).”

I forarbeidene⁴ til kommuneloven går det fram at kontrollutvalget utfører forvaltningsrevisjon, på vegne av kommunestyret. Kontrollutvalget har ansvar for å se til at kommunen blir gjenstand for forvaltningsrevisjon.

2.2.2 Forskrift om revisjon og forskrift om kontrollutvalg

Forskrift om revisjon regulerer nærmere innholdet i forvaltningsrevisjon. Forskrifta har regler om:

- ✓ Plikt til utføre forvaltningsrevisjon, § 6.
- ✓ Innhold i forvaltningsrevisjon, i § 7.
- ✓ Rapportering om forvaltningsrevisjon, § 8.

Plikt til utføre forvaltningsrevisjon

Kommunens virksomhet skal være gjenstand for forvaltningsrevisjon og forvaltningsrevisjon skal skje på den måten som er fastsatt i forskrift om revisjon kapittel 3.

⁴ Ot.prp.nr.70 (2002-2003)

Forvaltningsrevisjon kan utføres av den som er ansvarlig for revisjon av kommunens årsregnskap. KPMG er kommunens revisor og kan gjennomføre forvaltningsrevisjon på vegne av kontrollutvalget. Dersom et revisjonsselskap / annet foretak / selskap utfører forvaltningsrevisjon skal ansvarlig forvaltningsrevisor utpekes for hvert oppdrag (oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor).

Innhold i forvaltningsrevisjonen

Forvaltningsrevisjon er systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Dette omfatter undersøkelse av om:

- a) Forvaltningen bruker ressurser til å løse oppgaver som samsvarer med kommunestyrets vedtak og forutsetninger,
- b) Forvaltningens ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til målene som er på området,
- c) Regelverket blir etterlevd
- d) Forvaltningens styringsverktøy og virkemiddel er hensiktsmessige
- e) Avgjørelsesgrunnlaget fra administrasjonen til de politiske organ samsvarer med offentlige utredningskrav,
- f) Resultatene i tjenesteproduksjonen er i tråd med kommunestyrets forutsetninger og/eller om resultatene for virksomheten er nådd.

Gjennomføring og rapportering av forvaltningsrevisjon skal skje i samsvar med god kommunal revisjonsskikk og etablerte og anerkjente standarder på området (NKRFs RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon). Det skal etableres revisjonskriterium for det enkelte prosjekt.

Rapportering om forvaltningsrevisjon

Revisor skal fortløpende rapportere til kontrollutvalget om resultatene av gjennomførte forvaltningsrevisjoner.

Det er viktig at administrasjonssjefen får mulighet til å gi uttrykk for sitt syn på de forhold som går fram av rapporten. Administrasjonssjefens kommentarer skal gå fram av rapporten, slik at disse blir kjent for kontrollutvalget og kommunestyret. Dette bidrar til saksopplysning og verifisering av det datagrunnlaget rapporten bygger sine vurderinger og konklusjoner på.

Dersom et kommunalt foretak er gjenstand for forvaltningsrevisjon, skal styret og daglig leder bli gitt anledning til å gi uttrykk for sitt syn på de forhold som går fram av rapporten.

Forskrift om kontrollutvalg kapittel 5 fastsetter kontrollutvalget sine oppgaver ved forvaltningsrevisjon. Forskriften har blant annet regler om:

- ✓ Årlige forvaltningsrevisjoner, § 9
- ✓ Rapporter om forvaltningsrevisjon, § 11.
- ✓ Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporter, § 12

Årlige forvaltningsrevisjoner

Kontrollutvalget skal se til at kommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon.

Rapporter om forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal med utgangspunkt i planen for gjennomføring av forvaltningsrevisjon, avgi rapport til kommunestyret om hvilke forvaltningsrevisjoner som er gjennomført og om resultatene av disse.

Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporter

Kontrollutvalget skal se til at kommunestyrets vedtak i tilknytning til behandling av rapporter om forvaltningsrevisjon blir fulgt opp, og gi rapport til kommunestyret om hvordan kommunestyrets merknader til rapport om forvaltningsrevisjon er fulgt opp. Det viktig at kontrollutvalget følger opp hvordan administrasjonen har gjennomført kommunestyrets merknader, dette også for at

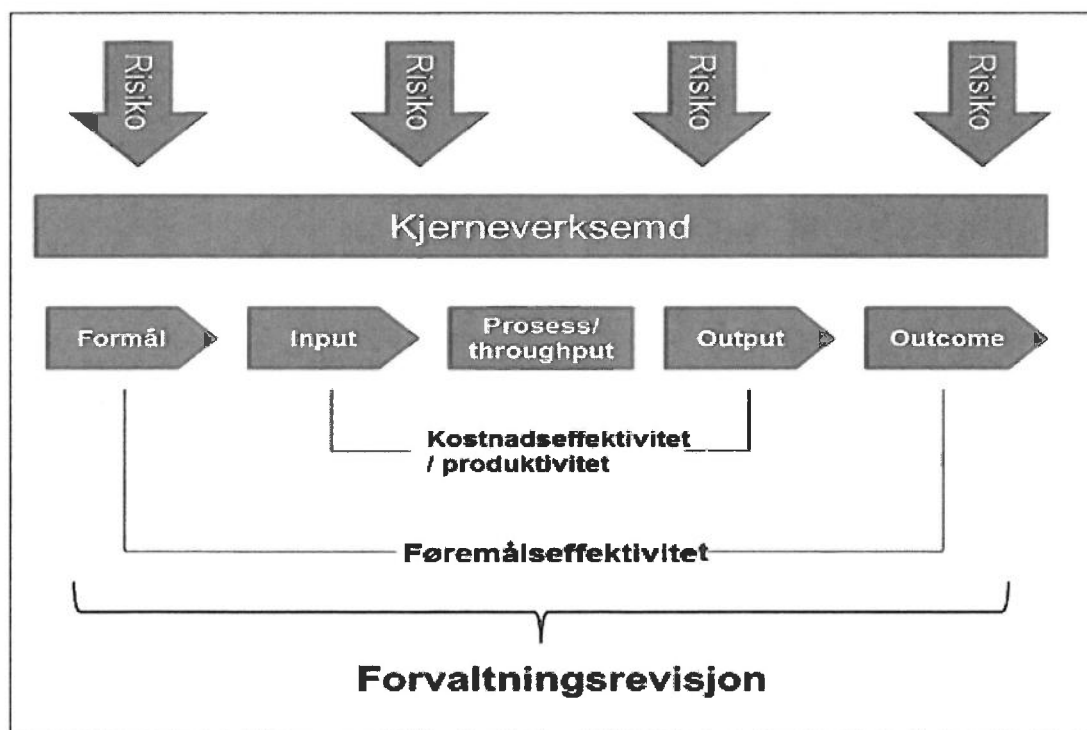
kontrollutvalget skal kunne ivareta plikten som kontrollutvalget har til å rapportere om tidligere saker som etter utvalgets mening ikke er fulgt opp på en tilfredsstillende måte.

2.3 Ulike typer av analyser i forvaltningsrevisjon

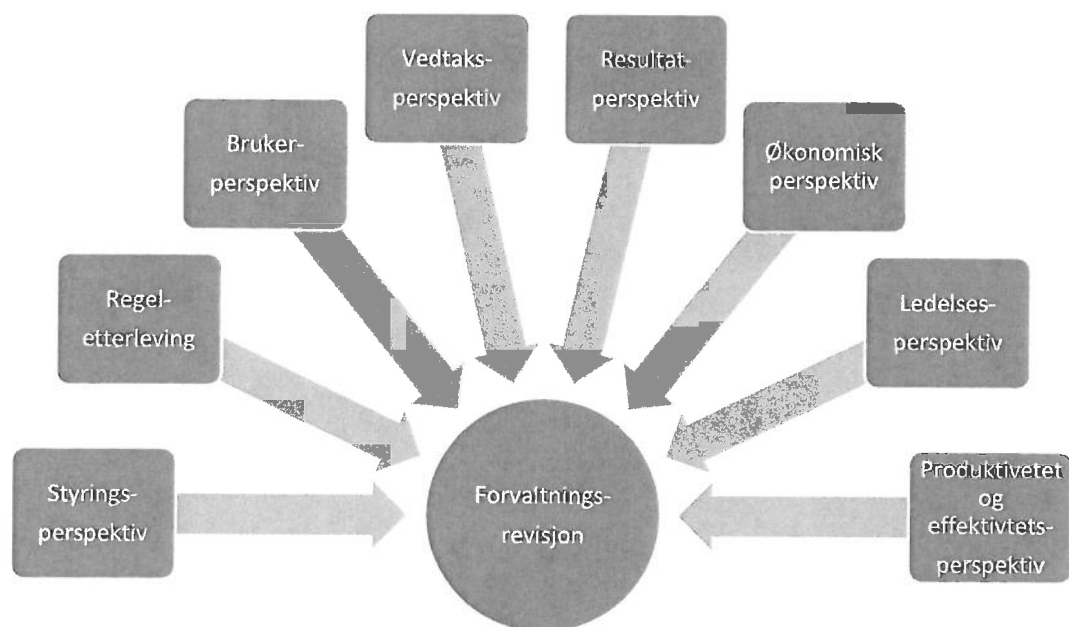
Forvaltningsrevisjon kan vinkles ut fra en eller flere analysetyper. Valg av problemstillinger og revisjonskriterier bør sees i sammenheng med hvilke analysetyper som blir valgt i forvaltningsrevisjonsprosjekt. Eksempler på ulike analyser er:

Analysetype	Beskrivelse
Mål- og resultatanalyser	Med fokus m.a. på effekter og virkninger (outcome) av virksomhet sett i forhold til formål og målsettinger.
System- og prosessanalyser	Med fokus bl.a. på internkontroll, sikkerhetsaspekter, prosessuelle rutiner og prosedyrer (throughput); om disse er tilfredsstillende sett i forhold til krav som gjelder
Produktivitet og effektivitetsanalyser	Med fokus m.a. på forholdet mellom input og output; forholdet mellom innsatsfaktorer og resultat.
Compliance analyser	Analyser med spesielt fokus på samsvar mellom de facto utførelse og pålagte krav/rammevilkår.
Induktive analyser	Analyser med spesielt fokus på opplevde eller potensielle problemområder.

Forvaltningsrevisjon kan gjennomføres på alle sektorer i den kommunale virksomheten; skole, barnevern, helsesektoren, administrasjon mv. Forvaltningsrevisjon er et egnet virkemiddel for å undersøke alle sider ved kommunal virksomhet, herunder vurdere effektivitet i prosesser, kostnader, produktivitet og måloppnåelse. Dette er illustrert i figuren under:

Valg av analysetype henger også sammen med hvilke perspektiv som blir lagt til grunn for forvaltningsrevisjonen. Figuren under viser ulike perspektiver som kan ligge til grunn for det enkelte forvaltningsrevisjonsprosjekt - aleine eller i kombinasjon med flere perspektiver:

Eksempelvis vil brukerperspektiv være sentralt i en forvaltningsrevisjon av tjenestetilbudet i pleie- og omsorgssektoren, mens vedtaksperspektivet vil være sentralt i en forvaltningsrevisjon rettet mot oppfølging av politiske vedtak.

Perspektiv vil være styrende for gjennomføringen av forvaltningsrevisjon, herunder valg av formål, problemstillinger, revisjonskriterier og metodikker for innsamling av data mv. Hvilket perspektiv som blir vektlagt avhenger av føringer fra kontrollutvalget.

3 Plan for forvaltnings- revisjon 2016-2020

3.1 Overblikk over identifiserte områder for forvaltningsrevisjon

Den overordnede analysen, som er vedlagt planen, gir et overblikk over identifiserte og mulige områder for forvaltningsrevisjon. Disse områda har kontrollutvalget tatt utgangspunkt i ved prioritering og valg av områder for forvaltningsrevisjon.

Prioriteringa er blant annet gjort ut fra følgende hensyn:

- ✓ Liv og helse
- ✓ Sikring av verdier
- ✓ Brukerperspektiv - oppfylling av brukerrettigheter og kvalitet
- ✓ Kostnadseffektivitet
- ✓ Politisk aktualitet og formåls effektivitet
- ✓ Forbedringspotensial
- ✓ Nylig gjennomført forvaltningsrevisjon

Den overordnede analysen identifiserer først og fremst områder for forvaltningsrevisjon, mens en ved bestillingen av enkeltstående prosjekter vil nærmere spisse og operasjonalisere hva som skal være tema og gjenstand for revisjon, ved hjelp av konkrete formål, problemstillinger og revisjonskriterier.

3.2 Framlegg til kommunestyrets prioritering av områder for forvaltningsrevisjon

Med utgangspunkt i den overordnede analysen prioriterer kommunestyret følgende områder for forvaltningsrevisjon i perioden 2016-2020, i uprioritert rekkefølge:

1. Kostnadseffektivitet innenfor helse- og omsorgssektoren
2. Effektivitet/kvalitet i rus- og psykisk helsetjeneste
3. Kvalitet på opplæringen i grunnskolen
4. Kommunens organisering av tilbudet til flyktninger
5. Effektivitet og regelverksetterlevelse innenfor sosiale tjenester
6. Etterlevelse av lovkrav i barnevernstjenesten
7. Offentlige innkjøp – Etterlevelse av regelverk, rutiner og kompetanse
8. Styring og kontroll av IKT i kommunen
9. Ivaretagelse av nye oppgaver etter samhandlingsreformen
10. Økonomistyring – herunder håndtering av
 - a. Merforbruk i forhold til budsjett /
 - b. Usikkerhet tilknyttet framtidig inntektsgrunnlag
11. Strategisk kompetansestyring
12. Kommunens omstillingsevne

Områdene er nærmere omtalt i vedlegget, Overordnet analyse.

Det blir foreslått at kommunestyret delegerer til kontrollutvalget myndighet til å gjøre endringer i plan for forvaltningsrevisjon i planperioden 2016-2020, slik at kontrollutvalget kan velge forvaltningsrevisjoner innenfor alle identifiserte områder listet i vedlegg til planen; Overordnet analyse, dersom risikobildet endrer seg i planperioden eller det oppstår behov for å gjøre forvaltningsrevisjon på andre områder enn de som er listet over.

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalget	11.05.16	20/16
Kontrollutvalget	15.06.16	x/16
Kommunestyret	19.09.16	

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

PLAN FOR SELSKAPSKONTROLL 2016-2020 OG OVERORDNET ANALYSE - 1. gangs behandling

Vedlegg: Forslag til Plan for selskapskontroll 2016-2020 - utarbeidet av KPMG as
Overordnet analyse - utarbeidet av KPMG as (eget vedlegg/hefte)

Bakgrunn:

Etter forskrift om kontrollutvalg § 13 og §14 har kontrollutvalget ansvaret for å utarbeide og oppdatere plan for selskapskontroll. Planen skal være basert på en overordnet analyse av kommunens eierskap ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll på de ulike sektorer og med de ulike selskapene.

Planen vedtas av kommunestyret selv, som kan delegere til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Saksorientering:

Utvalget engasjerte KPMG AS på å utarbeide analyse og forslag til plan i møtet 25.11.15, sak 41/15. KPMG vil som kjent være kommunens oppdragsansvarlig revisor fra 01.07.16. KPMG inviterte til et arbeidsmøte tirsdag 09.02.16, hvor politisk og administrativ ledelse, noen tillitsvalgte og to fra kontrollutvalget og utvalgssekretær møtte.

Planutkast og analyse ble oversendt sekretariatet 14.04.16. KPMG v/Kari Hesjedal skriver i e-post at hun ser for seg følgende saksbehandlingsløp (likt for alle kommunene som de har bistått med å lage planer og analyser):

- «I kontrollutvalgsmøtet presenterer vi forslagene til planer for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll
- Kontrollutvalget diskuterer, og gjør sine prioriteringer og valg i samme møte, og lager vedtak med innstilling til kommunestyret
- Etter møtet oppdaterer vi planer og overordnede analyser i tråd med kontrollutvalgets vedtak og oversender endelige planer til KU.
- Deretter oversendes planene med vedlegg til kommunestyret, som skal vedta planene.»

Hun skriver også at det bør settes av god tid i møtet til presentasjon og diskusjon.

For de utvalg som bare har to møter i halvåret, har plansakene blitt lagt fram samtidig med regnskapssakene, men for Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg er det planlagt også å ha et møte i juni, og det vil det være naturlig å bruke god tid på saken i dette møtet.

Imidlertid mener sekretariatet at det vil være greit at saken også settes på sakskartet til maimøtet, slik at utvalget får tilstrekkelig tid til å sette seg inn i saksdokumentene før junimøtet.

Til møtet 11.05.16 vil altså den overordnet analysen og utkast til plan bli lagt fram, men uten presentasjon fra revisor og inngående drøftinger.

Til møtet 15.06.16 vil den overordnet analysen og utkast til plan bli presentert av forvaltningsrevisor Kari Hesjedal. Hun vil da gå igjennom analysen med vekt på de selskapene som de har funnet høyest risiko med når det gjelder måloppnåelse, regelverk og politisk vedtak, basert bl.a. på innspill som kom fram i arbeidsmøtet.

Analysen er vedlagt saksdokumentene som vedlegg 2. Det er der gitt en presentasjon av de 12 selskapene som Karmøy kommune har eierinteresser i og som omfattes av kommuneloven § 80 om obligatorils eierskapskontroll. Det er også listet opp de 14 selskapene

Analysen er et verktøy – som sammen med kontrollutvalget sine egne vurderinger, legges til grunn for prioritering av aktuelle prosjekter/selskaper i planen. Vurderingene skal ta hensyn til risiko og vesentlighet (hvilken konsekvens får et avvik og hvor sannsynlig er det at et avvik vil oppstå), knyttet til de enkelte forslagene.

I forrige planperiode 2012-2016 gjennomførte kontrollutvalget følgende prosjekt/selskap:

- **Eierstyring** (*gjennomført prosjekt i 2013*)
- **Haugaland Kraft AS m/datter selskap** (*gjennomført i 2014/15*)
- **Karmøy Kulturopplevelser IKS** (*orientering i møte 14.05.14, sak 11/14*)
- **Karmsund Havnevesen IKS** (*orientering i møte 24.09.14, sak 31/14*)
- **Krisesenteret Vest IKS**
- **Haugalandmuseene AS**

Med utgangspunkt i den overordnede analysen har revisor forslått følgende område/selskap for selskapskontroll i perioden 2016-2020 i uprioritert rekkefølge:

- ✓ **Generell selskapskontroll med kommunes eierstyring**
- ✓ **Karmsund Havn IKS**
- ✓ **Haugaland Vekst IKS**
- ✓ **Karmøy kommunale kino AS**
- ✓ **Solstein AS**

Årlige budsjettmidler tilsier at det blir gjennomført ca to prosjekter pr år – dette er litt over minstekravet i forskrift om kontrollutvalget om minst ett i året. Om dette blir forvaltningsrevisjon eller selskapskontroll er det utvalget som tar stilling til.

I junimøtet må utvalget prioritere hvilke område de ser som mest aktuelle for en forvaltningsrevisjon og selskapskontroll i neste periode. Disse prioriteringene vil så bli innarbeidet i planene av KPMG og oversendt sekretariatet før videresending til kommunestyrebehandling.

Det legges da opp til at kontrollutvalget har gått gjennom prioriteringene og gjort evt. de endringer de mener er nødvendige.

Når kontrollutvalget ser seg ferdig med prioriteringene i planen, vil den være klar for oversending til kommunestyret for sluttbehandling. Fristen er ifølge loven *senest innen utgangen av året*, dvs 31.12.16. Dette blir tolket slik at kommunestyret kan om nødvendig behandle saken på nyåret, så lenge utvalget har gjort sitt vedtak innen fristen. Slik prosessen er lagt opp til nå, vil planen bli sendt til kommunestyret i første møtet i høst og god tid før fristen.

Planen skal vedtas av kommunestyret, men det kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden. I tidligere planer er dette anbefalt og slik fullmakt er gitt. I løpet av fire år har det vist seg at det kan være nyttig med en omprioritering av prosjektene.

Vedlagt følger forslag til Plan for selskapskontroll for perioden 2016-2020. Planperioden går ett år ut over kommunestyreperioden, da ny plan ikke vil bli vedtatt av kommunestyret før til høsten.

Bestilling av prosjekter skal skje med utgangspunkt i de planene som kommunestyret vedtar, og den budsjettrammen kontrollutvalget har til rådighet. Ut fra dagens ramme betyr det at kontrollutvalget kan bestille ca. to prosjekter pr år.

Kontrollutvalet innstiller direkte til kommunestyret.

Sekretariatet vil til neste møte i juni legge fram saken påny med følgende forslag til vedtak:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg slutter seg i hovedsak til utkast til Plan for selskapskontroll 2016-2020 basert på vedlagt overordnet analyse med følgende endringer/ prioriteringer:

Sekretariatet sørger for at oppdatert plan med endringer og prioriteringer er den planen som videresendes til kommunestyret for sluttbehandling.

og med følgende forslag til vedtak og innstilling til kommunestyre:

Karmøy kommunestyre vedtar framlagt Plan for selskapskontroll for perioden 2016-2020 slik den foreligger.

Kommunestyret gir kontroll- og kvalitetsutvalget myndighet til å foreta endringer i planperioden, dvs oppdatere og justere planen ved behov.

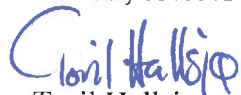
Til dette møtet vil sekretariatet foreslå at utvalget drøfter den videre saksgang og tar utkast til plan til orientering.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL VEDTAK:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar utkast til Plan for selskapskontroll 2016-2020 og overordnet analyse/vedlegg til plan for selskapskontroll til orientering.

Saken legges fram igjen for utvalget til møtet i juni.

Aksdal, 03.05.16

Toril Hallsjø

Daglig leder/utvalgssekretær

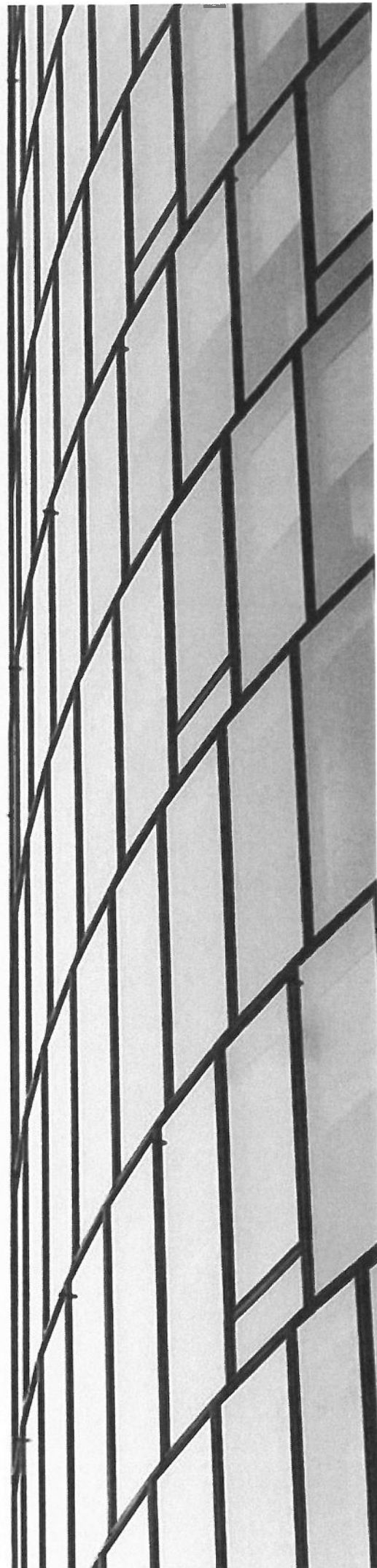

Plan for selskapskontroll 2016-2020

Karmøy kommune

Februar 2016

www.kpmg.no

Forord

I kontrollutvalgets møte den 25.11.2015 ble KPMG valgt til å utarbeide plan for selskapskontroll i Karmøy kommune for perioden 2016-2020, i henhold til tilbudet fra KPMG av 17.11.15.

Det blir her lagt fram plan for selskapskontroll. Planen for selskapskontroll prioriterer selskap for kontroll. Planen er fundert i en overordnet analyse av risiko- og vesentlighet tilknyttet selskaper som kommunen har eierskap i. Den overordnede analysen er vedlagt planen.

Planen skal bli vedtatt av kommunestyret. I planen blir det foreslått at kommunestyret delegerer myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer og omprioriteringer i planen. Slik tilgang til å delegere går fram av forskrift om kontrollutvalg § 13¹.

Oppbygging av plandokumentet

I kapittel 1 er en innledning til planen, som skildrer bakgrunn, formål og metode som er benyttet. I kapittel 2 er det kort redegjort for formålet med selskapskontroll, lov- og forskriftskrav til selskapskontroll og ulike typer av selskapskontroll. I kapittel 3 er oversikt over selskaper kommunen eier, og framlegg til prioritering av selskap for selskapskontroll i perioden 2016-2020.

¹ Forskrift av 15. juni 2007 om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner, med hjemmel i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

Innhold

1	Innledning	4
1.1	Bakgrunn for utarbeidelse av planen	4
1.2	Formål	4
1.3	Metode	4
2	Om selskapskontroll	5
2.1	Formål med selskapskontroll	5
2.2	Lov- og forskriftskrav om selskapskontroll	5
2.3	Ulike typer selskapskontroll	8
3	Plan for selskapskontroll 2016-2020	10
3.1	Selskap kommunen har eierandeler i	10
3.2	Framlegg til prioritering av selskap for selskapskontroll i planperioden	11

1 Innledning

1.1 Bakgrunn for utarbeidelse av planen

Kommuneloven § 77 nr. 5 pålegger kontrollutvalget å se til at det blir gjennomført selskapskontroll med ett eller flere av selskapene som kommunen eier i løpet av valgperioden. Det skal lages en plan for gjennomføring av selskapskontroll. Planen må utarbeides innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, dvs. innen utgangen av 2016. Planen skal vedtas av kommunestyret.

Planen skal baseres på en overordnet analyse av risiko- og vesentlighetsvurderinger tilknyttet selskaper kommunen eier. Analysen er vedlagt denne planen.

1.2 Formål

Formålet med plan for selskapskontroll er å prioritere selskap som kan være aktuelle for selskapskontroll i planperioden 2016-2020.

Planen for selskapskontroll redegjør for:

- ✓ Formålet med selskapskontroll.
- ✓ Hvilke regler som gjelder for selskapskontroll.
- ✓ Ulike typer av selskapskontroll.
- ✓ Hvilke selskaper som er prioritert for selskapskontroll i Karmøy kommune.

1.3 Metode

Framgangsmåte for utarbeiding av overordnet analyse av risiko- og vesentlighetsvurderinger og plan for selskapskontroll 2016-2020 er nedfelt i tilbudet fra KPMG av 16.11.15, samt beskrives i vedlegget til plan for selskapskontroll - overordnet analyse. Framlegget til analysen utgjør grunnlaget for planframlegget. Analysen er behandlet i kontrollutvalget 11.05.2016. I møtet vurderte kontrollutvalget risiko, og prioriterte og valgte ut selskap som kan være aktuelle for selskapskontroll i planperioden.

2 Om selskapskontroll

2.1 Formål med selskapskontroll

Formålet med selskapskontrollen er å ivareta kommunens kontroll med virksomhet i fristilte selskaper.

I kommunal sektor er det blitt mer og mer vanlig å organisere deler av tjenesteproduksjonen i fristilte selskaper, stiftelser og lignende. Kommunen kan velge å organisere virksomheten sin på flere måter, der de mest nærliggende er:

- ✓ Som en kommunal etat eller virksomhet på tradisjonell måte innenfor forvaltningen.
- ✓ Som kommunalt foretak etter kommuneloven kapittel 11.
- ✓ Som interkommunalt samarbeid etter kommuneloven § 27 uten at det er et eget rettssubjekt².
- ✓ Som interkommunalt selskap etter lov om interkommunale selskap.
- ✓ Som aksjeselskap.

Selskapsorganisering kan gi styringsmessige utfordringer for kommunestyre som øverste beslutningstaker. I tillegg reiser det spørsmål når det gjelder tilsyn og kontroll med denne type organisering av virksomhet. Det faktum at en oppgave som tidligere lå innenfor forvaltningen blir organisert inn i et utenforliggende selskap, bør ikke i seg selv føre til mindre tilsyn og oppfølging av kontroll- og tilsynsorganene i kommunen. Tvert om, det kan være nødvendig med en økt oppfølging og koordinering da virksomheten ligger utenfor de tradisjonelle forvaltningsorganene. Selv om kommunen organiserer deler av virksomheten i selskapsform innebærer ikke det at kommunens kontroll med virksomheten skal bli svekket. Formålet med selskapskontrollen er således å ta i vare kommunens kontroll med virksomhet som er organisert i selskapsform.

2.2 Lov- og forskriftskrav om selskapskontroll

Krav til selskapskontroll er lovhjemlet i kommuneloven og utdypet i forskrift om revisjon og forskrift om kontrollutvalg.

2.2.1 Kommuneloven

Som følge av endringene i kommuneloven om tilsyn og kontroll, gjeldende fra 1.7.04, ble kontrollutvalgets oppgaver konkretisert og til dels utvidet i forhold til tidligere. Kontroll og tilsyn med kommunalt eide selskaper stod fram som en prioritert oppgave, og det ble tatt inn egne regler om selskapskontroll, både i kommuneloven og i reviderte forskrifter for kontrollutvalg.

Kommuneloven § 77 nr. 5 fastsetter at *"Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m."* § 77 medfører at kontroll med kommunens eierinteresser i selskap blir obligatorisk å gjennomføre for kontrollutvalget.

² Rettssubjekt kan ha rettigheter og påta seg plikter, Jusleksikon, 2002

Av lovforarbeidene³ til kommuneloven § 77 nr. 5 går det fram at "bestemmelsen må ses i sammenheng med § 79 (nåværende § 80, vår tilføyning) som gir kontrollutvalget og kommunens revisor adgang til å kreve informasjon og foreta undersøkelser i slike selskaper".

Kommunelova § 80 lyder:

"I interkommunale selskaper etter lov 29. januar 1999 nr. 6 og i aksjeselskaper der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner eller fylkeskommuner eier alle aksjer, og i heleide datterselskaper til slike selskaper, har kommunens eller fylkeskommunens kontrollutvalg² og revisor rett til å kreve de opplysninger som finnes påkrevd for deres kontroll, så vel fra selskapets daglige leder som fra styret og den valgte revisor for selskapet. I den utstrekning det finnes nødvendig, kan kontrollutvalget og kommunens revisor selv foreta undersøkelser i selskapet.

Kommunestyret eller fylkestinget kan fastsette regler om kontrollutvalgets og revisors kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskapet og herunder fastsette hvilke dokumenter mv. som skal sendes kommunens eller fylkeskommunens kontrollutvalg og revisor.

Kontrollutvalget og kommunens eller fylkeskommunens revisor skal varsles og har rett til å være tilstede på selskapets generalforsamling, samt møter i representantskap og tilsvarende organ."

§ 80 fastsetter at kontrollutvalget og revisor har rett til å kreve nødvendige opplysninger for gjennomføring av kontroll i:

- ✓ Interkommunale selskap.
- ✓ Aksjeselskap der en kommune/fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner/fylkeskommuner eier alle aksjer.
- ✓ Heleide datterselskap til slike selskap

Selskapskontroll etter kommuneloven er derfor aktuelt i interkommunale selskap og aksjeselskap, som er heleid av kommunen sammen med andre kommuner/fylkeskommuner. Dette går og fram av NKRF⁴s veileder for selskapskontroll, "i første rekke er (selskapskontroll) aktuelt for interkommunale selskaper (...) og aksjeselskaper(...)"

Denne avgrensingen har sammenheng med at det bare er i nevnte selskaper at kontrollutvalg og revisor har innsynsrett. Kommuneloven § 80 innebærer at kontrollutvalg og revisor kan kreve opplysninger som er nødvendig for gjennomføring av selskapskontroll i interkommunale selskaper og aksjeselskaper. Opplysning kan kreves fra daglig leder i selskapet, styret og selskapets revisor.

Kontrollutvalg og revisor kan om nødvendig foreta egne undersøkelser i selskapet som ledd i selskapskontrollen. Retten til opplysninger og til å foreta undersøkelser er en viktig forutsetning for gjennomføring av selskapskontroll og legger til rette for kontroll og innsyn i kommunens selskaper for kommunens egne kontrollorgan – kontrollutvalget og revisor.⁵

Kommuneloven gir ikke kommuner tilsvarende adgang til selskapskontroll for selskap som har andre enn kommune/fylkeskommune som eier, eksempelvis private og staten som eiere i tillegg til kommuner. Dette fordi slik adgang til selskapskontroll ville gi kommunen som eier en ugrunnet særfordel sammenlignet med de andre eierne. Når det gjelder eventuelle utfordringer i forbindelse med

³ Ot.prp.70 (2002-2003).

⁴ Norges kommunerevisorforbund.

⁵ Ot.prp.70 (2002-2003).

å koordinere innsyn og kontroll i selskap med flere eiere, er samordningen av dette overlatt til eierkommunene selv.⁶

§ 80 fastsetter også at kommunestyret kan gi regler om kontrollen med forvaltningen av kommunens interesser i selskap. Kommunestyret kan ikke innskrenke innsynsretten kontrollutvalg og revisor har etter § 80.

Kommunestyret kan også fastsette regler for hvilke dokumenter som skal sendes kommunens kontrollutvalg og revisor. Dette er en viktig forutsetning for kontrollutvalgets arbeid med selskapskontroll, blant annet for å kunne ta stilling til behov for selskapskontroll og som et viktig bidrag til å være løpende informert om tilstanden i selskapene kommunen eier.

2.2.2 Forskrift om revisjon og forskrift om kontrollutvalg

Forskrift om kontrollutvalg regulerer nærmere innholdet i selskapskontrollen. Forskriften har regler om:

- ✓ Gjennomføring av selskapskontroll i § 13.
- ✓ Innhold i selskapskontroll i § 14.
- ✓ Rapportering av selskapskontroll i § 15.

Gjennomføring av selskapskontroll

Kontrollutvalget skal se til at det føres kontroll med forvaltningen av kommunen eller fylkeskommunens interesser i selskap m.m.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunen eller fylkeskommunens eierskap ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll på de ulike sektorer og med de ulike selskapene. Planen skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegere til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Kontrollutvalget avgjør selv hvem som på utvalgets vegne skal gjennomføre selskapskontroll.

Av merknadene til forskrift om kontrollutvalg § 13 går det fram at det er i forhold til interkommunale selskaper og kommunalt eide aksjeselskaper at kontrollutvalget og kommunens revisor kan kreve opplysninger de finner påkrevd for sin kontroll med selskapet.

Innhold i selskapskontroll

Innholdet i selskapskontrollen kan deles inn i 1) obligatorisk eierskapskontroll og 2) frivillig forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal se til at det gjennomføres obligatorisk eierskapskontroll med forvaltningen av eierinteressene i de selskapene som er omfattet av slik kontroll. Dette omfatter kontroll med om den som utøver kommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Det går ikke fram av forskrift om kontrollutvalg § 14, men det kan ofte være hensiktsmessig å skille mellom kontroll ved etablering av selskap og ved kontroll av drift i selskap som alt er etablert. Ved kontroll av drift i et selskap, kan det i tillegg til det som går fram av § 14 være fornuftig:

- ✓ Å vurdere driften på bakgrunn av et eierperspektiv.
- ✓ Å kontrollere andre forhold som kan ha verdi for eierposisjonene, f. eks. eventuelle garantier og plikter som følger eierdelen.

⁶ Ot.prp.70 (2002-2003).

Dersom noen i kommunestyret er styremedlemmer i virksomhet som inngår i selskapskontrollen, kan det også være hensiktsmessig å vurdere hvilken rolle disse utøver.

Selskapskontrollen kan også omfatte forvaltningsrevisjon, jf. forskrift om revisjon kap. 3. Forvaltningsrevisjon er frivillig og ikke en del av den obligatoriske selskapskontrollen (eierskapskontrollen).

Rapportering av selskapskontroll

Kontrollutvalget plikter å rapportere til kommunestyret i forhold til planen for selskapskontroll; om hvilke kontroller som er gjennomført og resultatet av disse. I merknad til forskrift om kontrollutvalg § 15 anbefales det at man rapporterer til kommunestyret etter hver selskapskontroll.

Kontrollutvalget fastsetter selv hvordan utvalget vil rapportere utført selskapskontroll til kommunestyret, og hvilket innhold rapporteringen skal ha.

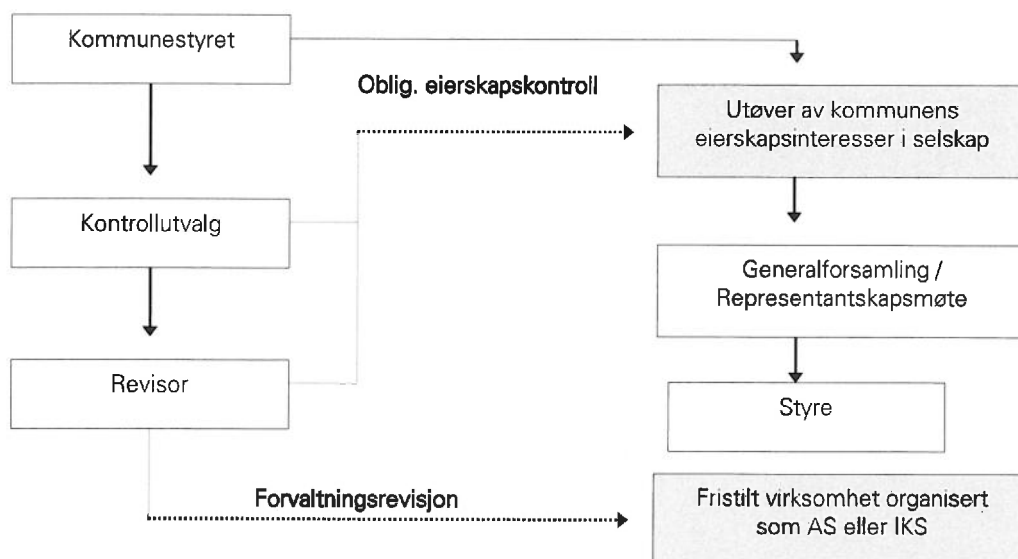
Selskap som er omfattet av selskapskontroll skal gis anledning til å gi kommentarer til de forhold som blir beskrevet i rapporten. Dette bidrar til opplysning av datagrunnlaget som selskapskontrollen bygger på og bidrar til å sikre forsvarlig saksbehandling. Eventuelle kommentarer skal gå fram av rapporten

2.3 Ulike typer selskapskontroll

Selskapskontrollen kan deles inn i to typer; obligatorisk eierskapskontroll og frivillig forvaltningsrevisjon av selskap, illustrert i figuren under:

Selskapskontroll	
Obligatorisk eierskapskontroll:	Valgfri forvaltningsrevisjon:
Kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskap	Systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåing og virkning ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger

Skjematisk kan selskapskontrollen framstilles slik:

2.3.1 Obligatorisk eierskapskontroll

Formålet med eierskapskontroll er å undersøke om kommunens eierinteresse i selskapet blir ivaretatt, i samsvar med kommunens vedtak og forutsetninger for eierskapet.

Eierskapskontroll vil blant annet inneholde:

- ✓ Kontroll med at virksomheten skjer i samsvar med gjeldende lover og regler, herunder innenfor de rammer som vedtektene gir.
- ✓ Kontroll med at virksomheten skjer innenfor rammene av kommunens vedtak og forutsetninger.
- ✓ Vurdering av den enkelte virksomheten sett fra et eierperspektiv.

Dersom kommunen har oppnevnt medlemmer til styret i virksomheten, kan det også være aktuelt å vurdere hvilken rolle disse utøver, blant annet i hvilken grad de sikrer at virksomheten drives innenfor kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Når det gjelder vurderinger vedrørende eierperspektivet, vil fokus blant annet være om virksomheten drives økonomisk forsvarlig og at virksomheten forvalter sine eiendeler og kapital på en sunn og effektiv måte.

For gjennomføring av obligatorisk eierskapskontroll vil det være sentralt å gjennomgå følgende dokumenter fra selskapene: Årsregnskapet, årsmelding, revisjonsmelding, nummererte brev fra revisor, møteinnkallinger - og protokoller fra generalforsamling/representantskap og styremøte.

2.3.2 Frivillig forvaltningsrevisjon i selskap

Her er formålet å undersøke andre sider ved selskapets drift/virksomhet enn forvaltningen av eierinteressene til kommunen. Forvaltningsrevisjon blir utført gjennom systematiske undersøkelser av økonomi, produktivitet, måloppnåing og virkninger av tiltak. Forvaltningsrevisjon skal gi relevant informasjon til kommunestyret om selskapet, som ledd i kommunestyrets kontroll, herunder gi kommunestyret et bedre grunnlag for å treffe vedtak, eventuelt endre tidligere vedtak.

3 Plan for selskapskontroll

2016-2020

3.1 Selskap kommunen har eierandeler i

Tabellen under viser de 12 selskapene som Karmøy kommune har eierskap i, og som faller inn under reglene for selskapskontroll etter § 80 (obligatorisk eierskapskontroll):

Selskap	Kommunens eierandel
Solstein AS	100 %
Karmøy rådhus AS	100 %
Karmøy kulturopplevelser AS	100 %
Karmøy kommunale kino AS	100 %
Haugaland Kraft AS	44,84 %
Karmsund Havn IKS	38,46 %
Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS	35,79 %
Haugaland bompengeselskap AS	33,33 %
Krisesenter Vest IKS	23,52 %
Haugalandspakken AS	12,5 %
Interkommunalt arkiv IKS Rogaland	10,19 %
Haugaland Vekst IKS	9,09 %

Tabellen under viser de andre selskapene som kommunen har eierinteresser i, men som ikke er omfattet av kommuneloven § 80, pga. at selskapet ikke har eiere som er kommuner eller fylkeskommuner, eller det er selskap etablert som annet enn AS eller IKS.

Selskap	Kommunens eierandel
Aski AS	55 %
Musikkselskapet Nordvegen AS	26,67 %
Karmøy omstillingsselskap AS	24 %
Haugalandsmuseene AS	20 %
Destinasjon Hgsd. & Haugaland AS	17,44 %
Haugaland Industri AS AS	8,29 %
HIL-hallen AS AS	5 %
Haukelivegen AS	2,22 %
A/S Skog AS	0,27 %
Rogaland Ressursenter AS	1,74 %
Marin Energi Testsenter AS	1,98 %
Rekom AS AS	0,96 %
Fjord Norge AS	0,2 %
Norsk Bane AS	0,95 %

3.2 Framlegg til prioritering av selskap for selskapskontroll i planperioden

3.2.1 Kriterium for prioritering av selskap

Kontrollutvalget har prioritert selskap for selskapskontroll med grunnlag i en overordnet analyse, som ligger vedlagt. Prioriteringen er blant annet gjort ut fra fire overordnede hensyn:

- ✓ Identifisering av selskapsform (AS, IKS, mv.)
- ✓ Eierskap; kommunens eierandel i selskapet
- ✓ Formål med selskapet
- ✓ Økonomi

I tillegg har følgende hensyn vært aktuelle i prioriteringen:

- ✓ Aktivitetsnivå/produktivitet
- ✓ Formålseffektivitet
- ✓ Politisk aktualitet
- ✓ Om selskapets virksomhet primært er rettet mot å løse oppgaver i kommunen/kommunale oppgaver
- ✓ Tidligere gjennomført selskapskontroll

3.2.2 Kontrollutvalgets prioritering av selskap

Med utgangspunkt i den overordnede analysen prioriterer kommunestyret å gjennomføre følgende selskapskontroller i perioden 2016-2020 for selskap som ligger innenfor kommuneloven § 80:

- ✓ Generell selskapskontroll med kommunens eierstyring
- ✓ Karmsund Havn IKS
- ✓ Haugaland Vekst IKS
- ✓ Karmøy kommunale kino AS
- ✓ Solstein AS

Kontrollutvalget velger selv i hvilken rekkefølge det blir gjennomført kontroll med de prioriterte selskapene.

Det blir gjort framlegg om at kommunestyret delegerer mynde til kontrollutvalget til å gjøre endringer i plan for selskapskontroll i planperioden 2016-2020. Med slik delegert mynde vil kontrollutvalget i perioden 2016-2020 ha mulighet til å velge å gjennomføre kontroll med *andre* selskap enn de som er prioritert i planen her, det vises til analysen av selskap som er vedlagt.

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontroll- og kvalitetsutvalget	11.05.16	21/16
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	217	

REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 11.05.16

Vedlegg:

16. Statusoversikt pr. mai 2016
17. Komm.styrevedtak 02.05.16, sak 30/16 – Forvaltn.rev.prosjekt «Barneverntjenesten»
18. Komm.styrevedtak 02.05.16, sak 32/16 – Delegasjonsreglement KK – rev. utg. 2016
19. Representantskapsmøte 25.04.16 – Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
20. Representantskapsmøte 27.04.16 – Interkommunalt Arkiv Rogaland IKS
21. Representantskapsmøte 29.04.16 – Haugaland Vekst IKS
22. Representantskapsmøte 23.05.16 – Krisesenter Vest IKS
23. Signert avtale om revisjonstjester 2016-2
24. Forslag til ny kommunelov – NKRF nytt 10.03.16
25. Høring – NOU 2016:4 Ny kommunelov
26. Oppfølging av møteprotokoller:

<i>Kommunestyret</i>	<i>(alle)</i>	<i>02.05.16</i>	<i>(neste 13.06.16)</i>
<i>Formannskapet</i>	<i>(alle)</i>	<i>14.03.16, 18.04.16 og 09.05.16</i>	
<i>Administrasjonsutvalget</i>	<i>(W.L)</i>	<i>06.04.16</i>	<i>(neste 15.06.16)</i>
<i>Hovedutvalg teknisk og miljø (Ø.M og P.I.S.)</i>		<i>21.04.16</i>	<i>(neste 09.06.16)</i>
<i>Hovedutvalg helse og omsorg (S.G)</i>		<i>13.04.16 og 11.05.16</i>	
<i>Hovedutvalg oppvekst og kultur (S.A.N. og B.A.G.)</i>		<i>06.04.16</i>	<i>(neste 08.06.16)</i>
<i>Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne og elderråd (E.R.E)</i>		<i>10.05.16</i>	

Saksorientering

Vedlagt følger de ovenfor opplistede tema, brev, meldinger og lignende til kontrollutvalgets orientering.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL VEDTAK:

Referatsaker 16 - 26 blir tatt til orientering.

Aksdal, 03.05.16

Toril Hallsjø

Daglig leder/utvalgssekretær

16

Kontrollutvalget i Karmøy - Statusoversikt mai 2016

Saker fra bestilling til behandling i kontrollutvalget

Forvaltningsrevisjon	Bestilling	Tidsbruk	Status	Ferdig	Merknader
«Psykososialt skole-miljø»	09.03.16, sak 8/16	290 timer	Til bestilling	Aug. 2016	Deloitte AS
Plan og overordnet analyse 2016-2020	25.11.15, sak 41/15	Fast pris	Ferdig	Apr. 2016	KPMG as
Selskapskontroll					
Plan og overordnet analyse 2016-2020	25.11.15, sak 41/15	Fast pris	Ferdig	Apr. 2016	KPMG as
Andre saker					
Om arkivsituasjonen	20.01.16	orientering	09.03.16		Rådmannen
Sentraladministrasjonen	09.03.16	orientering	11.05.16		Rådmannen

Saker under politisk behandling eller til oppfølging i kontrollutvalget

Forvaltningsrevisjon eller selskapskontroll	Bestilt KU	Behandlet i KU	Behandlet i KST	Planlagt oppfølg.	Merknader
«Barneverntjenesten»	20.05.15, sak 19/15	09.03.16, sak 9/16	02.05.16, sak xx/16	12 mnd vår 2017	
Spes.ped. tiltak og PPT	28.01.15, sak 5/15	26.08.15, sak 27/15	17.11.15, sak 83/15	9 mnd. høst 2016	
«Pleie- og omsorgstjenester for eldre»	19.02.14, sak 6/14	11.03.15, sak 9/15	24.03.15, sak 24/15	maimøte 2016	
Haugaland Kraft AS og Hgl Næringspark AS	27.08.14, 28/14	11.03.15, 10/15	12.05.15, sak 32/15	junimøte 2016	

Avsluttede prosjekter

	Bestilt	Behandlet i KU	Behandlet i KST	Fulgt opp i KST	Merknader
Forvaltningsrevisjon					
«Pleie- og omsorgstjenester for eldre»	19.02.14, sak 6/14	11.03.15, sak 9/15	24.03.15, sak 24/15	Juni 2016	
Selskapskontroll					
Haugaland Kraft AS og Hgl Næringspark AS	27.08.14, 28/14	11.03.15, 10/15	12.05.15, sak 32/15	Sept. 2016	
Andre saker					

SAKSPROTOKOLL - FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT - BARNEVERNTJENESTEN

Kommunestyret behandlet saken den 02.05.2016, saksnr. 30/16

Behandling:

Før kommunestyret behandlet saken orienterte Birte Bjørkelo fra Deloitte AS om rapporten.

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Karmøy kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Barneverntjenesten i Karmøy kommune» fra Deloitte til orientering.
2. Rapporten oversendes rådmannen for videre oppfølging av rapportens anbefalinger, som er oppsummert i 9 punkter.
3. Rådmannen gir tilbakemelding til kommunestyret via kontroll- og kvalitetsutvalget om oppfølging av rapporten innen 12 måneder etter kommunestyrets vedtak.
4. Statusrapport om hvordan arbeidet med oppfølging/realisering av omtalte punkter sendes kontroll- og kvalitetsutvalget 6 måneder etter kommunestyrets vedtak.

SAKSPROTOKOLL - DELEGASJONSREGLEMENT KARMØY KOMMUNE - REVIDERT UTGAVE 2016

Kommunestyret behandlet saken den 02.05.2016, saksnr. 32/16

Behandling:

Andersen Svein H. (Ap) fremmet følgende endringsforslag:

Følgende forslag fra behandlingen i hovedutvalg administrasjon tas inn i vedtaket (formannskapetets innstilling vedr. dette punktet oppheves):

- *Administrasjonsutvalget gis myndighet til å behandle og vedta organisasjonsplaner innenfor godkjente budsjettrammer etter forutgående behandling i aktuelle hovedutvalg.*

Tilsvarende utgår første setning under pkt 1.2, personalsektor, på side 20, (under delegasjon til rådmannen):

«Avgjøre organisering innenfor tjenesteområdene, samt organisering av stab/støttefunksjoner i sentraladministrasjonen, dersom annet ikke er særskilt bestemt».

Gaard (H) foreslo følgende endring:

Under «Lov om kommuner og fylkeskommuner ...» innarbeides følgende punkt:

- *Hovedutvalget gis myndighet til å behandle og vedta organisasjonsplaner innenfor godkjente budsjettrammer.*

Endresen (FrP) foreslo at alle endringsforslag fra administrasjonsutvalget innarbeides

Voteringsrekkefølge:

Kommunestyret sluttet seg til følgende voteringsrekkefølge:

1. Innstillingen
2. Endringsforslaget fremmet av Endresen
3. Endringsforslaget fremmet av Andersen mot forslaget fremmet av Gaard

Votering:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Endresens endringsforslag fikk 25 stemmer (mot 20: Ap 1, SV 1, V 1, Sp 2, H 8, KrF 7)

Endresens endringsforslag ble vedtatt, og det ble derfor ikke votert over forslagene fra Andersen og Gaard.

Vedtak:

Kommunestyret vedtar delegasjonsreglement for Karmøy kommune i tråd med formannskapetets innstilling, med følgende endringer:

- Under «Lov om kommuner og fylkeskommuner ...» innarbeides følgende punkt:
 - Behandle og vedta organisasjonsplaner innenfor godkjente organisasjonsplaner innenfor godkjente budsjetttrammer etter forutgående behandling i hovedutvalgene
 - Innstille ved tilsettinger av etatsjefer og stabsleder
- Under «Arbeidsgiverpolitisk utvalg sin myndighet» innarbeides følgende punkt:
 - Arbeidsgiverpolitisk utvalg fastsetter lønnsvilkår for etatsjefer og stabsleder.
- Under «Lønnsutvalg» tas følgende tillegg inn:
 - ... og leder av administrasjonsutvalget.
- Under «1.2 Personalsektor», «Rådmannen gis delegert myndighet i følgende saker», tas følgende punkt ut:
 - Avgjøre organisering innenfor tjenesteområdene, samt organisering av stab/støttefunksjoner i sentraladministrasjonen, dersom annet ikke er særskilt bestemt.

KARMØY KOMMUNE

Delegasjonsreglement for Karmøy kommune

Vedtatt av kommunestyret 02.05.2016

Innhold

OM DELEGASJONSREGLEMENTET	8
GENERELLE REGLER FOR DELEGASJON	8
1. Hjemmel for delegering av kommunestyrets myndighet.....	8
2. Formål med delegering/overføring av beslutningsmyndighet	9
3. Retningslinjer for bruk av fullmakt	9
4. Tilbakekalling av delegert myndighet.....	9
5. Videredelegering.....	10
6. Rett til å unnlate bruk av delegert myndighet.....	10
7. Interndelegering.....	10
8. Retningslinjer for interndelegasjon.....	10
9. Kontroll	10
FORMANNSKAPETS MYNDIGHET	10
DELEGASJON ETTER KOMMUNELOVEN	10
DELEGASJON ETTER SÆRLOV	11
Lov om barneverntjenester av 17. juli 1992 nr. 100.....	11
Lov om erverv av vannfall mv. (industrikonsesjonsloven) av 14. desember 1917 nr. 16	11
Lov om omsetning av alkoholholdig drikk mv av 2. juni 1989 nr. 27	11
Lov om oreigning av fast eiendom av 23. oktober 1959 nr. 3.....	12
Lov om planlegging og byggesaksbehandling av 27. juni 2008 nr.71.....	12
DELEGASJON ETTER FORSKRIFT	12
Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. av 1. desember 1995.....	12
ORDFØRERS MYNDIGHET	12
KONTROLL- OG KVALITETSUTVALGET	13
HOVEDUTVALG TEKNISK OG MILJØ SIN MYNDIGHET.....	13
DELEGASJON ETTER SÆRLOV	14
Konsesjonsloven av 28. november 2003 nr. 98 og Lov om jord av 12. mai 1995 nr. 23	14
Lov om planlegging og byggesaksbehandling av 27. juni 2008 nr. 71.	14
Lov om skogbruk av 27. mai 2005 nr. 31	14
Lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6	15
Vegloven av 21. juni 1963 nr. 23.....	15
HOVEDUTVALG HELSE OG OMSORG SIN MYNDIGHET.....	15
DELEGASJON ETTER SÆRLOVER.....	16

5. Videredelegering

Delegert myndighet til folkevalgt organ kan kun delegeres videre dersom delegeringsvedtak/delegeringsreglement uttrykkelig gir anledning til dette. Normalordningen i slike saker blir derfor at dersom et folkevalgt organ (formannskap, hovedutvalg) ønsker å videredelegere myndighet, må dette tas opp som sak i kommunestyret og vedtas der.

6. Rett til å unnlate bruk av delegert myndighet

Folkevalgt organ eller rådmannen, kan i særskilte tilfeller overlate til overordnet organ å treffe avgjørelser i saken.

7. Interndelegering

Rådmannen kan delegere sin myndighet internt i administrasjonen, dersom ikke delegeringsvedtak/delegasjonsreglement uttrykkelig setter sperrer for dette.

8. Retningslinjer for interndelegasjon

Rådmannen utarbeider selv, innenfor rammen av sin delegasjonsmyndighet fastsatt av kommunestyret, retningslinjer for intern delegering og utøvelsen av slik delegert myndighet.

9. Kontroll

Kommunestyret fører gjennom kontroll- og kvalitetsutvalget kontroll med at delegert myndighet utøves i samsvar med regler og intensjoner for delegering, herunder også evaluering av etablert delegeringspraksis. Kommunestyret og revisjonen skal underrettes om all videre-/interndelegering.

FORMANNSKAPETS MYNDIGHET

DELEGASJON ETTER KOMMUNELOVEN

I medhold av kommunelovens § 8 delegerer kommunestyret til formannskapet å treffe avgjørelser i alle saker som det etter samme lov er adgang til å delegere til faste utvalg med unntak av det som med hjemmel i dette reglement og andre særskilte reglement er delegert til andre folkevalgte organ, ordfører eller til rådmannen og med de begrensninger som følger av dette delegasjonsreglementet. Formannskapet skal videre treffe avgjørelser i andre saker som forelegges formannskapet av kommunestyret. Formannskapet skal også treffe avgjørelser i saker som i utgangspunktet er delegert hovedutvalg, ordfører eller rådmannen, men som disse legger fram for formannskapet.

6. Ordfører har myndighet til å treffe avgjørelse ved uenighet om hvem som skal sørge for gravferd, jf. Gravferdslova av 07.06.1996 nr 32, § 9, 3. ledd.

KONTROLL- OG KVALITETSUTVALGET

DELEGASJON ETTER KOMMUNELOV

Kontroll- og kvalitetsutvalget gis myndighet som direkte er tillagt kontrollutvalg etter kommuneloven § 77 og øvrige bestemmelser om kontrollutvalg i kommuneloven og forskriftsbestemmelser om kontrollutvalg.

Kontroll- og kvalitetsutvalget er også gitt kompetanse i den utstrekning det følger av andre vedtak gjort i kommunestyret.

Kontroll- og kvalitetsutvalget kan videre treffe avgjørelser i andre saker som forelegges kontroll- og kvalitetsutvalget av kommunestyret.

DELEGASJON ETTER FORSKRIFT

Forskrift om kontrollutvalg av 15. juni 2004 nr. 905

Forvaltningsrevisjon

Myndighet til å foreta endringer i planperioden etter at vedtatt plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon er vedtatt av kommunestyret selv, jf. § 10.

Selskapskontroll

Myndighet til å foreta endringer i planperioden etter at vedtatt plan for gjennomføring av selskapskontroller er vedtatt av kommunestyret selv, jf. § 13.

HOVEDUTVALG TEKNISK OG MILJØ SIN MYNDIGHET

Hovedutvalg teknisk og miljø er hovedutvalg for teknisk sektor, herunder fast utvalg for saker etter lov om planlegging og byggesaksbehandling jf. kommuneloven § 10. Hovedutvalg teknisk og miljø er delegert myndighet innenfor rammer fastsatt av kommunestyret - samt etter lover og forskrifter som gjelder for sektoren i den grad slik myndighet ikke er delegert til andre politiske utvalg eller tjenestemenn.

Hovedutvalg teknisk og miljø vil etter dette ha myndighet til å avgjøre saker av generell og prinsipiell karakter. Videre er hovedutvalget delegert myndighet til å utrede problemstillinger innenfor sitt ansvarsområde.

PROTOKOLL (kortversjon)

Måndag 25. april 2016 blei det halde møte i representantskapet for **Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS**. Møtet blei leia av representantskapsleiar Olav Haugen f.o.m. sak 3/16. Dagleg leiar ønskte velkommen og leia møtet t.o.m. sak 2/16.

MØTESTART / MØTESLUTT	kl. 18.00 – kl. 19.10
MØTESTAD:	Tysvær rådhus, møterom Cleng Peerson
REPRESENTANTAR SOM MØTTE:	Svein Inge Huseby , Haugesund kommune Vanja Ignjatic , Suldal kommune Katrine Skorpe , Sauda kommune Øyvind Haraldseid , Vindafjord kommune Ståle Tungesvik , Etne kommune Olav Haugen , Sveio kommune
MØTANDE VARA-REPRESENTANTAR:	Yngve Folven Bergesen , Karmøy kommune
FORFALL:	Marte Eide Klovning , Utsira kommune og vararepresentant Tor Erling Skare Gunn Marit Lygre , Tysvær kommune og vararepresentant Andres Hettervik Nordgård Daghild G. Alvestad , Bokn kommune og vararepresentant Lillian Grønnestad Alf Aronsen , Karmøy kommune
ANDRE SOM MØTTE:	Styreleiar Arne Gjerde , Tysvær kommune dagleg leiar Toril Hallsjø

FØLGENDE SAKER BLEI HANDSAMA:

SAK 1/16 GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

Samrøystes vedtak:

Innkalling og saksliste til representantskapsmøtet 25.04.16 blir godkjent.

SAK 2/16 KONSTITUERING AV REPRESENTANTSKAP 2015-2019 – VAL AV LEIAR OG NESTLEIAR

Samrøystes vedtak:

Representantskapet i Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS vel for perioden 2015- 2019:

*som leiar av representantskapet: **Olav Haugen**, Sveio kommune*
*og som nestleiar: **Daghild G. Alvestad**, Bokn kommune*

Olav Haugen takka for vervet og overtok møteleiinga.

SAK 3/16 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ REPRESENTANTSKAPSMØTET 27.04.15

Samrøystes vedtak:

Protokoll frå representantskapsmøtet 27.04.15 blir godkjent.

SAK 4/16 GODKJENNING AV ÅRSREKNESKAP FOR 2015

Samrøystes vedtak:

Årsrekneskapen for 2015 for Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS vert godkjent slik det ligg føre med eit overskot på kr 37 225. Årets overskot vert lagt til opptent eigenkapital.

SAK 5/16 GODKJENNING AV STYRET SI MELDING OG ÅRS-MELDING 2015

Samrøystes vedtak:

Styret si melding og årsmelding 2015 for Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS vert godkjent.

SAK 6/16 BUDSJETT 2017

Samrøystes vedtak:

Representantskapet i Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS godkjenner budsjett for 2016 slik det er lagt fram av styret:

Inntekter 2017		Utgifter 2017	
Tilskudd	1.957.000	Lønn- og sosiale utgifter	1.700.000
Andre inntekter	-	Driftsutgifter	257.000
Inntekter totalt	1.957.000	Utgifter totalt	1 957.000
Resultat	0		0

Eigartilskot frå eigarkommunane vert med dette følgjande:

Deltakarkommune kontingent 2017

Karmøy kommune	354.000
Haugesund kommune	354.000
Tysvær kommune	186.000
Vindafjord kommune	186.000
Sveio kommune	167.000
Sauda kommune	167.000
Etne kommune	167.000
Suldal kommune	167.000
Bokn kommune	109.000
Utsira kommune	100.000

Styret får fullmakt til å gjennomføra budsjettendringar, her under å disponera meirinntekter eller mindreutgifter, under føresetnad av at budsjettet går ut i balanse og kontingent for deltakarkommunane ikkje blir auka utover representantskapet sitt vedtak.

SAK 7 /16 ØKONOMIPLAN 2017-2020

Samrøystes vedtak:

Representantskapet for Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS godkjenner økonomiplan for perioden 2017-2020:

	2017	2018	2019	2020
<i>Inntekter:</i>				
Tilskudd	1.957.000	2.016.000	2.076.000	2.138.000
Andre inntekter	0	0	0	0
Totalt	1.957.000	2.016.000	2.076.000	2.138.000
<i>Utgifter:</i>				
Lønn og sos. utg.	1.674.000	1.725.000	1.776.000	1.829.000
Driftsutgifter	283.000	291.000	300.000	309.000
Totalt	1.957.000	2.016.000	2.076.000	2.138.000
Resultat	0	0	0	0

SAK 8/16 MØTEGODTGJERSLE I HKS IKS

Samrøystes vedtak:

- 1. Styret i Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS vert godtgjort med kr 1000,- pr. møte. Styreleiar vert godtgjort med dobbel sats.*
- 2. Styret får dekka reiseutgifter etter statens reiseregulativ.*
- 3. Styret får dekka tapt arbeidsforteneste/utlegg etter skrifleg krav når arbeidsgjevar har gjort trekk i lønn. Trekket skal dokumenterast av arbeidsgjevar. Personleg næringsdrivande dokumenterer gjennom likningsattest. Øvre grense pr. møte vert sett til kr 2200.*
- 4. Representantskapet for Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS vil be eigarkommunane følgje opp departementet sin konklusjon om at medlemskap i eit representantskap er eit kommunalt tillitsverv og at det er kommunestyret som fastset og eigarkommunen som utbetaler slik godtgjersle.*

Med verknad frå 01.01.17 går representantskapet ut frå at eigarkommunen betaler slik godtgjersle, men i 2016 vert godtgjersla til representantskapet utbetalt av selskapet, lik satsen som for styret.

- 5. Ny sats gjeld frå 2. halvår 2016.*

SAK 9/16 VAL AV STYRE MED STYRELEIAR OG NESTLEIAR OG VARAMEDLEMMER

Samrøystes vedtak:

Representantskapet i Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS vel for perioden 2016-2020 som styremedlem og personleg varamedlem følgjande:

Styre	Personleg varamedlem
<i>Astri Furumo (Haugesund)</i>	<i>Marit Bjørnstad (Haugesund)</i>
<i>Simon Næsse (Karmøy)</i>	<i>Randi Rettedal (Tysvær)</i>
<i>Siv Bente Stople Østbø (Vindafjord)</i>	<i>Osmund Våga (Bokn)</i>

Styreleiar: *Astri Furumo, Haugesund*

Nestleiar: *Simon Næsse, Karmøy*

SAK 10/16 VAL AV REVISOR FOR 2016

Samrøystes vedtak:

Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS vel KPMG AS som revisor frå 2016.

SAK 11/16 HKS REPRESENTANT TIL IKA ROGALAND IKS

Samrøystes vedtak:

Dagleg leiar er Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS sin representant til representantskapet til Interkommunalt Arkiv i Rogaland IKS. Som vararepresentant stiller rådgjevar.

SAK 12/16 OVERORDNA STRATEGIPLAN 2016-2020 FOR HKS IKS

Samrøystes vedtak:

Overordna strategiplan 2016-2020 for Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS vert godkjent.

SAK 13/16 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER

Samrøystes vedtak:

Referatsakene 1-5 blir tatt til orientering

EVENTUELT

Ingen saker var meldt.

Møtedato neste år vil bli måndag 24.04.17.

Aksdal, 25. april 2016

Olav Haugen (sign.)
representantskapsleiar

Toril Hallsjø (sign.)
dagleg leiar

PROTOKOLL

27. april 2016 ble det avholdt møte i representantskapet ved Interkommunalt Arkiv i Rogaland IKS, Thon Hotel Maritim, Stavanger.

SAKSLISTE:

01/16	Godkjenning av møteinnkalling og saksliste
02/16	Valg av leder og nestleder av representantskapet
03/16	Valg av referent og to representanter til å underskrive protokollen
04/16	Haugesund kommune ny deltaker i selskapet fra og med 2016
05/16	Godkjenning av regnskap for 2015
06/16	Godkjenning av styrets årsberetning for 2015
07/16	Godkjenning av årsmelding for 2015
08/16	Godkjenning av budsjett og tilskuddsberegning for 2017
09/16	Godkjenning av økonomiplan for perioden 2017-2020
10/16	Valg av styre for 2016/17
11/16	Valg av valgkomite for 2016/17
12/16	Innkomne saker

Faglig orientering:

- Kommunehistorikk og kommunale oppgaver: et foredrag om hvordan kommunene har endret seg over tid fra 1837 og frem til i dag v/Frode Fyllingsnes, IKA.
- IKA 40 år: et foredrag om IKAs historie fra selskapet ble stiftet den 1. januar 1976 og frem til i dag v/Tor Ingve Johannessen, IKA.

MØTET SATT:

Klokken 10:00

Daglig leder Tor Ingve Johannessen orienterte om programmet for dagen.
Representantskapets leder Jorunn P. Hegdal ønsket velkommen.

Deltakerliste – Representantskapet 2016

1	Skårland, Marton	Bjerkreim kommune
2	Sørensen, Gro	Bokn kommune
3		Utsira kommune (fullmakt)
4	Broch, Leif	Eigersund kommune
5	Rørheim, Tone	Finnøy kommune
6	Guse, Ole Tom	Forsand kommune
7	Johannessen, Møyfrid	Gjesdal kommune
8	Hallsjø, Toril	Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
9	Landås, Tom	Haugesund kommune
10	Hansson, Kirsten	Hjelmeland kommune

11	Håland, Reidar	Hå kommune
12	Karlsen, Jostein	IVAR IKS
13	Steine, Gro A.	Kvitsøy kommune
14	Nyvoll, Per Arne	Randaberg kommune
15	Hodnefjell, Eva Finnesand	Rennesøy kommune
16	Lapin, Ernst	Sandnes kommune
17	Handeland, Solfrid L.	Sauda kommune
18		Suldal kommune (fullmakt)
19	Urdal, Arild	Sokndal kommune
20	Soma, Jørund Ubøe	Sola kommune
21	Stokka, Marie	Strand kommune
22	Sølvberg, Egil	Time kommune
23	Børretzen, Åsmund Ohm	Vindafjord kommune
24		Tysvær kommune (fullmakt)

Representantskapets leder: Jorunn P. Hegdal

Valgkomiteen: Olga Mauland (leder)

Styret: Jon Ola Syrstad (leder)
Jan Husebø

IKA: Tor Ingve Johannessen (daglig leder)
Frode Fyllingsnes
Øystein Jonassen
Nickholas MacLergan
Lene S. Tamburstuen

SAK 01/16 Godkjenning av møteinnkalling og saksliste
Enstemmig godkjent.

SAK 02/16 Valg av leder og nestleder av representantskapet
Daglig leder foreslo Ole Tom Guse, Forsand kommune som leder, og Gro A. Steine, Kvitsøy kommune som nestleder. Ingen motkandidater ble lansert, og de foreslåtte representantene ble enstemmig valgt.

SAK 03/16 Valg av referent og to representanter til å underskrive protokollen
Lene S. Tamburstuen ble valgt til referent. Marie Stokka, Strand kommune og Åsmund Ohm Børretzen, Vindafjord kommune ble valgt til å undertegne protokollen.

SAK 04/16 Haugesund kommune ny deltaker i selskapet fra og med 2016
Haugesund kommune tas opp som deltaker.

SAK 05/16 Godkjenning av regnskap for 2015

Konklusjonen i årsberetningen ble opplest. Regnskapet ble lagt fram med et overskudd på 778 059 kr. Regnskapet ble enstemmig godkjent uten merknader.

SAK 06/16 Godkjenning av styrets årsberetning for 2015

Årsberetningen ble opplest og enstemmig godkjent uten merknader.

SAK 07/16 Godkjenning av årsmelding for 2015

Årsmelding med vedlegg ble enstemmig godkjent uten merknader.

SAK 08/16 Godkjenning av budsjett og tilskuddsberegning for 2017

Daglig leder orienterte om budsjettforutsetningene. Budsjettforutsetninger og fordelingsnøkkel for beregning av tilskudd for 2017 ble enstemmig godkjent med følgende merknad:

- Utsira kommune ønsker en merknad om at det ikke er behov med de antall hyllemeter som er stipulert for Utsira kommune. Innbyggertallet er lavt og Utsira kommune ber om at styret i IKA ser nærmere på dette.

SAK 09/16 Godkjenning av økonomiplan for perioden 2017-2020

Økonomiplanen for perioden 2017-2020 ble enstemmig godkjent uten merknader.

SAK 10/16 Valg av styre for 2016/17

Valgkomiteen har bestått av Olga Mauland (leder), Time kommune, May Britt Berg, Karmøy kommune og Pål Gjerden, Sola kommune.

Valgkomiteens innstilling var som følger:

Styret 2016-2017:

Leder Jon Ola Syrstad, Strand kommune (gjenvalg)
Nestleder Elin W. Jara, Time kommune
Styremedlem Henny Lillelid Bjerga, Sandnes kommune
Styremedlem Jan Husebø, Vindafjord kommune (gjenvalg)

Varamedlemmer 2016-2017:

1. Møyfrid Johannessen, Gjesdal kommune (gjenvalg)
2. Ole Bernt Torbjørnsen, Haugesund kommune (ny)
3. Annette Bokneberg, Bokn kommune (gjenvalg)
4. Ørjan Daltveit, Bjerkreim kommune (gjenvalg)

Lene S. Tamburstuen er valgt som ansattes representant i styret.

Valgkomiteens innstilling til styre for 2016/17 ble enstemmig godkjent uten merknader.

SAK 11/16 Valg av valgkomite for 2016/17

Styrets innstilling til valgkomite for 2016-2017:

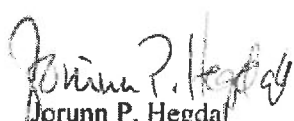
May Britt Berg, Karmøy kommune (gjenvalg, men ny som leder)
Pål Gjerden, Sola kommune – (gjenvalg)
Olga Mauland, Time kommune (gjenvalg)

Styrets innstilling til valgkomité for 2016-2017 ble enstemmig godkjent uten merknader.

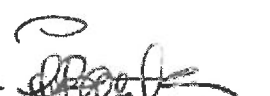
SAK 12/16 Innkomne saker
Ingen innkomne saker.

MØTET HEVET: kl. 10:45

Stavanger 27. april, 2016

Jorunn P. Hegdal
Representantskapets
leder

Marie Stokka
medundertegner

Åsmund O. Børretzen
medundertegner

Lene S. Tamburstuen
referent

Innkalling til møte i representantskapet

for Haugaland Vekst IKS

DATO/TID: Torsdag 29.04.16

STED: Hemmingstad Kultursenter

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 22.04.16
Journalført: 16/161/Hau/ogt
Arkivkode: 217

Sakliste:

Sak 1/16: Valg av møteleder.

Sak 2/16: Godkjenning av innkalling og dagsorden

Sak 3/16: Valg av 2 nye repr. fra Rogaland fylkeskommune

**Sak 4/16: Behandling av årsregnskap og styrets beretning 2015.
Saksdokumenter ettersendes.**

Ole Bernt Thorbjørnsen
styreleder

K. Tormod Karlsen
Adm.dir.

KRISESENTER VEST IKS

22

Haugaland
Kontrollutvalgsssekretariat IKS
Mottatt dato: 21.04.16
Journalført: 16/154/tha/gh
Arkivkode: 217

**INNKALLING TIL REPRESENTANTSKAPSMØTE, MANDAG 23. MAI KL 12.
FORMANNSKAPSSALEN I HAUGESUND RÅDHUS**

SAKSLISTE:

Sak 1 Godkjenning av innkalling og saksliste
Valg av referent og 2 til å underskrive protokoll

Sak 2 Årsmelding 2015 med revidert regnskap
(Dokument ettersendes)

Sak 3 Budsjett og økonomi 2017
(Dokument ettersendes)

Sak 4 Valg av medlemmer til representantskap

Sak 5 Valg av medlemmer til styret

Sak 6 Tilbudet til voldsutsatte kvinner i aktiv rus

Haugesund 21.04.2016

Britt Helen Aasbø

Liv Kari Eskeland

Daglig leder

Representantskapets leder

Krisesenter vest IKS

Tlf.: 52 72 98 84

Org.nr: 9963 61802

**AVTALE OM REVISJONSTJENESTER
2016-2020****Avtale om partsforpliktelser mellom:****Karmøy kommune**

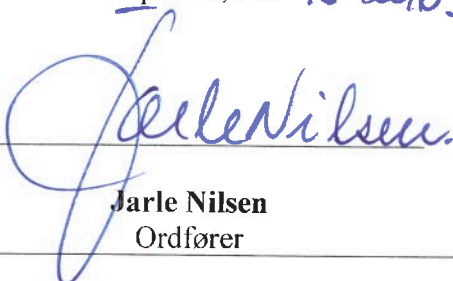
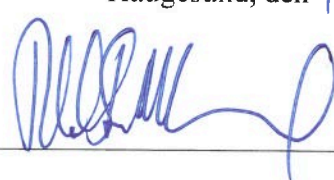
(heretter KOMMUNEN)

KPMG AS

(heretter REVISOR)

For KOMMUNEN:

For REVISOR:

Kopervik, den 7/3-2016. Jarle Nilsen Ordfører (Dato, signatur, tittel)	Haugesund, den 7/3-16 Roald Stakland Partner (Dato, signatur, tittel)
--	--

Underskriverne bekrefter med sin signatur på dette dokumentet at de innehar de fullmakter som er nødvendige for å binde kontraktsparten sin under denne avtalen.

☐ Fullmakt vedlagt☐ Fullmakt i kraft av stilling

Denne avtalen er gjort i to (2) eksemplarer, der ett (1) blir beholdt av kommunen og ett (1) blir beholdt av REVISOR.

Skriftlig kontakt i relasjon til avtalen

All skriftlig kontakt som gjelder dette avtaleforholdet skal sendes til følgende adresse:

Til KOMMUNEN:

Karmøy kommune
Rådhuset
4250 KOPERVIK
e-post:

postmottak@karmoy.kommune.no

Til REVISOR:

KPMG AS
Karmsundgata 72
5529 HAUGESUND

Oppnevnte kontaktpersoner for partene (navn, stilling, telefon, e-post)

For KOMMUNEN:

Morten Sørensen
økonomisjef
tlf. 52 85 74 26
mob. 977 16 708

e-post: mos@karmoy.kommune.no

For REVISOR:

Roald Stakland
partner

mob.tlf. 406 39 849

e-post: roald.stakland@kpmg.no

1. FØREMÅLET MED AVTALEN

Avtalen regulerer KUNDEN sine krav og behov for tenester knytt til revisjon av kommunen. REVISOR skal utføre oppdrag i samsvar med denne avtalen med vedlegg.

2. OMFANG

KUNDEN har sett fram sine behov og krav i Vedlegg B – Kravspesifikasjon.

REVISOR skal utføre revisjon av kommunen i samsvar med krav etter lov av 25. september 1992 nr. 107 om kommunar og fylkeskommunar med tilhørende forskrifter, samt etter vedlegga til denne avtalen.

Omfanget og gjennomføring av oppdraget er nærare omtalt i dei vedlegg som er inkludert i avtalen.

3. DOKUMENT OG RANGORDEN

Avtalen er sett saman av følgjande dokument:

- Spesielle kontraktvilkår (dette dokumentet)
- Vedlegg A: Generelle vilkår for tenestekjøp
- Vedlegg B: Kravspesifikasjon
- Vedlegg C: Organisasjonskart
- Vedlegg E: Prisskjema

Ved motstrid mellom dokumenta gjeld dei i den rekkefølge som er omtalt over.

Vedlegg E – Prisskjema går framfor dei andre vedlegga når det gjeld pris og kostnader.

4. AVTALEPERIODE

Avtalen trer i kraft **1. juli 2016** og gjeld til og med **30. juni 2020**. KUNDEN har einssidig opsjon på å kunne forlenge avtalen med 2 år.

Revisjon for 2016 inneheld revisjon av årsrekneskapen for 2016, ferdig gjennomført våren 2017. Tilsvarende forhold gjeld og for årsrekneskap for 2019, ferdig gjennomført våren 2020. og ved eventuell bruk av opsjon.

Våren 2016 gjer noverande revisor ferdig revisjon av årsrekneskap for 2015.

Seinast 3 månader før utløpet av avtalen skal REVISOR vende seg til KUNDEN med spørsmål om det er ønskeleg å forlenge avtalen. Dersom KUNDEN ønskjer å forlenge avtalen, skal han gje melding om det seinast 2 månad før utløpet av avtalen. Oppdrag som er timebetalte, og som er starta før utløpet av avtaleperioden, skal slutførast.

5. KUNDEN SINE PLIKTER

KUNDEN skal lojalt medvirke til gjennomføring av oppdraget og oppfylle dei plikter som følger av denne avtalen med vedlegg.

KUNDEN plikter å halde kontorplass med naudsynnte tenester og utstyr for dei av REVISOR sine tilsette når dei er på oppdrag hjå KUNDEN.

KUNDEN har ikkje kjøpsplikt etter avtalen, utover det som inngår i fastprisoppdrag etter Vedlegg B – Kravspesifikasjon.

Førespurnad frå REVISOR skal KUNDEN svare på utan ugrunna opphald.

KUNDEN skal utan ugrunna opphald varsle om forhold KUNDEN forstår eller bør forstå kan få verknad for gjennomføringa av oppdraget, under dette eventuelle forventa forseinkingar.

KUNDEN kan fritt engasjere tredjepart til å hjelpe seg med særskilte selskapskontroll- og forvaltningsrevisjonsoppdrag.

6. REVISOR SINE PLIKTER

Oppdrag skal gjennomførast i samsvar med avtalen og skal utførast profesjonelt, effektivt og i samsvar med god kommunal revisjonsskikk og gjeldande bransjestandard.

REVISOR skal lojalt samarbeide med KUNDEN, og ivareta KUNDEN sine interesser.

REVISOR pliktar å utføre revisjonstenester og andre tilknytta tenester for KUNDEN i samsvar med krav fastsett i Vedlegg B – Kravspesifikasjon.

REVISOR har plikt til å yte dei tenester KUNDEN måtte bestille under denne avtalen.

Førespurnad frå KUNDEN skal REVISOR svare på utan ugrunna opphald.

REVISOR skal utan ugrunna opphald varsle om forhold REVISOR forstår eller bør forstå kan få verknad for gjennomføringa av oppdraget, under dette eventuelle forventa forseinkingar.

7. BRUK AV UNDERLEVERANDØRAR

REVISOR har det samla ansvaret for sine ytingar under avtalen, herunder all oppfølging av eventuelle underleverandørar.

KUNDEN tek atterhald om at han skal ha rett til å underkjenne val av underleverandør. Eventuelle økonomiske krav frå underleverandør eller kostnader i samband med dette, skal berast av REVISOR.

8. PRIS- OG BETALINGSVILKÅR

Pris og kostnader går fram av Vedlegg E – Prisskjema. Betalingsvilkår går fram av Vedlegg A – Generelle vilkår for tenestekjøp. Dette utgjør KUNDEN sine fulle og heile pris- og betalingsvilkår etter denne avtalen. Einkvar annan kostnad eller utgift grunna einkvar anna handling, forplikting eller avtaleklausul under, eller relatert til, denne avtalen er REVISOR sitt fulle ansvar.

9. SÆRSKILT ERSTATNINGSPLIKT

REVISOR svarar fullt ut for alle formar for tap som KUNDEN vert påført grunna oversitting av fristar for utføringa av tenestene, med mindre oversittinga er grunna i forhold hos KUNDEN.

Der REVISOR ser, eller burde ha sett, at KUNDEN sitt forhold trugar oppfylling av fristen, har han meldeplikt til KUNDEN utan ugrunna opphald.

10. FAKTURA

Faktura skal tydeleg merkast med «*Revisjonstjenester*», og adresserast til:

KARMØY KOMMUNE
Økonomiavdelingen
Rådhuset
4250 KARMØY

REVISOR kan ikkje krevje gebyr i tillegg til prisen, anna enn offentlege avgifter.

Faktura skal sendes i samsvar med kommunen sin fakturahandteringsrutine, det vil seie elektronisk, slik at den kan lesast direkte inn i kommunen sitt økonomisystem ferdig kontert.

11. KONTRAKTSADMINISTRASJON

1. All korrespondanse til KUNDEN vedrørende denne kontrakten skal adresserast til:

KARMØY KOMMUNE
Rådhuset
4250 KOPERVIK

e-post: postmottak@karmoy.kommune.no

Kopi: økonomisjef
tlf. 52 85 74 26
e-post: mos@karmoy.kommune.no

Kopi: Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
v/dagleg leiar
mob. 95 98 69 79
e-post: post@kontrollutvalgene.no

og til REVISOR:

KPMG AS
Karmsundgata 72
5529 HAUGESUND

v/ Roald Stakland
tlf. 406 39 849

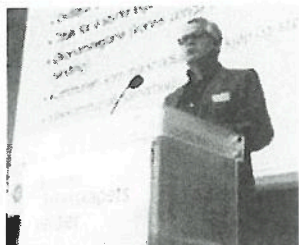
e-post: roald.stakland@kpmg.no

Ved endring av kontaktpersonar skal dette umiddelbart meddelast skriftleg til den andre parten.

Forslag til ny kommunelov

10.03.2016

Kommuneutvalget leverte i dag sin utredning til statsråden.

Utvalgsleder Oddvar Flæte
(Bildet er tatt på NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 2014)

Kommuneutvalget har lagt fram en omfattende utredning om endringer i kommuneloven.

Forslaget til ny kommunelov (NOU 2016: 4: Ny kommunelov) har en noe annen struktur enn dagens kommunelov. NOU'en inneholder en rekke forslag til endringer av dagens lov. Nedenfor følger en kort gjennomgang av noen av forslagene som har betydning for revisjon og tilsyn. Fylkeskommune og fylkesting er nedenfor omfattet av begrepene kommune og kommunestyre.

Økonomibestemmelsene

På økonomiområdet, lovforslagets femte del, foreslår utvalget at kommunene skal utarbeide et **samlet regnskap for den juridiske enheten**. Det er altså ikke snakk om et konsernregnskap, men avgrenset til å gjelde regnskap for kommunekassen, foretakene og ev. andre regnskapsenheter, som f.eks. lånefond og interkommunalt samarbeid som ikke er eget rettssubjekt (kommunale oppgavefellesskap).

Det innføres et nytt begrep «**kommunalt oppgavefellesskap**» som antas å være interkommunalt samarbeid som er organisert etter dagens kommunelov § 27.

Intern kontroll

Utvalget foreslår en mer omfattende formulering om internkontroll. Formuleringen er ment å erstatte interkontrollreguleringer i særlovgivningen. Det foreslås også å lovfeste at internkontrollen skal dokumenteres, og at det skal avgis en årlig rapport til kommunestyret.

Foreslåtte endringer om kontrollutvalg

Kontrollutvalg og revisjon omtales i lovforslagets sjuende del. Blant de foreslåtte endringene inngår at kontrollutvalget skal ha **minst fem medlemmer**. Lovutvalget har ikke villet foreslå en lovfesting av hvem/hvilken gruppering som bør ha ledervervet i kontrollutvalget.

Det foreslås endrede valgbarhetsbestemmelse til kontrollutvalget. Personer som sitter i ledende stillinger, eller er medlem/varamedlem til styret eller bedriftsforsamling i selskap som kommunen har eierinteresser i, vil etter forslaget ikke bli valgbar. Personer med tilsvarende posisjon i regionråd eller et kommunalt oppgavefellesskap, vil etter forslaget heller ikke bli valgbar til kontrollutvalget.

Det foreslås også at kontrollutvalget skal gis rett til å bestille undersøkelser i selskap/andre virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen eller fylkeskommune. **Undersøkelsesretten** er begrenset til opplysninger som er nødvendig for å kunne kontrollere at virksomheten oppfyller kontraktsforpliktelsene.

Når det gjelder administrasjonssjefens (foreslått benevnt **kommunedirektøren**) uttalerett i kontrollutvalgets saker til kommunestyret er det presisert at dette gjelder kontrollsaker.

Kontrollutvalgssekretariatet

Deler av bestemmelser rettet mot kontrollutvalgets sekretariat, og som i dag ligger i forskrift om kontrollutvalg, foreslås tatt inn i lovteksten.

Under henvisning til evalueringsrapporten om effekter av lovendringen om revisjon og kontrollutvalg (desember 2014) foreslår utvalget å klargjøre grensegangen mellom hva som **kan utføres** av kontrollutvalgssekretariat og hva som **må betraktes** som revisjon. Som et ledd i dette foreslås at **selskapskontroll** blir definert som revisjon. Dette medfører at oppgaven ikke lenger skal kunne utføres av kontrollutvalgssekretariatet.

Utvalget foreslår ikke å stille kompetansekrav til kontrollutvalgets sekretariat. Imidlertid understrekes betydningen av at kontrollutvalgene har et kompetent sekretariat. Sekretariatet skal påse at sakene som legges fram for utvalget er forsvarlig

utredet. Det pekes i den forbindelse på at kontrollutvalget er, og skal være, et lekmannsorgan, og at utvalget skal føre tilsyn med profesjonelle aktører, og derfor trenger et kompetent sekretariat. I forslaget gis det imidlertid uttrykk for at å gi en lovbestemmelse om kompetansekrav vil være «en for sterk inngripen i det kommunale selvstyret».

Revisjon

Det foreslås også en rekke endringer knyttet til revisjon. En del av det som i dag er regulert i forskrift om revisjon foreslås tatt inn i lovteksten. I merknadene til forslaget om forvaltningsrevisjon er formuleringen om årlig forvaltningsrevisjon tatt ut, uten at det dermed er et ønske om mindre forvaltningsrevisjon.

Begrepet god kommunal revisjonsskikk videreføres. Denne skikken skal bygge på utviklingen i revisjon av offentlig sektor både nasjonalt og internasjonalt. Det pekes også på at vesentlighetsvurderinger i stat og privat næringsliv er ulik den vurderingen som må foretas for kommunal sektor.

I utredningen legges det grunn at «kontrollen med økonomiforvaltningen i kommunesektoren har blitt redusert etter 2004. Etter utvalgets vurdering er dette en svekkelse av en sentral side ved egenkontrollen som ikke er ønskelig.» Innholdet i lovbestemt regnskapsrevisjon er derfor foreslått utvidet ved at «forenklet etterlevelserevisjon med økonomiforvaltningen» innføres som en obligatorisk del, og at revisor skal avgi en egen uttalelse til kontrollutvalget om resultatet av kontrollen. Rapporten skal iht. forarbeidene avgis med moderat sikkerhet.

I revisjonsberetningen skal revisor uttale seg om vesentlige budsjettavvik. Det foreslås at denne uttalelsen ikke bare skal omhandle vesentlige avvik fra budsjettets talldel, men at den i tillegg skal omfatte vesentlige forhold som ikke har budsjettgjennomføring og om vesentlige mangler i gjennomføringen av vedtak.

Uttalelsen om vesentlige mangler ved gjennomføringen forutsettes gitt med moderat sikkerhet (negativ bekreftelse).

Det foreslås ikke å innføre en sertifiserings- og tilsynsordning for revisorer. Derimot foreslås det å opprette et nasjonalt organ for kvalitetskontroll. Forslaget er ikke tatt inn i lovteksten, men departementet bes om å administrere ordningen. Det antydes en ordning der departementet nedsetter en nemnd som skal forestå kontrollen.

Det er ikke foreslått noen endringer i kompetansekrav verken for oppdragsansvarlig regnskapsrevisor eller forvaltningsrevisor.

Avslutning

Kommunalminister Jan Tore Sanner opplyste under framleggelsen at det blir seks måneders høringsfrist, og at han tar sikte på at ny lov skal være på plass før neste kommune- og fylkestingsvalg.

► Her kan du lese hele NOU 2016: 4 Ny kommunelov »

► Her kan du lese KMDs pressemelding "En ny kommunelov for et sterkere lokaldemokrati" samt se videoopptak fra framleggelsen »

Regjeringen.no

Høring - NOU 2016:4 Ny kommunelov

Høring | Dato: 04.04.2016 | Kommunal- og moderniseringsdepartementet
(<http://www.regjeringen.no/no/dep/kmd/id504/>)

Kommunal- og moderniseringsdepartementet sender med dette på høring NOU 2016: 4 Ny kommunelov.

Status: På høring

Høringsfrist: 06.10.2016

Høringsbrev

Vår ref.: 16/1559

Kommunal- og moderniseringsdepartementet sender med dette på høring NOU 2016: 4 Ny kommunelov.

Kommunelovutvalget har foretatt en helhetlig gjennomgang av gjeldende kommunelov. Utvalget foreslår blant annet å lovfeste det kommunale og fylkeskommunale selvstyret og enkelte prinsipper for nasjonale myndigheters forhold til dette selvstyret. Utvalget foreslår også flere tiltak for å styrke egenkontrollen i kommunene og fylkeskommunene. Utvalget har lagt vekt på å gjøre loven enkel og tilgjengelig. Vi viser ellers til utredningens side 23–33 for et sammendrag av utvalgets vurderinger.

Utvalgets utredning ligger under "høringsnotat" lenger ned på denne siden. Offentlige høringsinstanser som ønsker det, kan henvende seg til Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon pr. e-post til publikasjonsbestilling@dss.dep.no (mailto:publikasjonsbestilling@dss.dep.no) for å få oversendt et fysisk eksemplar av utredningen.

Departementet ber om at høringsinstansene vurderer om saken bør sendes til underliggende etater eller virksomheter, tilknyttede virksomheter, medlemsorganisasjoner eller lignende.

Høringsuttalelser skal avgis i den digitale høringsløsningen lenger ned på denne siden. Alle kan avgi høringsuttalelse. Høringsuttalelsene blir publisert på departementets nettsider.

Vi ber om at høringsinstansene tydelig tilkjennegir hvilke kapitler i utredningen man uttaler seg om.

Høringsfristen er 6. oktober 2016.

Med hilsen

Sølve Monica Steffensen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Siri Halvorsen
avdelingsdirektør

Høringsnotat

Høringsinstanser

Departementene

Statsministerens kontor

Arbeids- og velferdsdirektoratet